

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

14'üncü Birleşim
6 Kasım 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağ'ın kurtuluşuna ve sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, Nevşehir'e yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, organ bağışına ilişkin açıklaması
- 2.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, bugün gazetecilere yapılan operasyona ilişkin açıklaması
- 3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, son günlerde gündem hâline getirilen öneriye ilişkin açıklaması
- 4.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, atama bekleyen sağlık emekçilerine ilişkin açıklaması
- 5.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Antakya ilçesinin Affan Mahallesi'ne ilişkin açıklaması
- 6.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, AİHM'in Selahattin Demirtaş kararına yönelik açıklamalara ilişkin açıklaması
- 7.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in açıklamalarına ilişkin açıklaması
- 8.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, yabancı bir firmanın Türkiye'den fındık alımını durduracağını ima etmesine ilişkin açıklaması
- 9.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşılla'nın, ABD'nin Ankara Büyükelçisi Tom Barrack'ın açıklamasına ilişkin açıklaması
- 10.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Sudan'da devam eden iç çatışmalara ilişkin açıklaması
- 11.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, cezaevindeki Osman Kavala'ya ilişkin açıklaması
- 12.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in açıklamalarına ilişkin açıklaması
- 13.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bugün gazetecilere yapılan operasyona ilişkin açıklaması
- 14.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevinin aldığı kararlara ilişkin açıklaması
- 15.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'de yaşanan zeytin sineği istilasına ilişkin açıklaması
- 17.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, kaçak olarak çalıştırılan çocuk işçilere ilişkin açıklaması
- 18.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Elmalı-Akçay-Gömbel-Kaş yoluna ilişkin açıklaması
- 19.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in açıklamalarına ilişkin açıklaması
- 20.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Divriği Havaalanı'na ilişkin açıklaması
- 21.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş ve diğer deprem illerinin mücbir sebebin yeniden uzatılması beklentisine, Başkonuş ve Sersem Yaylılarına ilişkin açıklaması
- 22.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, Hatay'daki narenciye ve sebze üreticileri ile esnafın sorunlarına, partilerine ve belediye başkanlarına yönelik soruşturmalara ilişkin açıklaması
- 23.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Cudi ve Gabar Dağları ile Besta bölgesindeki ağaç kesimlerine ilişkin açıklaması
- 24.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şırnak ve Şanlıurfa'da kurulan taziyelere ilişkin açıklaması
- 25.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Çevre Yolu çalışmalarına ilişkin açıklaması

26.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, canlı hayvan pazarlarının kapanması nedeniyle üreticilerin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

27.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, psikologların sağlık meslek grubundan çıkarılmasına ilişkin açıklaması

28.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, "tek adam" ifadesine ilişkin açıklaması

29.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Motokurye Samet Özgül'e ilişkin açıklaması

30.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Hastanesinde çalışan döner sermaye bütçesine bağlı işçilere ilişkin açıklaması

31.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından bazı milletvekillerinin yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

35.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'na, Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'nın bu hafta Gaziantep'te meydana gelen gelişmelere dair notuna, Cumhurbaşkanının dün yaptığı açıklamalara, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısına, bu sabah bir grup gazeteci hakkında uygulanan davete ilişkin açıklaması

36.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, bugün gazetecilere uygulanan gözaltı sürecine ve Türkiye'deki hukuka, AK PARTİ'nin yaptırdığı billboard çalışmasına ve sosyal medya hesaplarındaki çalışmaya ilişkin açıklaması

37.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 6 Şubat 2023'te yaşanan deprem felaketi sonrası bölgeye yapılan yatırımlara ve Osmaniye'de kurulan Murat Kurum Bey Mahallesi'ne, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan yeni konut seferberliğine, Nevşehir merkez mahalle muhtarlarının ilettikleri taleplere ve Organ Bağışı Haftası'na ilişkin açıklaması

38.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, YÖK'ün kuruluş yıl dönümüne, hasta mahpuslara ve cezaevlerindeki sorunlara, Hakkârî'den Van'a tedavi için giden Hikmet Çapraz'ın yaşadıklarına, gözaltına alınan ve ifadeye çağırılan gazetecilere, cezaevindeki Tayfun Kahraman'a ve İslas Otel davasına ilişkin açıklaması

39.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, cezaevindeki Tayfun Kahraman'a, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Akın Gürlek'e ve gözaltına alınan gazetecilere ilişkin açıklaması

40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, AK PARTİ'nin yirmi üç yıllık iktidarına, Eskişehir Beylikova'daki nadir toprak elementlerine ve Türkiye'nin enerji alanındaki yatırımlarına ilişkin açıklaması

41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesindeki bir grup öğrenciye ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Nevşehir'in Acıgöl ve Avanos Mahallelerinden ve köylerinden gelen muhtarlara "Hoş geldiniz." denilmesi

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bursa'nın Kestel ilçesinden gelen mahalle muhtarlarına "Hoş geldiniz." denilmesi

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesinden gelen vatandaşlara "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amiri Hasan Turan ve beraberindeki heyetin 27-30 Ekim 2025 tarihlerinde Bakü'de düzenlenecek olan Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası'nın Kabulünün 30'uncu Yıl Dönümü Uluslararası Parlamento Konferansı'na katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/1223)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay ve beraberindeki Dışişleri Komisyonu heyetinin, Fransız Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Bruno Fuchs'un vaki davetine icabetle 11-14 Kasım 2025 tarihlerinde Fransa'ya resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/1224)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Samsun Milletvekili Mehmet Karaman ve 20 milletvekili tarafından, KYK burs ve kredi sisteminin ekonomik, sosyal ve hukuki boyutlarıyla ele alınması, yıllara göre alım gücü kaybının incelenmesi, öğrencilerin barınma, beslenme, ulaşım ve eğitim giderleriyle orantılı bir modelin geliştirilmesi amacıyla 6/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü (KYK) tarafından sağlanan burs ve öğrenim kredilerinin güncel ekonomik göstergeler ışığında yeniden değerlendirilmesi, burs miktarlarının enflasyon ve geçim endekslerine göre artırılması, kredi geri ödemelerinin gelir düzeyine göre yeniden yapılandırılması, lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrenciler için ayrı destek mekanizmalarının oluşturulması ve okul terk oranlarının azaltılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, YÖK'ün üniversiteler ve akademik özgürlük üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 6/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Deniz Demir ve arkadaşları tarafından, motokuryelerin sorunlarının araştırılması amacıyla 23/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ve Kars Milletvekili Adem Çalkın ile 95 Milletvekilinin Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3309) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 229)

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, PTT'de görevli personel arasındaki statü farklılığına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/34936)

2.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesine bağlanan yollara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/34938)

6 Kasım 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Bursa'nın sorunları hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Lütfen buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; ülkede otomotiv, tekstil, tarım başta olmak üzere ekonominin öncü sektörleri can çekişirken iktidar olarak sadece inşaat işine kafayı takmış olmanız ülke genelinde on binlerce vatandaşa hayal kırıklıkları yaşatmaya başladı.

Efendim, Bursa'nın kalbinde, kentin göbeğinde göz göre göre işlenen gerçek bir dolandırıcılık ve kent suçu hikâyesi, Atış Yapı skandalı yaşandı. Bursa Cumhuriyet Başsavcısı Ramazan Solmaz'ın talimatıyla geçtiğimiz ay düğmeye basıldı, nitelikli dolandırıcılık ve suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçlarından yürütülen soruşturma kapsamında firma sahipleri tutuklandı ve 2 şirkete el konularak TMSF'ye devredildi. Atış Yapının konkordato talebi dosyasında tam 3.710 alacaklı var. Bu alacaklılardan 3.396'sı vatandaş yani ortada klasik bir ticari iflas değil on binlerce insanın hayatını alt üst eden toplumsal bir felaket var. Toplam borç 15 milyar, bunun 8 milyar liradan fazlası teslim edilmemiş konutlara yatırılmış peşin paralar. En son 3 küsur bin konutluk hayalî proje var ki inanın evlere şenlik. Bursa'nın en sağlam binası olan çelik konstrüksiyonlu CarrefourSA AVM binası depreme dayanıksız iddiasıyla apar topar yıkıldı, daha inşaat ruhsatı bile alınmadan hayalî maket proje üzerinden binlerce satış yapıldı. Biz söz konusu arazinin önünde aylar önce yaptığımız protesto eylemini "Geliyorum." diyen skandalı peşin peşin uyarmak için yaptık, tabii ki yine kulak asmadınız.

Efendim, ayrıca, bu son projeye alakalı Katılımevim firmasının hem KAP'a bildirip hem ortaklığı söyleyip hem de arsa onların üzerindeyken Atış Yapının bütün tabelalarını astırdıktan sonra bugün "Konunun bizimle ne alakası var?" diye sıyrılıp çıkması kabul edilemez.

Efendim, ortada bir dolandırıcılık var ve bu da bile isteye, göstere göstere gelmiştir. Sadece Bursa Kayapa'daki Smart Projesi bile başlı başına bir skandal, olmayan arsanın üzerinden konut satışları yapıldı. Sadece maket var ama buna rağmen satışlar devam etti. Allah aşkına, bir firma böylesi bir cesareti nereden bulur, kime güvenir, hangi siyasi korumaya yaslanır?

Efendim, iktidar partisinin mensupları; kurdeleleri kesiyordunuz, Amerika Birleşik Devletleri'nde devletin en tepesiyle fotoğrafları sergiliyordunuz. Şimdi niye bu konuyla alakalı iki çift söz edemiyor acaba AK PARTİ milletvekilleri?

Efendim, şirket sahibinin... Efendim, bir dolandırıcılık var ki bu çok daha ağır. Tam dört yıl önce aynı firma Downtown Projesi'nde aynısını yaptı ve burada 375 fazla daire eklenerek pek çok haksız kazanç elde edildi. O zaman da bağırdık, o zaman da eylem yaptık, duyan olmadı. Atış Yapının konkordato dosyasında 2.924 kişilik sipariş avans listesinde alacaklı ve mağdur var. Mağdurlardan birisi eski Bakanınız Sayın Mustafa Varank. Diğeri kim? Eski Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş. Yahu, siz bile mağdur olduysanız vatandaş ne yapacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bu skandal projelere ruhsat verenler, göz yuman belediyeler, denetim yapmayan kurumlar suç zincirinin ortaklarıdır. Aynı şirketin Babylon Projesi tam bir fecaattir, ortada proje bile yokken misliyle emsal artışı 12 buçuk kat olmuştur.

Şimdi, şirketler TMSF'de, 4 şirketi birleştirip Atış Yapı Grubu Ticari ve İktisadi Bütünlüğü oluşturuldu, böylece iki yıl boyunca hiçbir alacaklı haciz, ipotek, satış veya iflas talebiyle başvuru yapamayacak. Olması gereken hadise şudur: Yarım kalan projeler TOKİ veya kamu bankaları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları vasıtasıyla tamamlanmalı, hak sahiplerine teslim edilmelidir; hem vicdani hem de kalıcı çözüm budur. AK PARTİ bu işten sıyrılmaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Tekirdağ'ın kurtuluşu ve sorunları hakkında söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'a ait.

Lütfen buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağ'ın kurtuluşuna ve sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29 Ekimde başlayıp 17 Kasımda biten, 11 ilçemizin düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yılını ve Cumhuriyetimizin 102'nci yılını üç Kemallerin şehri olan Tekirdağ'ımızda coşkuyla kutladık ve kutlayacağız. Bu vesileyle Büyük Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Bugün, 2025 Yılı Yatırım Programı'nda şehrimize verilmeyen değeri size göstermek istiyorum. 2025 yılında 75 milyar lira vergi ödeyen Tekirdağ'a 35,5 milyar liralık yatırım öngörülmüştür. Yani vergi vermede 10'uncu sırada, kamu yatırımlarını almada yine sondayız.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına ait 2007 yılından bu yana devam eden hızlı tren projesinin 2025'te bitirileceği öngörülmesine rağmen bu proje bitimi önümüzdeki yıllara devredilmiştir; hızlı trenin ne kadar hızlı olduğunu hep beraber görüyoruz. Aynı şekilde, Karayollarının Tekirdağ'da yürüttüğü 8 ayrı proje hâlâ tamamlanamamıştır. Tekirdağ halkının sesi olarak, Muratlı, Hayrabolu, Çorlu ve Süleymanpaşa-Kınalı arası trafiğin ve kazaların en yoğun olduğu yolların en kısa zamanda tamamlanmasını, 2025 yılı için ayrılan 650 milyar lira ödeneğin artırılarak yatırımların tamamlanmasını istiyoruz ve vatandaşlarımızın daha fazla çile çekmesini istemiyoruz.

Bir başka hayal kırıklığı da tarımsal altyapı ve su yatırımlarında yaşanıyor. İklim değişikliğine bağlı olarak kuraklık ve buna bağlı susuzluk her yıl arttığından dolayı Devlet Su İşlerinin temelini attığı barajların, ayrıca içme suyu temininin ve isale hatlarının da 2026 yılı içinde bitirilmesi şehrimiz için önem arz etmektedir. Marmara Ereğlisi, Süleymanpaşa, Çorlu'nun Marmara kıyısı ve Şarköy ilçelerimizin kış ve yaz ayları nüfusu en az 10 misline çıkmaktadır. İller Bankasının bu ilçelerimize kış nüfusuna göre verdiği ödeneği yazın nüfus artışına göre artırılması gerekmektedir hatta ve hatta turizm gelirlerinden bu ilçelerimize pay verilmelidir. Tarih, deniz, kum, eğlence, gastronomi, alışveriş turizmi, su, hava ve doğa sporlarına sahip olan şehrimizin acilen bir turizm master planına ihtiyacı vardır.

Deprem riskinin çok yüksek olduğu bir şehirde yaşıyoruz. Meslek yüksekokullarımızın tamamı depreme dayanıksız, kamu kurumlarının bir kısmı aynı durumda. 1999 depreminden sonra şehrin insanlarından toplanan deprem vergileri neden öncelikli olarak bu şehrin sağlık, eğitim ve kamu kurumlarında kullanılmadı; bunu sormak istiyorum.

2011 yılından bu yana, Cumhurbaşkanlığı Erdoğan'ın sözüne rağmen Ergene Nehri ölüm saçmaya devam ediyor. Endüstriyel, evsel ve zirai ilaçların karışmasıyla simsiyah akmaya, halk sağlığını ve gıda güvenliğini tehdit etmeye devam ediyor. Yerel yönetimlerin denetleme yetkisi olmadığı için ve Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğü'nün denetimlerinin eksik olmasına ve anında yapılamamasına bağlı olarak kirlilik ve koku Ergene, Çorlu ve Muratlı'da yaşamı derinden etkiliyor. Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğü'nün Ergene, Çorlu, Çerkezköy ve Kapaklı bölgesine acilen ilçe müdürlüklerini kurması ve fabrikaların sık sık denetlenerek ceza alan fabrikaların isimlerinin ve ceza miktarlarının halkımıza duyurulması gerekmektedir. (CHP sıralarından alkışlar) Derin deşarjın süratle bitirilerek nehrin temizlenmesine acilen geçilmelidir.

Bölgemizde kanser vakalarında patlama yaşanmaktadır. Hastanelerdeki onkoloji servislerinin yetersiz kalması nedeniyle 2024 yılında temeli atılan 93 yataklı onkoloji hastanesinin ne zaman biteceği ise meçhuldür. Mevcut hastanelerimizde doktor yok, bölümlerin çoğu kapalı; radyolog, onkolog, cerrah ve branş doktorları eksikliği tavan yapmış ve hastanelerde tıbbi cihaz yetersizliği nedeniyle ameliyatlara yapılamamakta. Hastanelerden randevu almak neredeyse imkânsız. Bakanlıklara soruyorum: Bu projeler neden bu kadar yavaş ilerliyor, Tekirdağ halkının hakkı olan hizmetler neden yıllardır öteleniyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

NURTEN YONTAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar, emekli öğretmenlerimiz haricinde okul ve kurumlarda yaklaşık 12.500 öğretmenin görev yapmasına rağmen öğretmenlerimiz yok, olanı da depreme dayanıklı değil, boşaltılmış veya yıkılmış. Acilen öğretmenlerimizin yatırım planına alınmasını ve kısa zamanda bitirilmesini istiyoruz. Şehrimizde kamu misafirhanelerimiz yok çünkü hepsini yıktınız. Süleymanpaşa'daki huzurevini "Depreme dayanıksız." diyerek boşalttınız, sakinlerini Malkara'ya taşıdınız. 2023 yılı bütçesinde "Bir yıl içinde huzurevini yıkarak yenisini inşa edeceğiz." diyen Sayın Bakana buradan sormak istiyorum: Bu binayı yıkıp neden yenisini yapmadınız? Şehirde yaşayan vatandaşlara, sivil toplum kuruluşlarına, odalara ve yerel yönetimlere sormadan bakanlıklar eliyle aldığınız bütün oldubitti kararları reddediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, Nevşehir'e yapılanlar hakkında söz isteyen Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'a aittir.

Lütfen buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, Nevşehir'e yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Nevşehir'imize yaptığımız ve yapacağımız yatırımlarla alakalı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Siyaset, temelde memlekete hizmet etme yarışıdır. Şehrimiz Nevşehir'in il olma statüsüne kavuştuğu 1954 yılından itibaren bugünüme değin, Gazi Meclisimizin 11'inci Döneminden içinde bulunduğumuz 28'inci Döneme kadar görev yapmış olan tüm milletvekillerimize teşekkürlerimi sunuyorum. Aynı şekilde, aynı dönemde belediye başkanlarımıza da şükranlarımı sunuyorum. Bizler de göreve geldiğimiz ilk andan itibaren Nevşehir'imize hizmetleri kazandırmak için elimizden geleni yapıyor, canla başla çalışıyoruz. Şehrimizin en önemli konularından biri, halkımızın bizden en önemli beklentilerinden biri çevre yolumuz idi. Kuzeybatı çevre yolumuz toplamda 16,8 kilometrelik bir yol idi. Ulaştırma Bakanımızla yaptığımız görüşmelerde, Karayolları Genel Müdürlüğümüzle yaptığımız istişareler sonucunda 2024 yılı Yatırım Planı'na aldirmek suretiyle çevre yolunda kollarımızı sıvadık. Ardından 19 Eylül 2024'te proje ve etüt ihalesini yaptık. Şöyle ki bu somut olan en önemli adımlardan biriydi. Yine, Sayın Ulaştırma Bakanımız Abdulkadir Uraloğlu Bey'le yaptığımız son görüşmede de 2026 yılının ilk çeyreğinde çevre yolumuzun yapım ihalesini yapmak suretiyle çevre yolunu Nevşehir'imize kazandıracaktır. Buradan değerli hemşehrilerime de bu güzel haberi vermekten mutluluk duyuyorum.

En önemli ikinci konumuz, şehrimizdeki Yeni Sanayi Sitesi Projesi'ydi; TOKİ alan projesini çizmişti fakat yaptığımız toplantılarda, kurulan kooperatif ile esnaf ve sanatkârlar odasıyla yaptığımız toplantılarda aldığımız kararla önümüzdeki dönemde yeni sanayi projemizi kooperatif usulüyle yapmayı planladık. Şöyle ki Belediyenin üzerinde, Nevşehir Belediyesinin üzerinde olan, hazinenin üzerinde olan arsaların Kentsel Dönüşüm Başkanlığına geçmesiyle beraber kurulan kooperatifle ilk kazmayı yeni sanayi projemizde vuracağız ve inşallah Nevşehir'imize bu güzel, bu önemli projeyi de hayata geçirmenin mutluluğunu hep beraber yaşayacağız.

Nevşehir'e yaptığımız yatırımlar beş dakika içerisinde anlatmakla bitmez ama kısaca, hızlı bir şekilde anlatmam gerekirse Kapadokya Havalimanı'mız; 755 milyon lira yatırım bütçesi var, ilk etabını ekimde tamamladık, inşallah tamamını da 2026 yılının Haziranında tamamlamış olacağız. Yine, Kapadokya Huzurevimiz; proje bedeli 102 milyon lira, 100 yataklı bir huzurevimiz, şu an inşaatı tamamlandı, tefrişatı hazır, inşallah önümüzdeki bir ay içerisinde yaşlılarımızı Kapadokya Huzurevimize yerleştirmek suretiyle Sayın Bakanımızın teşrifleriyle açacağız. Sosyal güvenlik il müdürlüğü binamız; proje bedeli 86 milyon lira, yer teslimini bu ayın sonunda yapacağız ve inşallah önümüzdeki bir ay içerisinde de sosyal güvenlik il müdürlüğü binamızı açacağız. Gençlik ve Spor Bakanlığımızın Nevşehir'de 26 projesi var; 1.168 yataklı KYK Ürgüp Kız Yurdumuz, 762 yataklı Başhisar Erkek KYK Yurdumuz, 500 yataklı Kozaklı KYK Kız Yurdumuz elhamdülillah açıldı. Bunun yanı sıra gençlik merkezleri, spor kompleksleri, yüzme havuzları gibi birçok projeye beraber Gençlik ve Spor Bakanlığımızın Nevşehir'imize toplam yatırımı son iki yıl içerisinde 1,2 milyar lira. Sağlıkta, son iki yılda 6 aile sağlığı merkezi, 3 acil sağlık hizmetleri istasyonu açtık ve açmaya devam ediyoruz. 2 ASM, 1 acil sağlık istasyonu yapımız devam ediyor. Toplamda yatırımımız şu an itibarıyla 142 milyon lira. Özel İdaremiz son iki yılda 540 kilometre yol yaptı. Yol ve ulaşım için toplamda 240 milyon bütçe vardı; hepsini, tamamını 540 kilometre yolumuz için kullandık. Avanos'umuzun en önemli ihtiyaçlarından biri hükûmet konağı idi. Hükûmet konağımızın inşaatına çok kısa bir süre içerisinde başlayıp beklenen tarihten daha önce bitirmek suretiyle Avanos hükûmet konağımızı da önümüzdeki bir iki ay içerisinde Sayın Bakanımızın teşrifleriyle beraber açmış olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) - Avanos hükûmet konağımızın yatırım maliyeti de 138 milyon lira. Sürem yetmediği için daha anlatamayacağım onlarca yatırımlarımızı Nevşehir'e getirdik. Toplamında Türkiye'de 11 ilin inşası hâlihazırda devam ederken son iki yılda Nevşehir'imize bakanlıklarımız vesilesiyle aldığımız yatırım 14 milyar lira. Çok şükür ki biz, liderimiz Recep Tayyip Erdoğan'dan çok şey öğrendik. En önemlilerinden biri yapacaklarımızı söylemek, söylediklerimizi de yapmak. Her ne söylemişsek hepsini yapmanın gururuyla, mutluluğuyla şu an karşınızda konuşmamı yapmak gerçekten beni mutlu ediyor.

Bu noktada, sizleri, hepinizi şiir gibi şehir Nevşehir'imize davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi sisteme giren 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'e ait.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, organ bağışına ilişkin açıklaması

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Bir yerlerde bir hayat umutla bekliyor, bir başka yerde ise "Ben öldükten sonra da yaşatayım." diyen bir yürek, bir ömür armağan ediyor. İşte, organ bağışı bir insanın vedasını, bir başkasının yeniden doğuşuna dönüştüren bir mucizedir. Bugün 32.500 vatandaşımız o sihirli cümleyi bekliyor: "Uygun organ bulundu." Her yıl 5 binden fazla nakil yapılıyor ancak büyük kısmı hâlâ canlı vericilerden sağlanıyor. Bu tabloyu değiştirmek için önemli bir adım attık. Artık vatandaşlarımız e-nabız ve e-devlet üzerinden organ bağışı vasiyetinde bulunabiliyor. Yeni düzenlemeyle bağışçının iradesi vefatından sonra da geçerli olacak. Organı nakledilen bağışçının yakınlarına öncelik tanınacak. Bu vesileyle diyorum ki yaşamak güzel, yaşatmak daha güzel. Tüm vatandaşlarımızı organ bağışına davet ediyorum.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar...
Buyurun.

2.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, bugün gazetecilere yapılan operasyona ilişkin açıklaması

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Bu sabah saatlerinde, yine kaybetme telaşı ve panik hâlinde, dürüst ve ilkeli gazetecilere operasyon yapıldı. Plan ve Bütçe Komisyonunda bakanlar bunca hukuksuzluk ve adaletsizliğin sonucunda "Ekonomiyi nasıl anlatacağız?" diye yukarıda kıvranırken freni patlamış hukuksuzluk, siyasi ikbal uğruna zulmüne devam ediyor. Mecliste görev yapan iktidar milletvekilleri bence şu soruyu kendine artık her gün sormalı: Bu iş nereye kadar böyle gidecek? Bu zulümle elimize ne geçecek? Eğer umudu örgütleyip sevgiyi büyütemeyenler, korkuyu örgütleyip başarılı olacaklarını zannediyorlarsa kendilerini büyük kandırıyorlar. Umut kazanacak, millet kazanacak; elindeki gücü sopa zannedenler kaybedecek.

BAŞKAN - Şimdi Mehmet Önder Aksakal...

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, son günlerde gündem hâline getirilen öneriye ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Terörsüz Türkiye ve terörsüz bölge hedefiyle Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından çizilen çözüm çerçevesi yeteri kadar sarıh ve anlaşılır kuralları içermektedir. Devletimizin sanki Kürt kardeşlerimizle bir kavgası varmış gibi lanse edilerek terör örgütleriyle bir barış masasının tarafı olarak gösterilmeye çalışılması kırk yıllık terörle mücadele geçmişini yok saymak, bu uğurda vatan toprağına emanet ettiğimiz şehitlerimize de en ağır vefasızlık ve haksızlık olacaktır. Son günlerde iyice gündem hâline getirilen, Komisyon üyelerinden bir heyetin İmralı'ya, PKK elebaşının ayağına kadar giderek onun görüş ve değerlendirmelerinin birinci ağızdan dinlenilmesi önerisi bir hukuk devletinde asla kabul edilemez. Hangi gerekçeyle olursa olsun, böyle bir ziyarette bulunmayı içine sindirebilecek milletvekili arkadaşlarımızın bu kararlarına saygı duymakla beraber, terör örgütü bileşenlerinin tümünden görüş alabilmek için Kandil'deki elebaşlarına da Suriye'deki elebaşı Mazlum Abdi'ye de bir ziyarette bulunmayı düşünürler mi diye sormak isterim.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

4.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, atama bekleyen sağlık emekçilerine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

On binlerce sağlık emekçisi eşitlik ve adalet bekliyor. Yıllardır gece gündüz demeden çalışan, pandemide canı pahasına görev yapan bu gençlerimiz 80'inin üzerinde puanlar almalarına rağmen hâlâ atanmıyorlar. Her yıl 2 kez yapılan alım bu yıl yalnızca 1 kez yapıldı, o da bölünerek küçültüldü. 2022'de 87 bin kişi atanırken 2024'te bu sayı 37 bine düştü. Sonuç, binlerce sağlıkçı mezun umutla beklerken işsiz kaldı. Hazine ve Maliye Bakanlığına, Cumhurbaşkanlığına sesleniyorum: Halkın sağlığından tasarruf yapılmaz, itibardan tasarruf yapın. Sağlık emekçilerinin hakkını verin. Türkiye'deki sağlık emekçilerinin hak arayışına kulak verilmelidir. 2026'da her bölüm için geniş kapsamlı atama yapılmalı, KPSS'den yüksek puan alan sağlıkçılarımız biran önce atanmalıdır. Sağlık emekçileri hakkını almalıdır. Hasta olunca değil her zaman sağlıkçıları hatırlamak gerekir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

5.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Antakya ilçesinin Affan Mahallesi'ne ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Antakya ilçemizin Affan Mahallesi idari bir bölümden daha fazlası; şehrimizin ruhu, belleği ve kalbi; caminin, kilisenin ve havranın yan yana durabildiği, kimliğimizi ve tarihimizi taşıyan bir merkez. Burası konutları, iş yerlerini, ibadethaneleri ve vakıf mallarını kapsayan 8 bin bina, yüzlerce hektarlık alana tekabül eden bir mekân. Şimdi, birkaç gün önce Sayın Bakan, Sayın Kurum,

Hatay'da "Hatay bizim göz bebeğimiz, burada yine Hataylılar yaşayacak biçimde planlar yapıyoruz." dedi. Verdiğiniz sözlerin bir gün dahi sürmeyecek şekilde vuku bulmasını istemiyoruz. Affan Mahallesi'nin taşınması veya yok olmasını değil yerinde inşa edilmesini buradan talep ediyoruz.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

6.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, AİHM'in Selahattin Demirtaş kararına yönelik açıklamalara ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AİHM, Sayın Demirtaş hakkında Adalet Bakanlığının yaptığı itirazı reddetti. Kesinleşen karar üzerinden üç gün geçti. Söz var, pratik yok. Karar sonrası Cumhurbaşkanı Erdoğan "Bu ülke yargı ülkesidir. Yargı bu konuda ne derse ona uyarız." açıklamasını yaptı. Devlet Bahçeli "Hukukun gereği olarak Sayın Demirtaş'ın tahliyesi Türkiye için hayırlara vesile olacaktır." dedi. 30 Baro, AİHM kararlarının ivedilikle uygulanması, hukukun üstünlüğüne uygun davranılması talebinde bulundu. Adalet Bakanı Tunç "AİHM'in Demirtaş kararı mahkeme tarafından değerlendirilecek." dedi. Değerlendirilecek bir şey kalmamıştır, kararın gereğini bir an önce yerine getirin. Siyasi iktidar, ihlal kararlarına direnmekten vazgeçmeli, barışa giden yolu açmak için infaz rejiminde umut hakkı dâhil olmak üzere evrensel hukuk kurallarının gereğini yerine getirmelidir.

BAŞKAN - Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı...

7.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in açıklamalarına ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Her fırsatta ülkemizi yurt dışına şikâyet eden sözde demokrasi ve yargı savunucusu CHP Genel Başkanı, Sayın Cumhurbaşkanımıza ve yargı mensuplarına tehdit ve hakaret içeren, saygıdan yoksun siyasi saldırganlıklarına her geçen gün şiddetini artırarak devam etmektedir. Hiç kimse "muhalfe" adı altında hiç kimseye "it, köpek" diyemez; saygısız, seviyesiz ve ahlaksız saldırıda bulunamaz. Sayın Cumhurbaşkanımızın deyimiyle "Özgür Özel böyle siyaset yapmaya devam ederse CHP ya hararet yapacak ya dingil kıracak ya da şanzımanı dağıtacaktır." Biz yirmi üç yıldır durmadan, yorulmadan ülkemizi her alanda geliştirmeye çalışırken CHP de her geçen gün millet iradesine hakaretlerini artırmaya, hırsızlık, yolsuzluk yapanları koruyup kollamaya devam ediyor. Ne yaparlarsa yapsınlar, artık Türkiye'yi girdiği bu yoldan saptıramaz, rayından çıkaramazlar. Aziz milletimizin desteğiyle nice ak yıllara. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım...

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...

Sayın Günaydın, birer dakikalar bittikten sonra söz vereceğim, işlem başladığı için kesemiyorum.

8.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, yabancı bir firmanın Türkiye'den fındık alımını durduracağını ima etmesine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Son günlerde ülkemizin ve Karadeniz Bölgesi'nin en stratejik tarım ürünlerinden biri olan fındıkta olağan dışı gelişmeler yaşanıyor. İktidar eliyle âdeta kartelleştirilen yabancı bir firma şimdi çıkmış Türkiye'den fındık alımını durduracağını ima ediyor, Türk fındığına ve ekonomisine operasyon çekiyor. Üreticisini, millî ürününü korumayan, pazarı yabancı kartellere teslim eden iktidar anlayışının eseri olan bu tabloyu bir kenara not ediyoruz ve bugün Rekabet Kurumu bu konu için toplanacak, firmanın daha önceki taahhütlerini revize etme konusunu görüşecek. Kurum vereceği kararla Türkiye'nin stratejik tarım gücünü koruma sorumluluğunu yerine getirecek mi göreceğiz. Eğer bu yapılmazsa Türk fındığı, Türk ekonomisi, üreticimiz yine ihanete uğramış olacaktır; meşruiyet sınavınız bugündür.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila...

9.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, ABD'nin Ankara Büyükelçisi Tom Barrack'ın açıklamasına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

ABD'nin Ankara Büyükelçisi Tom Barrack, Türkiye ile İsrail'in Hazar'dan Akdeniz'e müttefik 2 ülke olacağı iddiasında bulunmuştur. Bu iddianın ilham kaynağı ve dayanağı nedir? Eğer devletimizin çizgisi bu değilse, değişmediyse Dışişlerimiz bu ipe sapa gelmez iddia karşısında neden hâlâ sessizliğini korumaktadır? Eğer Türkiye'nin İsrail politikası bu vahim iddiada olduğu gibi değilse Amerika'nın Ankara Büyükelçisi Tom Barrack derhâl Dışişleri Bakanlığına çağrılmalı, mutlaka kendisinden açıklaması istenmelidir.

Sonuç olarak, Netanyahu Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanmadıkça, İsrail'den soykırımın hesabı sorulmadıkça, Filistin'in tam bağımsızlığı tanınmadıkça, Filistin topraklarında işgal son bulmadıkça, Kudüs'ün tamamı Filistin'in başkenti olmadıkça İsrail'e rahat da yok, dostluk da yok, ilişki de yok diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

10.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Sudan'da devam eden iç çatışmalara ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Yıllardır kardeş ve dost ülke Sudan'da devam eden iç çatışmalar tahammül edilemez bir hâl almıştır, her geçen gün binlerce sivil ve masum insanın hayatına mal olmaktadır. Zengin maden ve petrol yataklarına göz diken emperyalistler, bölgede oluşturdukları vekâlet güçleriyle halkı göç ettirmeye ve ülkeyi bölmeye çalışmaktadır. Dünyanın gözü önünde âdeta Gazze'de olduğu gibi bir vahşet yaşanmaktadır. Hastanelerin basıldığı, binlerce sivilin öldürüldüğü, köylerin yakıldığı, toplu mezar iddiaların gündeme geldiği büyük bir insani felaket yaşanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti olarak bizler medeniyetimizden tevarüs ettiğimiz sorumluluk bilinciyle Sudan'daki barış ve istikrarın bir an önce tesis edilmesi için bölgesel ve uluslararası tüm platformlarda çabalarımızı sürdürmekteyiz. Ülke olarak Sudan halkının acısını yüreğimizde hissediyor, kardeşlerimizin huzur ve güven içinde yaşayacakları bir geleceğe kavuşmalarını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Nevşehir'in Acıgöl ve Avanos Mahallelerinden ve köylerinden gelen muhtarlara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Nevşehir Acıgöl ve Avanos mahalle ve köy muhtarlarından bazıları Genel Kurulumuzu izlemektedir; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Evet, Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, cezaevindeki Osman Kavala'ya ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Osman Kavala tam sekiz yıldır hapidir, 1 Kasım itibarıyla 8'inci senesi doldu. Haklarının ihlal edildiğine dair uluslararası mahkeme kararları da var ama koskoca bir ülke, koskoca bir Meclis, bütün yargı camiası nasıl kör, sağır, dilsiz kalabiliyor ya? Bir insanın hakkının, hukukunun bu kadar çiğnenmesine koca bir ülke nasıl sessiz kalabiliyor? Sizin "İstediğim kararı uyguladım, istediğimi uygulamam." deme hakkınız mı var ya? Sizin, Anayasa Mahkemesi kararını uygulamak, Avrupa İnsan Hakları Mahkeme kararını uygulamak mecburiyetiniz var. Biri ulusal hukuktur, biri uluslararası hukuktur. Nereden alıyorsunuz siz bu keyfiyeti? Uluslararası mahkeme kararlarına uyulması bu Meclisin bir numaralı vazifesidir. Sayın Başkan, siz de tecrübeli bir Meclis Başkanısınız, Adalet Bakanlığı yaptınız. Nasıl sessiz kalabiliyor koskoca bir ülke hukukun çiğnenmesine böyle? Osman Kavala'nın derhâl tahliyesi gerekir.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

12.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in açıklamalarına ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in Sayın Cumhurbaşkanımıza ve yargı mensuplarımıza yönelik sarf ettiği çirkin, seviyesiz ve hezeyan dolu sözlerini en sert şekilde lanetliyorum. Bu ifadeler bir eleştiri değildir; doğrudan doğruya devlete, millî iradeye ve hukuk düzenine yönelmiş saldırgan bir provokasyondur. Bu milletin gözünün içine baka baka devletin en üst makamına dil uzatmak siyasi ahlaksızlıktır, edepsizliktir, millet iradesine meydan okumaktır. Hiç kimse, bulunduğu konum ne olursa olsun, hukukun üstünde değildir, olmayacaktır. Bu nefret dili, bu saldırgan üslup hukuk önünde en ağır karşılığını bulacaktır, bundan da kimsenin şüphesi olmasın.

Biz, bu milletin emanetini taşıyanlar olarak devletimize, liderimize ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ve bağımsız yargımıza yönelen her türlü saldırının karşısında dimdik duracağız. Cumhurbaşkanımız bizim en kesin ve en tartışmasız kırmızı çizgimizdir. Bu siyaset görünümlü barbarlığa geçit vermeyeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

13.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bugün gazetecilere yapılan operasyona ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Bugün yine bir şafak operasyonuyla güne başladık. Siyasallaşan yargının hedefinde bu kez de gazeteciler vardı. İktidar istiyor ki gazeteciler konuşmasın, gerçekler söylenmesin; "Susun." deyince sussunlar, "Durun." deyince dursunlar. İktidar istiyor ki medya tek ses olsun; eleştiren gazeteci, televizyoncu, medya mensubu olmasın, "Yoksulluk yok, haksızlık, hukuksuzluk, baskı, zulüm yok, her şey güllük gülistanlık." denilsin. İktidar istiyor ki: "Görmedim, duymadım, bilmiyorum..." Yok öyle bir şey arkadaşlar, halkın haber alma hakkını savunmaya devam edeceğiz. Hiçbir gazeteci susmayacak, sizin zulmünüze boyun eğmeyecek, kalemini, fikirlerini satmayacak. "Zulmünüz batsın." diyeceğiz ve siz kaybedeceksiniz; ilk sandıkta baskılarınızla, zulümlerinizle birlikte gideceksiniz.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın...

14.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevinin aldığı kararlara ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevi aldığı kararlarla vicdanları, hukuku ve çocuk haklarını bir kez daha ihlal etmiştir. Bu kararı sizlerin takdirine ve milletvekillerinin takdirine bırakmak istiyorum Sayın Başkan.

2009 yılında 12 yaşındayken Lice'de havan mermisiyle katledilen Ceylan Önkol'un fotoğrafının, ne yazık ki Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Hapishanede tutulan kuzenine, sakıncalı olduğu, örgüt propagandası yaptığı, örgüt içi morali yükselttiği ve örgütsel doküman olduğu sebebiyle verilmesi reddedilmiştir. Biz bunu akılla, ızanla açıklayamıyoruz Sayın Başkan. Ceylan'ın fotoğrafını sakıncalı görmek Kürt'ün dilini, kimliğini ve değerlerini sakıncalı görmekle aynı aklın ürünüdür. On altı yıldır Ceylan'nın katillerini ortaya çıkarmayan, cezasızlığı sürdüren Adalet Bakanlığı, vakit kaybetmeksizin Ceylan'ın anısına yapılan bu saygısızlığa dair kamuoyuna bilgi vermelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hapishanelerde hiçbir kural, kaide tanımaksızın keyfî kararlarla engellemeler yapan yönetim anlayışı sonlandırılmalı, Ceylan, Uğur ve Cemile şahsında bütün çocuklarla ve katilleriyle yüzleşilmelidir.

BAŞKAN - Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

15.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Geçen sene yaşanan kuraklık, zirai don ve doğal afetler Kırşehir'de çiftçimizi zor durumda bırakmıştır. Biz defalarca "Kırşehir afet bölgesi ilan edilsin." derken Hükûmet şu ana kadar somut bir adım atmamıştır. Sadece, meyve bahçeleri için yapılan TARSİM ödemelerini çiftçimize lütf gibi sunmak doğru değildir. Kuraklık oranının en yüksek olduğu illerden biri olan Kırşehir için ödemeler bir an önce yapılmalıdır. Ayrıca, ÇKS'ye kayıtlı olmayan ekili alanlarda meydana gelen zararlarla ilgili Hükûmetçe verilen sözler de mutlaka tutulmalıdır çünkü çiftçimiz borçlu, sadece kredi borçları bile 1 trilyonun üzerini aşmış durumdadır. Dokuz ayda ülkemiz bütçesinden faize 1 trilyon 662 milyar lira ödeme yapıldığı düşünüldüğünde çiftçimiz için de Tarım Kanunu'nda belirtilen miktardan az olmamak üzere desteklerin verilmesi zor olmasa gerek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'de yaşanan zeytin sineği istilasına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Balıkesir, zeytin ve zeytinyağı üretiminde ülkemizin önde gelen kentlerinden bir tanesidir. Bölgemizde Ayvalık, Gömeç, Burhaniye, Edremit ve Havran'da zeytin sineği istilasıyla karşı karşıya kalmış durumdayız. Zeytin sineği sebebiyle bölgede zeytin üretiminde ciddi kayıplar yaşanmış, zeytinyağının kalitesinde asitliğinin yükselmesi sebebiyle de ne yazık ki natürel zeytinyağı sanayi tipi zeytinyağına dönüşmüş ve ekonomik kayıplara sebebiyet vermiştir. Bu süreçte Tarım Bakanlığımıza çağrıda bulunmak istiyorum: Bölgede havadan organik cezbedicilerle bir ilaçlama planlanmalı, ayrıyeten üreticilere biyoteknolojik tuzak çözümleri dağıtılarak da zeytin sineğiyle kapsamlı bir mücadele verilmesi gerektiğini vurgulamak istiyorum. Bu süreçte zeytin üreticimiz ekonomik kayıp yaşamış. Yok senesi olan bu senede gerçekten mali olarak büyük sıkıntı içerisinde olan çiftçimize -TARSİM'e bakılmaksızın- mağdur olan bütün üreticilerimize destek verilmesi gerekmektedir. Bu konuda Bakanlığımıza çağrıda bulunuyorum.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

17.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, kaçak olarak çalıştırılan çocuk işçilere ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, geçtiğimiz ay Süleymanpaşa'da bulunan bir tuğla fabrikasında iş cinayetinde yitirdiğimiz 16 yaşındaki Mustafa Eti 2025 yılında 68'inci çocuk işçi cinayeti olarak kayıtlara geçti. Yine, benzer bir olay okul çağındaki bir çocuğumuzun bölgedeki bir tuğla fabrikasında çalıştığı sırada kolunu iş makinesine kaptırmasıyla yaşandı. Bu iki olay gösteriyor ki bölgemizde çok sayıda kaçak olarak çocuk işçi çalıştırılmakta ve çocuklarımız sermayenin kâr hırsına feda edilmektedir. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlayarak, aileleri destekleyerek, denetimi güçlendirerek çocuklarımızı bu istenmeyen kazalardan koruyabiliriz. Cezasız bırakılan her iş cinayeti yeni kayıpların önünü açmaktadır. Unutmayalım, bir çocuğun eline kalem yerine çekiç tutuşturduğumuz her gün geleceğimizden bir sayfa eksilmektedir.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

18.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Elmalı-Akçay-Gömbe-Kaş yoluna ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Elmalı ve Kaş ilçelerimiz Antalya'mızın tarım ve turizm alanında büyük katma değer oluşturan iki cennet köşesidir ancak bu iki ilçemizi birbirine bağlayan Elmalı-Akçay-Gömbe-Kaş yolu halk arasında "ölüm yolu" olarak anılmaktadır. Bazı noktalarda iki tır yan yana geçemiyor, araçlar arasındaki mesafe yarım metreye kadar düşüyor, ölümlü kazalar yaşanıyor. Buradan soruyorum: Bu yolun yapılması için daha kaç hemşehrımız hayatını kaybedecek? Elmalı-Akçay-Gömbe-Kaş yolunun yapılmasını Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından hemşehrilerim adına talep ediyorum. Bu yol yapılana kadar kenardaki boşluklar doldurularak yol 3 metre genişletilebilir ve geçici bir çözüm sağlanabilir. Akçay Mahallemizde ise nakliye tırları ve diğer araçlar yüksek

hızda mahalleye girmekte, büyük tehlike yaratmaktadır. Mahallemizin giriş ve çıkışına iki kasis yapılmasını Akçaylı hemşehrilerimizin can güvenliği için talep ediyorum.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez...

19.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in açıklamalarına ilişkin açıklaması

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - 1960, 1971, 1980, 28 Şubat, 2007 ve 15 Temmuzda asker ve yargı sopasının milletimize zulmettiği zihniyetin vücut bulduğu CHP'nin Genel Başkanı Özgür Özel'e sesleniyorum: Milletimizin size hizmet için emanet ettiği belediyelerin milyarlarca parasını baklava kutuları ve çuvalarla çalanlardan, müteahhitlerden hediye villa alan hırsızlardan hesap soracağına edepten yoksun şekilde dünya liderimiz Sayın Cumhurbaşkanımıza hakaret etmek siyasi çürümüşlük ve acizliğin göstergesidir. Özgür Özel'in Sayın Cumhurbaşkanımız ve bağımsız yargı üyeleri için kullanmış olduğu kirlı ve yalan ithamları buradan kendisine aynen iade ediyorum. Ruh sağlığı iyi olmayan Özgür Özel ve şürekasına milletin Meclisinden diyorum ki: Haddinizi bilin! Haddinizi bilin! Haddinizi bilin! (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ayakkabı kutularının hesabını verin bir, ayakkabı kutularının.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Haddini bil, haddini bil!

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Haddini bil!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Sen bil haddini!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Haddini bileceksin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Konuştun, gidiyor musun?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bekle de cevabını al.

BAŞKAN - Sivas Milletvekili Rukiye Toy, buyurun...

20.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Divriği Havaalanı'na ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) - Ülkemizin ilk ilçe havaalanı 1941 yılında Divriği'de açıldı ve tamamen Türk yapımı olan ilk uçak seksen dört yıl önce İstanbul'dan Divriği'ye uçuş yaptı fakat akamete uğratıldı. "Milletin teyyare ihtiyacı başkalarının lütfundan beklenemez." diyen Nuri Demirağ; daha o tarihlerde uçak fabrikası kurmuş, gök okulunu açmış, onlarca pilot yetiştirmiş, Anadolu'nun her köşesine havacılık ruhunu taşıyan bir vizyon ortaya koymuştu. Bugün Nuri Demirağ'ın eseri Divriği Havaalanı Türkiye'nin 14'üncü hava kampüsü olarak küllerinden yeniden doğdu. Tüm emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum.

Savunma sanayisinden otomotiv endüstrisine ve sivil havacılığa, tüm alanlardaki makus talihimiz AK PARTİ'yle, Sayın Cumhurbaşkanımızın sarsılmaz liderliğiyle yeniden yazıldı. Türkiye Yüzyılı vizyonu ile daha nice destanlar yazmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu...

21.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş ve diğer deprem illerinin mücbir sebebin yeniden uzatılması beklentisine, Başkonuş ve Sersem Yaylalarına ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, Kahramanmaraş ve diğer deprem illeri yeniden mücbir sebebin uzatılmasını bekliyor. Kahramanmaraş Başkonuş Yaylası 49 yıllığına kiralanmıştı, bugünlerde yöredeki 10-12 köyün mera ve yayla olarak kullandığı Başkonuş'a komşu Sersem Yaylası, tel örgülerle kapatılarak köylüye giriş çıkış yasaklanmıştır. Sersem Yaylası'nın "Aromatik bitki üreteceğiz." gerekçesiyle Başkonuş Yaylası'nı kiralaayanlara genişleme alanı verilmesi planlanmaktadır. Biz turizme, istihdama karşı değiliz ama doğayı, halkın hakkını, kamunun malını korumak devletin asli görevidir. Orman Bakanlığı önce Başkonuş Yaylası'nın master plana uygun olup olmadığını denetlemeli, akabinde köylülerle Sersem Yaylası konusunda istişare ederek bir karar alınmalıdır.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu...

22.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, Hatay'daki narenciye ve sebze üreticileri ile esnafın sorunlarına, partilerine ve belediye başkanlarına yönelik soruşturmalara ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Hatay'da Erzin, Dörtöl, Samandağ ve Arsuz'daki narenciye ve sebze üreticilerimiz perişan olmuşlardır. Hassa, Kırıkhan, Reyhanlı, Kumlu, Altınöz ve Yayladağı'nda üretim yapan çiftçilerimiz de su borcu, elektrik borcu, gübre borcu, mazot borcu derken faizcilerin ellerine düşmüş ve üretemez duruma gelmişlerdir. Uluslararası nakliye firmalarımız yurt dışına fabrikaların ürettiği malları değil fabrikaların kendilerini taşımaya başlamışlardır. Yaş sebze meyve ihracatçılarımız yanlış ekonomik politikaların yüzünden rekabet gücünü yitirmişler ve iflas noktasına gelmişlerdir. Depremden dolayı esnafımızın geçmiş BAĞ-KUR ve vergi borçlarının silinmesi ya da faizsiz olarak uzun yıllara bölünmesi gerekmektedir, mücbir sebep süresi de uzatılmalıdır.

İktidarda kalmak için partimize ve belediye başkanlarımıza yaptığınız zulümler nedeniyle halkımızın 100 milyar dolardan fazla parasını yaktınız; milletimize daha fazla kötülük yapmayın, Cumhurbaşkanı adayımızı derhâl serbest bırakın.

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş...

23.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Cudi ve Gabar Dağları ile Besta bölgesindeki ağaç kesimlerine ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şırnak'ın Cudi ve Gabar Dağları ile Siirt'in Pervari ilçesi arasında yer alan Besta bölgesi yıllardır bir ekokırımın tanığı. Beş yılı aşkın süredir, güvenlik gerekçesiyle yapılan ağaç kesimleri asker gözetiminde ve korucular eliyle sistematik bir şekilde devam ediyor. 90'larda zorla boşaltılan köylerin yeniden yeşermesine izin verilmezken doğa, rant ve güvenlik politikalarının kurbanı hâline geliyor. Ekolojik yıkım yalnızca doğayı değil bölgenin kültürel ve ekonomik dokusunu da yok ediyor. Cudi, Gabar ve Besta'da yok edilen her ağaç hem Kürt coğrafyasının belleğinden bir parça koparıyor hem de devletin bölgesel eşitsizlik politikalarının derin izlerini bırakıyor. "Güvenlik" adı altında yürütülen bu kıyım doğayı ve halkın geleceğini hedef alıyor.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan...

24.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şırnak ve Şanlıurfa'da kurulan taziyelere ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, Genel Kurul ve halkımızı buradan saygıyla selamlıyorum.

Buradan bir şeyler belirtmek istiyorum: Son günlerde bölgede taziyeler kuruluyor, maalesef taziyeler engellenme noktasına geliyor; bu noktada, hassas olunması gerektiğini söylemek isterim burada. İlmek ilmek örülen bir süreç, yüzyılın inşa edilmesi çalışması yürütülüyor. İnsanların defin hakkı, taziye hakkı korunmalıdır. Her insan yaşamını yitirdikten sonra taziyesi kurulur, inancına göre gelenek ve görenekleri yerine getirilir. Maalesef son günlerde Şırnak ve Urfa'da olmak üzere çeşitli zamanlarda yaşamını yitirenlerin isimleri açıklanıyor ve taziyeler kuruluyor. Oradaki kolluk kuvvetinin ve mülki idare amirlerinin bu noktada hassas olmaları gerekiyor; bu bizim için çok önemlidir, herkesi hassasiyete çağırıyoruz.

Saygılar.

BAŞKAN - Van Milletvekili Gülderen Varlı...

25.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Çevre Yolu çalışmalarına ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yıllardır süren Van çevre yolu çalışmaları artık hizmet projesi olmaktan çıkmış, çile yoluna dönmüştür. 2010 yılında yapımına başlanan 41 kilometrelik çevre yolu bu yıl da tamamlanmadı. Her yıl "Bu yol bitecek." denilerek verilen pozlara rağmen nedense bitmiş bir yolun fotoğrafını hâlen göremedik. Bir türlü bitmeyen çevre yolunun yapım planından dolayı ciddi mağduriyetler yaşanmaktadır. Bu mağduriyetlerden biri de Van'ın Tuşba ilçesine bağlı Beyüzümü Mahallesi'nde yaşanmaktadır. Çevre yolundan dolayı mahallenin yolu kapatılmış, mahalle sakinleri temel yaşam hakkı, eğitim hakkı ve güvenlik hakkından mahrum bırakılmıştır. Yapılan ihmellere son verilerek mahallelinin yaptığı başvurular dikkate alınmalı ve mahalle için acilen güvenli bir yol yapımı hayata geçirilmelidir.

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

26.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, canlı hayvan pazarlarının kapanması nedeniyle üreticilerin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde 40'ı geçik ilde daha hâlâ canlı hayvan pazarları kapalı. Şap hastalığı sebebiyle aylardır ne yazık ki üreticilerimiz çok zor durumda. Zaten bu adamların birçoğu yem paralarıyla uğraşıyorlardı, süt paraları ile yem paralarını kıyasladıkları zaman yetersiz kaldığını ifade ediyorlardı; şimdi de canlı hayvan pazarları kapalı olunca hayvanlarını satamıyorlar, üretimden uzak kalıyorlar. Ne yazık ki seslerini duyan da yok, "Herhangi bir zarar gördünüz mü?" diyen yok, "Zararınız ne kadarsa karşılayalım." diyen yok, "Gelin, bu aylarda masraflarınızı, ödemelerinizi almayalım." diyen yok, bankalara gittikleri zaman krediyle alakalı bir destekleme yok. Kısacası, besicilerimiz, üreticilerimiz çok zor durumda. Tarım Bakanlığından onların seslerini duymalarını bekliyorlar.

Sağ olun, teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Bolu Milletvekili Türker Ateş...

27.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, psikologların sağlık meslek grubundan çıkarılmasına ilişkin açıklaması

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hastanelerde var olup yok sayılan psikologlar tükenmiş durumda. 2011'de çıkarılan yasayla psikologlar sağlık meslek grubundan çıkarıldı, özlük hakları ellerinden alındı; bu, büyük bir haksızlık. Dünyanın her yerinde meslek ünvanı lisansı kazanılır ancak bizde alan dışındaki kişiler sadece yüksek lisans alarak klinik psikolog olabiliyor. Yani yıllardır hastanelerde çalışan psikologlar sağlık çalışanı sayılmıyor ancak başka bir bölümden mezun olan, yüksek lisans yapanlar bu ünvanı alabiliyor. Bu, kabul edilemez; psikologların hakkı gasbedilmiştir. Bu haksızlık derhâl giderilmeli, psikologlara hak ettiği statü iade edilmelidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

28.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, "tek adam" ifadesine ilişkin açıklaması

SAMI ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, günümüz Türkiye'sinde muhalif bakış açısının en çok dile getirdiği konulardan biri de Recep Tayyip Erdoğan özelinde "tek adam" ifadesidir. Her seçimi kazanarak bugünlere gelindiğine dair detay izahtan varestedir. Medeniyet anlayışımızın bize öğrettiği hakikat çerçevesinde takıntılı bir dünya görüşümüz hiç olmadı. İnanç önderimize, Peygamber'imize vahiyle belirlenmemiş bir konuyla muhatap olduğunda yanındakiler "Niçin böyle ey Allah'ın Resulü?" diye soran bir geleneğin mensuplarıyız. Doğruya doğru, yanlışa yanlış deme feraseti ve ön kabulü dün olduğu gibi bugün de vazgeçilmez düsturumuz olmaya devam edecek. "Tek adam" yaklaşımının iğreti duruşunun çeyrek asırdır milletin sahip çıkmasıyla silkelendiğini gözlemlediğimiz gibi bugünkü bozuk üslup ve hakaret dilinin önümüzdeki dönemlerde de yine milletimiz tarafından cezasız bırakılmayacağına inanıyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Perihan Koca...

29.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Motokurye Samet Özgül'e ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Adalet davasını başından beri takip ettiğim katledilen Motokurye Samet Özgül kara para aklamadı, kaynağı belirsiz paralarla lüks villa ve araba koleksiyonları olmadı Samet'in, MASAK raporlarında başrol de oynamadı. Üniversite öğrencisi Samet Özgül ekmeğini kazanırken paket götürdüğü yolda vahşice saldırıya uğrayıp katledildi. Samet'i katledenler cezasızlıkla ödüllendirildi ne yazık ki. Ancak bizler onun adalet mücadelesini devam ettiriyoruz, sürdürüyoruz. Özgül ailesinin ve motokuryelerin adalet mücadelesinin yanındayız. Motokuryelerin çalışırken "Ölmek istemiyoruz." çığlığını duyun.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul...

30.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Hastanesinde çalışan döner sermaye bütçesine bağlı işçilere ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Hastanesinde çalışan döner sermaye bütçesine bağlı işçiler toplu sözleşmeden doğan geriye dönük haklarını alamadıkları için iş bıraktılar. Bugün sağlık emekçileri iş bıraktıysa bunun nedeni Maliye Bakanlığının üniversite yönetimlerine verdiği keyfi ve adaletsiz talimatlardır. Genel bütçeye tabi personele toplu ödeme, döner sermayeye bağlı personele taksitli ödeme talimatı verilmesi durumu bu noktaya getirmiştir. Üniversiteleri ve emekçileri karşı karşıya getiren Bakanlığın adaletsiz ödenek sistemidir. Ne üniversite yönetimlerine bütçe dağıtırken adilsiniz ne de sağlık emekçilerine hak ettikleri ücreti verirken.

Buradan açıkça çağrıda bulunuyorum: Maliye Bakanlığı sorumluluğu üzerinizden atmayın; Zonguldak'taki, Türkiye'nin dört bir yanındaki sağlık emekçilerine adil bir ödeme sistemi sağlayın.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bursa'nın Kestel ilçesinden gelen mahalle muhtarlarına "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Bursa Kestel ilçesi bazı mahalle muhtarları misafir locamızda Genel Kurulu izlemektedir. Kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Sayın Günaydın, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından bazı milletvekillerinin yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Şu anda bir Meclis yasama faaliyeti içerisindeyiz. 272 milletvekili bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarında yalnızca 7 milletvekili var. Bunu niye söylüyorum? Çünkü en az 4 milletvekili Cumhuriyet Halk Partisine hakaret etti ve sonra cevapları bile dinleyecek yüzleri olmadığı için Genel Kurulu terk ettiler.

Şimdi sırayla söyleyelim: Eğer siyasette temiz bir dil arıyorsanız o temiz dilin önce sahibi olacaksınız. Eğer Cumhuriyet Halk Partisini çamurla, çukurla tanımlamaya çalışırsanız; "şanzıman" gibi "dingil" gibi "hararet" gibi laflarla tanımlamaya çalışırsanız hak ettiğiniz cevabı alırsınız.

Ben size söyleyeyim; bizim içimizde bir hararet var, bu hararet memleket sevgisidir. Milleti de bu hararete ortak ettik ki İstanbul dâhil olmak üzere bütün önemli belediyeleri aldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ve şu anda da Türkiye'nin açık ara 1'inci partisiyiz.

Şanzıman nasıl dağıtılır biliyor musunuz? Tom Barrack'ın "Size meşruiyet sağlayacağım." deme lafına cevap veremediğiniz zaman şanzımanı dağıtırsınız. (CHP sıralarından alkışlar) Tom Barrack "İsrail'le bunlar anlaşacaklar." dediği zaman gıcınızı çıkaramazsanız dingili çoktan zaten dağıtmışsınız ve kırmışsınız demektir. (CHP sıralarından alkışlar) 30 milyon insan açık sınırının altında yaşarken siz sefahat içerisinde yaşıyorsanız asıl hararet budur. Ha, şunu söyleyeyim size: Eğer burada "Sıfırla oğlum, sıfırla." diyenlerin herhangi bir yargısal işleme tabi tutulmamasıyla ya da rüşvet saatiyle burada konuşan bakanların, savcılarının ve hâkimlerin önüne çıkmamasıyla ya da ayakkabı kutularında rüşvet alanların büyükelçi yapılmasıyla övünüyorsanız bu hem dingil kırmaktır hem şanzıman dağıtmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen son cümlelerinizi alalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hemen bitireceğim.

Son olarak da şunu söyleyeyim: Lüksemburg'da bulunan bir firmadan utanmadan maaş alan adam hâlâ Cumhuriyet Başsavcısı olarak orada duruyorsa asıl şanzıman dağıtmak budur. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

32.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli milletvekillerimiz bir dakikalık konuşmalarda kendi görüş ve düşüncelerini sarahaten açıklamış ve hakaret edenlere hakaretlerini iade etmişlerdir. Dolayısıyla burada dikkat edilmesi gereken bu çirkin ve rezil dili kullanmamak noktasında önceliği kendilerinin mutlaka gözetmeleri gerektir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Örnek verdik, örnek verdik; çirkin ve rezil örnekleri verdik.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şairin ifadeleriyle "Tahir Efendi bana 'kelp' demiş/İltifatı bu sözde zahirdir/Maliki mezhebim zira/İtikatımca kelp Tahir'dir." cümlelerinden, mısralarından hareketle; Özgür Özel'in söylemiş olduğu ifadeleri, kendi sıfatlarını itiraf olarak arkadaşlarımız kendisine iade etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Dolayısıyla sözün sahibine, ilk söyleyene değil de ona cevap verenlere buradan cevap vermeye çalışmak usul ve yöntem aykırılıktır. Önce kendi Genel Başkanınızın dilini düzeltin, kendi hakaretlerini geri almasını sağlayın, ondan sonra onu iade eden bizim arkadaşlarımıza söz söyleme hakkını belki elde edebilirsiniz. Dolayısıyla burada, arkadaşlarımız bütün milletimiz tarafından telin edilen bu yaklaşımı sözün sahibine iade etmekle doğru bir iş yapmışlardır, kendilerini tebrik ve teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

33.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, Akbaşıoğlu'ndan başka bir şey beklemek zaten mümkün değil. Bugüne kadar "Kız mıdır, kadın mıdır belli değil." "Ahlaksız." "Edepsiz." "Çukur." "Çamur." lafları gırla gitti bu memlekette. Kendinden olmayan herkesi vatan haini saydınız, kendinden olmayan her yeri teröristlikle suçladınız, casuslukla suçladınız, araştırdınız, yargıyla her türlü zulmü yaptınız. Ben bir kere daha ifade ediyorum: Temiz bir dil ancak temiz bir dili bekleyen ve kullananların muhatap olacağı bir şeydir. Eğer sen Cumhuriyet Halk Partisine hakaret etmeye kalkarsan misliyle bunun cevabını alacaksın. Burada da söyleyeyim: "Seviyesiz" "siyasi ahlaksız" "edepsiz" "darbelerle vücut bulmuş" bu lafların tamamını sahiplerine misliyle iade ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, yeni bir tartışmaya mahal vermeyelim, burada tamamlayalım.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Başkanım, böyle olmaz ki ama! Her gün aynı şeyi yaşıyoruz. Kusura bakmayın, o zaman biz dışarı çıkalım, Sayın Akbaşıoğlu'yla bu süreç bitsin, sonra tekrar içeri girelim.

34.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, şunu ifade etmek isterim: Biz meşruiyetimizi milletimizden alıyoruz.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Bırak bu işleri ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen nereden alıyorsun, ben nereden alıyorum? Sen alıyorsun da ben nereden alıyorum? Lafa bak ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ne oradan ne buradan, yirmi üç yıllık kesintisiz iktidarımız döneminde meşruiyetimizi egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu gerçeğinden hareketle milletimizin temiz, helal oylarıyla alıyoruz...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Temiz, helal oylarıyla ikinci partisiniz, ikinci!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...ve yirmi üç yıldır millet iradesiyle Hükümeti kuruyoruz, Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkeyi yönetiyoruz. Millet iradesine saygılı olmaya davet ediyorum.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Can Atalay nerede ya Başkan? Can Atalay nerede, Can Atalay?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Biz hiçbir iç veya dış başka bir odaktan, vesayet odağından meşruiyet almadık. O ancak darbecilerle iş birliği içerisinde olanların hezeyanları olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aynaya bakarsan...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Darbecilerle beraber yol yürüyoruz." dediniz Başkan!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bizim milletimizden başka meşruiyet kaynağımız söz konusu değil.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Ne istediniz de vermedik." dediniz, o darbecilerle...

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şunu ifade ediyorum: Biz, bize söylenilenlere karşılık cevap veriyoruz. O nedenle, düğmeyi doğru ilikleyin; temiz bir dille, meşruiyet zemini içerisinde, her türlü fikre saygılı bir şekilde müzakerelerimizi, mütalaalarımızı, görüşmelerimizi yapalım. Ancak bu konuda bir büyük suçluluk psikolojisi içerisinde; yargının her türlü yolsuzluk, hırsızlık ve arsızlığı delilleriyle, belgeleriyle ortaya koyduğu...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Örnekler nerede, örnekler?

(Gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...şekliyle İmamoğlu suç örgütüyle ilgili yargılama safahatını...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "Sıfırla, sıfırla; sen sıfırla onları."

(Gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...milletin gündeminden çıkarmak için bu tür hezeyanlara ve rezaletlere sebebiyet veren yaklaşımları terk edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "Sen sıfırla, sıfırla."

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ondan sonra burada temiz bir dille herkes kendi kanaatlerini ortaya koymaya devam etsin. Hakem de milletimizdir.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

Sayın Ekmen, buyurun.

35.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'na, Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'nın bu hafta Gaziantep'te meydana gelen gelişmelere dair notuna, Cumhurbaşkanının dün yaptığı açıklamalara, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısına, bu sabah bir grup gazeteci hakkında uygulanan davete ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Efendim, Sayın Akbaşıoğlu'nun burada ifade edilen her görüşe cevap verme arzusunu, hassasiyetini buradan zaman zaman yadırgasak da merakla izliyoruz. Az sonra dört başlıkta bir şeyler ifade etmeye çalışacağım. Ümit ederim, burada Sayın Günaydın'a cevap vermekteki hassasiyetini ve hararetini bu konulara da cevap verme hususunda sürdürür.

Türkiye'de ekonominin içinde olduğu hâli anlamak için âdeta bir laboratuvar gibi, ölçek gibi ele alınacak illerden biri de Gaziantep'tir Sayın Akbaşıoğlu. Şimdi, Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Ertuğrul Kaya'nın sadece bu hafta Gaziantep'te meydana gelen gelişmelere dair değerlendirdiği notu dikkatinize sunmak ve cevabınızı da almak istiyoruz. 2025 yılının Ocak-Eylül döneminde Gaziantep'te 475 şirket kapanırken 488 şirket tasfiye edilmiştir. Aynı yıl bu dönemde kapanan şirket sayısı 368, tasfiye edilen şirket sayısı ise 379 idi. Yine, bu dönemde kapanan kooperatif sayısı 12'ye yükselmiştir ve yeni kurulan kooperatiflerin de sayısı önceki döneme göre maalesef gerilemiştir. Gaziantep'te işsizlik Türkiye ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Kadın istihdamı çok düşük seviyededir ve kentte yaşayan, bu sanayi kentinde yaşayan ailelerimizin yaklaşık yüzde 40'ı en alt ekonomik seviyede yaşamını sürdürmektedir. Bir işçi maaşı alması dahi bu gerçeği değiştirmemektedir. En yüksek gelir grubu ile en alt gelir grubundaki fark yüzde 99 oranında açılmıştır yani 2.936 ailenin eline geçen millî pay ile 95.313 ailenin eline geçen payı söylüyorum. Sadece 5 kasım günü çoğu tekstil fabrikası -6 adet- konkordato kararı almıştır. Gaziantep sanayisi Türkiye'nin göz bebeğidir. Gaziantep sanayisinin bu hâle gelmesinde Gaziantepli yatırımcının ve emekçinin büyük bir alın teri vardır ancak iktidarın uyguladığı yanlış ekonomik politikaların faturası sadece sanayicimize değil esnafımıza, çiftçimize, memurumuza, emeklimize ve işçi kardeşlerimize kesilmiştir. Bu gidişat gidişat değildir, işler yolundan çıkmıştır. Geçmişte, Sayın Ali Babacan döneminde âdeta otobanda süratle büyük hedeflere yürüyen sanayi sadece Gaziantep'te değil ülkede şarampole yuvarlanmıştır. Hasar büyüktür ancak bunun onarımı da mümkündür. İlk alınacak tedbir 2026 bütçesini tefe, rant, imtiyaz ve gelir transferi tedbirinden çıkartıp sanayicinin, çiftçinin, işçinin tedbiri hâline getirmektir.

Sayın Başkanım, dün Sayın Cumhurbaşkanımız bir tavsifte bulundu. Uzunca bir süredir Deli Emin'in Vizontele'de dediği gibi aklımıza gelen ama tavsif edemediğimiz bir durumdu bu. Bir süredir hukuk devleti iddiasından zaten vazgeçmişti Türkiye. Acaba bir kanun devleti midir diye merakla takip ediyorduk, onu da oturtamıyorduk çünkü kanunlara da uyulmuyor. Evet, bu bir yargı devleti olabilir ama bu yargı maalesef kanunun ve hukukun emrinde değil siyasetin emrinde olan bir yargıdır. Bu yargı, vatandaşını devlete karşı değil devletini, daha doğrusu siyasi iktidarı vatandaşına ve diğer bütün muhaliflerine karşı koruma altına alan bir yargıdır. Hukukun üstünlüğünü bırakınız, artık kanun dahi uygulanamaz hâle gelmiştir ve doğrudur. Sayın Erdoğan farkında olmadan bir

gerçeği bir kere daha tespit etmiştir: Türkiye, siyasi iradenin emrinde bir yargı devletine dönüşmüştür. Bu konuda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 3 Kasım'da FETÖ yargılamaları bağlamında aldığı Demirhan ve diğerleri kararı da bu durumu tescil eden bir hâl olmuştur. Tıpkı Yalçinkaya kararında olduğu gibi, tam 239 kişiyi kapsayan bu karar, uygulanan yöntemin genel ve soyut olduğunu, ceza hukukunun temel ilkelerinden olan kanunilik ölçüsünün uygulanmadığını, byLock kullanımının tek başına örgüt üyeliği için yeterli olmayacağını ifade ederek hukuk devleti ilkesi açısından aşırı temelsiz ve keyfi bir yaklaşım olarak tavsif etmiştir. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanından bir ricamız var: Türkiye bir yargı devletiyse -ona da razıyız- o zaman bu yargı kararı uygulansın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayayım.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Ancak maalesef, yargı kararlarının işimize geldiğinde hatırlandığını biliyoruz; tıpkı Şerafettin Can Atalay, Tayfun Kahraman -ki AYM kararına rağmen bu hafta bir ret kararıyla karşılaştık- Osman Kavala ve Demirtaş kararlarında olduğu gibi Yalçinkaya ve Demirhan kararının da Sayın Cumhurbaşkanının bahsettiği gibi bir yargı kararı olarak uygulanması ve -tırnak içerisinde aktarımda bulunuyorum- yargı ne derse ona uyulmasını bekliyoruz. Tabii, yargı sistemi derken çürümüşlük her yere sirayet ediyor. İki gündür tartışılan İstanbul Cumhuriyet Başsavcısının Eti Madenin Lüksemburg'daki bir şirketinde yönetim kurulu üyesi olması hâli Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 48'inci maddesine açık bir aykırılık teşkil etmektedir. Bugüne kadar, şu ana kadar HSK hiç olmazsa usulen, adet yerini bulsun diye bir soruşturma dahi başlatmamıştır. Bu konuda HSK'nin bir an önce bir soruşturma başlatarak, eğer basında yansıyan ve resmi belgelerle tevsik edilen iddialar doğrulanır ise İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı hakkında gerekli kararları vermesi beklenir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayalım

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Son olarak... Gerçekten özgür basın hayat kurtarır çünkü birçok önemli sorun ancak özgür basın olduğunda görünür hâle gelir. Bu sabah Sayın Ruşen Çakır, Şaban Sevinç, Yavuz Oğhan, Soner Yalçın, Aslı Aydıntaşbaş ve Batuhan Çolak hakkında uygulanan davet fiilî bir gözaltıya dönüşmüştür ve haklarındaki tek suçlama -savcılığın da açıklamasında olduğu gibi- haber yapma hakkının iktidara karşı bir tehdit oluşturduğu algısından ibarettir. Bu gazeteciler gerçeğe aykırı haber yapmışlarsa zaten İletişim Başkanlığı, Dezenformasyon Başkanlığı bunları defalarca kez yayımlıyor. Bunun bir suç olarak tavsifi, bu kişiler hakkında fiilî bir gözaltı uygulaması kabul edilemez ki bu kişilerden Sayın Şaban Sevinç'in de savcılığa sevk edildiği haberi vardı erken saatlerde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Basın özgürlüğü iktidarların hoşuna giden haberleri yayınlama hakkı değildir.

Ben şimdi Sayın Akbaşıoğlu'ndan Gaziantep sanayisinin içinde bulunduğu hâl ile sosyoekonomik duruma dair tespitlerini ve keza yargı kararlarının uygulanma hususundaki ikircikleri ve özellikle HSK Başkanından anlık bir bilgi alarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı hakkında bir soruşturma açılıp açılmadığı hususunda Genel Kurulumuzu ve milletimizi bilgilendirmesini bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun.

36.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, bugün gazetecilere uygulanan gözaltı sürecine ve Türkiye'deki hukuka, AK PARTİ'nin yaptırdığı billboard çalışmasına ve sosyal medya hesaplarındaki çalışmaya ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün yine bir gözaltı dalgasına uyandık. Artık Türkiye'nin bu, rutini oldu. Sabah kalktığımızda sosyal medyaya bakıyoruz "Acaba bugün kim gözaltına alındı?" diye. Bu sabah da menüde Şaban Sevinç, Batuhan Çolak, Ruşen Çakır, Yavuz Oğhan ve Soner Yalçın var. Buradaki isimlerin bir kısmıyla bizim ideolojik anlamda, fikri anlamda çok farklı bakış açılarımız olabilir. Bunu söylemeye bile de aslında hiç gerek yok yani görüşlerimiz aynı olsun, farklı olsun, burada bu konunun hiçbir önemi yok. Gözaltı süreci, kapsamı ne olursa olsun soru işaretleriyle dolu. Çünkü en baştaki soru işareti geçmişten gelen bir sicil var; Ergenekonları hatırlıyoruz Balyozları hatırlıyoruz, kumpas davalarında imza atıp sonradan "Bu davaların altında benim imzam var." denilip sonradan "Yanıldık." denilmesini çok iyi hatırlıyoruz. Geçmişte birilerine "Terörist." deyip "Yok, öyle değilmiş." diyen Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarını tanımayan yapının arkasında da yine aynı zihniyet var. Nedir bu zihniyet, nedir bu yapı? 2018 Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle beraber aslında otokratikleşen bir yapıyı kurumsallaştırmaya çalışan bir kafa ve bir bakış açısı var. Hatta bu, dünyadaki başka lider profilleriyle, otokratik lider profilleriyle de tamamen örtüşüyor. Âdeta da biz aslında oralara artık fikir ihraç edecek hâle gelmişiz yani bizden artık örnek almaya başlamışlar. Mesela, yeni New York Belediye Başkanı seçildi değil mi? Bütün dünya bunu konuşuyor. Ona karşı olan iktidarın seçim kampanyası döneminde en çok kullandığı argüman neydi biliyor musunuz? "Eğer bu adam kazanırsa belediye Hamaslı teröristlerle dolacak." Hatırlıyor musunuz bunu bir yerden? Eğer bunlar kazanırsa PKK'lı teröristler su sayaçlarını okuyacaktı. Şimdi o teröristlere siz bir gelecek projeksiyonu çiziyorsunuz, bunun üzerinde duruyorsunuz. O kadar ilham verecek hâle geldiniz ki...

Seçilmiş belediye başkanları, seçilmiş milletvekilleri de hâlen cezaevinde. Dün bahsettim Tayfun Kahraman'dan. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi "Tayfun Kahraman hakkında Anayasa Mahkemesinin verdiği hak ihlali kararını reddettim." dedi. Ya, artık Türkiye'de hukukla ilgili skandallar normalleşmeye başladı. Bakın, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığıyla ilgili, işte, az önce diğer Grup Başkan Vekili de söyledi; Lüksemburg'da Eti Madenin Yönetim Kurulu Üyesi olduğuna dair birçok bilgi var, net bilgi ve bununla ilgili de hiçbir şey yapılmıyor.

Bir başka konu: Yargıtay Hukuk Dairesi Başkanı ile iktidarın yayın organı Yeni Şafak arasında da haftalardır süren bir tartışmayı biz hep beraber takip ediyoruz. Türkiye'de Türk milletine hukuk şoku yaşıyor bu iktidar. Millet hukukla ilgili skandallarla âdeta boğulmuş durumda ve artık ülkemizin maalesef yeni normal bu. Ben bugün ifadesi alınan gazetecilere tekrardan geçmiş olsun diyorum. Tabii, gazeteci, basın biz iftiraya uğradığımızda, bizle ilgili çok alçakça, adice iftiralar atıldığında bizler de hukuka gittik; o zaman ne denildi biliyor musunuz? Basın hürriyeti. Basın hürriyeti bu ülkede sadece iktidarı öven, iktidarın yanındaki basın mensuplarına uygulanıyor. Bu arkadaşların bugün sabah alınıp sorgulanmasının tek sebebi yapmış oldukları haber ama iktidarın aleyhine bir haber yaparsanız başınıza gelecek bu, bu aşikâr. Bakın arkadaşlar, bizim inancımızda da bizim dışımızdaki diğer bütün inançlarda da hep aynıdır, aynı felsefe vardır. Hazreti Ali'nin "Devletin dini adalettir." sözü vardır; işte, dün Sayın Gökhan Günaydın da söyledi, Roma İmparatorluğu döneminde yaşamış bir ilahiyatçı, onun da bir başka sözü aynı şeyi söyler, der ki: "Eğer bir devlette adalet yoksa bu devlet artık çeteleşmiş devlettir." Hukuk hepimiz için, yarın en çok size lazım olacak arkadaşlar.

Şimdi, bir billboard yaptırmışsınız ve bu billboardlara da bir güzel böyle barkod, karekod koymuşsunuz, demişsiniz ki: "Siz bunu okurken biz şunları şunları yaptık, AK PARTİ iktidarı bunu yaptı."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bu, sizin billboardlarda paylaştığınız karekod; açın bakın, yaptıklarını anlatıyorlar. Biz de ne yaptık? Biz de böyle bir çalışma yaptık ve diyoruz ki burada: Siz bunu okurken bakın Türkiye'de neler olmuş? Çünkü orada yaptıklarınızı anlatıyorsunuz; yapmadıklarınızı, gerçekleri de buradan bütün milletimiz bulabilir, bunu bizim sosyal medya hesaplarımızdan indirsinler. Burada ne görecekler biliyor musunuz? Burada acılı bir annenin adaletsizliğe isyanını görecekler. Burada ülkemizi terk eden binlerce, yüz binlerce gencin neden ülkemizi terk ettiğini görecekler. Garantili projelerle milletin hazinesinden ödenen milyonlarca liranın nasıl ödendiğini görecekler burada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Harçlara, vergilere, cezalara gelen zamları burada göreceksiniz arkadaşlar, bunlar AK PARTİ'nin yaptığı o çalışmada yok. Oraya bakın ama sonra da muhakkak bunu okuyun. Şımarttığınız teröristlerin yüzüzlüğünü de burada göreceksiniz, Dünya Sefalet Endeksi'nde Türkiye'nin bir sıra daha düştüğünü göreceksiniz; tutuklu durumdaki seçilmişleri, gazetecileri, gençleri göreceksiniz; gençleri zehirleyen uyuşturucu belası sanal bahis tuzağını göreceksiniz; önü alınamayan enflasyonu, evladının istediğini alamayan babaları göreceksiniz ve milleti tüketen bu iktidarın 2026 yılı için yapmış olduğu tükeniş bütçesini göreceksiniz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kavuncu.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'a ait.

Sayın Kılıç, buyurun.

37.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 6 Şubat 2023'te yaşanan deprem felaketi sonrası bölgeye yapılan yatırımlara ve Osmaniye'de kurulan Murat Kurum Bey Mahallesi'ne, Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan yeni konut seferberliğine, Nevşehir merkez mahalle muhtarlarının ilettikleri taleplere ve Organ Bağışı Haftası'na ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri ve bizleri ekranları başında takip eden yüce Türk milleti; 6 Şubat 2023, dün gibi hatırladığımız, milletimizin hafızasında derin izler bırakan büyük deprem felaketi hepimize alınması gereken pek çok dersi bir kez daha göstermiştir. O gün "İçinden çıkılamaz." denilen, "Yapılamaz, toparlanamaz." denilen her alanda bugün hamdolsun devletimiz iradesiyle, kudretiyle, imkânlarıyla âdeta bir destan yazmaktadır çünkü deprem bölgesinin dirilişi yalnızca bir şehirleşme meselesi değildir; Türkiye'nin istikbal meselesidir, geleceğine sahip çıkma kararlılığıdır.

Asrın inşaat seferberliği kapsamında 11 ilimize, ilçelerimize ve köylerimize tam 75 milyar dolar yatırım yapılmıştır. Devletimiz 11 ilde, 3.481 şantiyede, 174 ayrı alanda gece gündüz demeden çalışmaktadır. Mimarından mühendisine, ustasından işçisine 200 bin emekçi kardeşimiz âdeta kendi evini yapar gibi, kendi yuvasını kurar gibi canını dişine takarak görev yapmaktadır. Bölgede saatte 23 konut, günde 550 konut tamamlanıp hak sahibine teslim edilmektedir. Bu bir inşa faaliyeti değil bir yeniden doğuş hamlesidir. Bugün itibarıyla deprem bölgesinde yaşayan her 3 kişiden 2'si sıcak yuvasına kavuşmuştur. Bu büyük başarı devletimizin kudretinin, milletimizin birlik ve dayanışma ruhunun göstergesidir. Bu süreci en başından itibaren büyük bir özveriyle, kararlılıkla ve vizyonla yöneten Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımıza da hassaten teşekkür ediyorum.

Üretken belediyecilik vizyonumuzun deprem bölgesindeki temsilcilerinden biri de Osmaniye Belediyemizdir. Asrın felaketinin ardından ortaya koyduğu üstün gayret, kararlılık ve fedakârlık sayesinde Sayın Murat Kurum bölgenin yeniden inşasında çok büyük bir gayret sarf etmektedir. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin öneri ve talimatları doğrultusunda, millete hizmetiyle gönüllerde yer eden Sayın Bakanımız Murat Kurum'un adı Osmaniye'de kurulan Murat Kurum Bey Mahallesi'yle şehrin yeni kimliğinde yerini almıştır.

Geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan "Ev Sahibi Türkiye" "Yüzyılın Konut Projesi" ülkemizde yeni bir konut seferberliğini başlatmıştır. 81 ilimizde toplam 500 bin konut yapımı hedeflenmiş, bu kapsamda Nevşehir'imiz için ilk müjde verilmiş ve 2.218 konutun yapılacağı duyurulmuştur. Şehrimize yeni bir çehre kazandıracak, vatandaşlarımıza güvenli ve yaşanabilir yuvalar sunacak bu proje için emeği geçen tüm paydaşlara şimdiden teşekkür ediyorum ancak Ürgüp ilçemiz ve Çat beldemizin bu ilk duyuruda yer alması burada yaşayan hemşehrilerimizi üzmüştür. Bakanlığımızın Nevşehir'imizin her köşesine aynı gayret ve samimiyetle hizmet götürme azmine bizzat şahidiz. Bu nedenle, çalışmalarımızı sürdürüyor, gerekli duyuruların en kısa sürede diğer ilçe ve beldelerimiz için yapılacağına da inanıyoruz.

Biz, siyasetimizi masada değil sahada yapıyoruz; milletimizin derdiyle dertlenerek, komşumuzun kapısını çalarak, hemşehrilerimizle yan yana durarak yapıyoruz. Dün Gazi Meclisimizde buluştuğumuz Nevşehir merkez mahalle muhtarlarımız, ilimizdeki metruk yapı sorununun acilen çözülmesi gerektiğini, kentsel dönüşümün yerinde dönüşüm modeliyle yapılmasının güvenlik ve şehir estetiği açısından büyük bir önem taşıdığını ifade etmişlerdir. Vatandaşlarımızdan gelen taleplerin her biri bizim için çok kıymetlidir. Bizler, milletin sesini duyan, derdini dinleyen, talebini takip eden bir anlayışla çalışıyoruz. Nevşehir'imizin her ilçesinde, her mahallesinde, her sokağında huzurlu, güvenli ve güçlü şehirleşmeyi tesis etmek için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; her yıl binlerce insan yeniden hayata tutunabilmek için bir umut bekliyor. Organ bağıışı sadece tıbbi bir işlem değil insanlığın en saf, en yüce dayanışma örneklerinden de biridir. Bir bağıış, bir kalbin yeniden atması, bir annenin evladına sarılabilmesi, bir çocuğun yeniden koşup oynayabilmesi, bir gencin hayallerinden vazgeçmemesi demektir. Bu hafta Organ Bağıışı Haftası, bu vesileyle bir kez daha hatırlatıyoruz: Bağıışlanan her organ filizlenen bir hayat demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Unutmayalım, bir gün bizim ya da sevdiklerimizin de bu umuda ihtiyacı olabilir. Bir kararla bir insanın kaderi değişebilir. Gelin, bir cana nefes, bir gönle umut, bir geleceğe ışık olalım diyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

38.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, YÖK'ün kuruluş yıl dönümüne, hasta mahpuslara ve cezaevlerindeki sorunlara, Hakkâri'den Van'a tedavi için giden Hikmet Çapraz'ın yaşadıklarına, gözaltına alınan ve ifadeye çağırılan gazetecilere, cezaevindeki Tayfun Kahraman'a ve İsias Otel davasına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 6 Kasım, YÖK'ün kuruluş yıl dönümü. Biliyorsunuz, YÖK, 12 Eylül cuntasının faşizmi kurumsallaştırmak adına yapılandığı en önemli kurumlardan biri.

Tabii, YÖK hâlâ hayatta yani o zihniyet hâlâ kendini yaşıyor ve o zihniyet yaşadığı sürece de Türkiye'de özerk, demokratik üniversiteden bahsetmek mümkün değil, zaten artık böyle bir üniversite de yok. Bilimsel özgürlüklerden de bahsetmek mümkün değil ve karşımızdaki üniversite tablosu artık çoraklaşmış bir tablodur ve Türkiye'nin bugün birçok sorununun çözümsüz kalmasında da bu bilim fukaralığının etkisi büyüktür.

YÖK'ten kurtulamadık, YÖK'ten kurtulamadık ama 12 Eylülün zihniyetinden de kurtulamadık çünkü 12 Eylülün zihniyeti sadece YÖK'le devam etmedi; birçok yapıda, birçok kurumda kendisini sürdürdü; bunlardan biri de tabii ki cezaevleri. "Cezaevleri" deyince, burada defalarca dile getirdiğimiz en önemli sorun, çok iyi bildiğiniz gibi, hasta mahpuslar sorunu.

Yine bir örnekten bahsedeceğim; bu vesileyle, aslında sayıları 1.600'ü geçmiş tüm hasta mahpusların ortak sorunundan bahsetmiş olacağım: Patnos L Tipi Cezaevinde bulunan Selahattin Öktem yirmi yıldır cezaevinde; 2 defa anjiyo oldu, artık yardımı almadan lavaboya bile gidemez hâlde, bu denli vahim bir durumu var, bu denli ciddi bir sorun içinde yaşıyor fakat hâlâ cezaevinde kalmaya devam ediyor. Neden? Çünkü hasta mahpusların durumuna çözüm getirecek bir adımı Adalet Bakanlığı hâlâ atmış değil.

Hem hasta mahpusların durumu hem idari gözlem kurullarının almış olduğu hatalı, yanlış kararlar hem cezaevlerinde kapasite sayılarının aşılmış olması, cezaevlerindeki hak ihlalleri, işkenceler; bütün bunlar ortada. Bütün bunlara karşı ne bekliyoruz? Onuncu yargı paketinden sonra iktidarın verdiği sözün yerine gelmesini bekliyoruz. Ne denmişti o zaman? "Evet, bu pakette infaza dair, bu konulara dair düzenlemeyi yetiştiremedik ama on birinci, on ikinci yargı paketlerinde bunları yetiştireceğiz, 1 Ekimde Meclis açıldığında bu konularda düzenleme yapacağız, 'infazda eşitlik' dediğimiz meseleyi gündemimize alacağız." Fakat şu anda ortada bir on birinci yargı paketi taslağı dolaşıyor, bunların hiçbirine dokunmadığını görüyoruz. Çağrımız şudur: Verdiğiniz sözün gereğini yapın, biran önce cezaevi sorununa çözüm üretecek bir yargı paketini Meclise getirin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mesele tabii, sadece cezaevinde hasta olmakla bitmiyor, dışarıda hastaysanız da meseleleriniz var. Mesela, bir örnek vereceğim: Hakkâri'den Van'a tedavi için giden bir yurttaşımız, Hikmet Çapraz. Neden? Çünkü Hakkâri'de doğru dürüst hastane yok. Muş'ta hastane yok, adı "hastane" diye bir bina var ama ona hastane demeye bin şahit lazım; içinde doktor yok, alet yok. Muş'ta bir hastane yapılıyor, Araştırma hastanesi olsun diyoruz; yok, olmasın diyorlar. Araştırma hastanesi olmadığı sürece Muş'ta, Hakkâri'de, Ağrı'daki hastanelerin sağlık sorunlarını giderme vasfını kazanması mümkün değil, bunu biliyoruz. Peki, Hikmet Van'a gidiyor, Van'a giderken yolda çevriliyor; kimlik kontrolü, bir, iki, üç... Ya, Hakkâri ile Van arası kaç defa kimlik kontrolü yapacaksınız? Derdiniz ne sizin? Adam hasta, hastaneye yetişmeye çalışıyor, beş saat gözaltında tutuyorlar, sonra bırakıyorlar. Bu nedir? Bu nasıl bir anlayıştır? Neyin kimlik kontrolünü yapıyorsun? Hikmet Çapraz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, artık bunu içinize sindirin. Kürt olması onun vatandaşlık haklarından yararlanmasına engel değil. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sonra, işte, bu ülkede, yok "o bölücü" yok "bu ayrımcı..." Bölücü de sizsiniz, ayrımcı da sizsiniz çünkü vatandaşlar arasında bu ayrımcılığı, bu nefreti hâlâ yaşıyorsunuz hem de bugünlerde.

Sayın Başkan, bitmiyor, tabii, sorunların bitmesi mümkün değil, hukuk talan ediliyor çünkü. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı gazetecileri gözaltına alıyor, Ruşen Çakır ve bir grup gazeteci ifadeye çağırılıyor. İfade gerekçeleri nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - "Yalan bilgiyi alenen yama, suç örgütüne yardım etme." yani gazetecilik faaliyetlerinin sıkıştırıldığı kalıplara bakın. Biz şimdi bu gazetecilerin yazdıklarını her gün okuyoruz. Hangi yalan bilgi, hangi suç örgütüne yardım? Dolayısıyla basın özgürlüğü konusuna dün değindik, dedik ki: Basın özgür olmadan bir ülkede hukuktan, adaletten, özgürlüklerden,

demokrasiden bahsetmek mümkün olamaz. Tam bunu söylemişiz, ertesi gün bu operasyonla kalkıyoruz yine. Neden? Basını susturmak. Basını susturamazsınız; gazetecilere istediğiniz kadar bu meseleyle yaklaşın, bu anlayışla yaklaşın, basın susmaz, dünyanın hiçbir yerinde susmamış. Bu anlayıştan artık vazgeçme zamanı gelmiştir.

Tabii, hukuk talanında yine bir başka sahne.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tayfun Kahraman -evet, sağlık sorunları da var- hukuksuz, adaletsiz bir anlayışla cezaevinde tutulmaya devam ediliyor. Anayasa Mahkemesi bir karar verdi, Anayasa Mahkemesinin verdiği karara yerel mahkeme diyor ki: Yetki aşımı yaptın, yetki gasbı yaptın. Ya, bir hukukçu, bir yargıç hiçbir şey yapmıyorsa Anayasa'yı okur. Anayasa 153 çok açık, "Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir." diyor. Ya, bir yargıç Anayasa Mahkemesi kararını ihlal eder mi? Bir yargıç bunu ihlal ediyorsa orada bir hukuaktan, adaletten bahsedilebilir mi? Anayasa'yı ihlal etmek, neredeyse bu ülkede artık normalleşti. Bu Anayasa'yı bile ihlal edecek durumdaysak vay hâlimize.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, son kez uzatıyorum. Lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ama sorumlu olan, bu konuda gereğini yapmayan yine bu Meclistir çünkü bu Meclis bu yargıçlara cesaret vermektedir. Bunun önüne geçmeyerek, bununla ilgili düzenlemeler yapmayarak aslında bu hukuk tanımazlığa, bu anlayışa prim vermektedir. Buna son vermek de bizim sorumluluğumuzdur.

Sayın Başkan, son olarak... Bugün 6 Kasım, bir dava görülüyor; 6 Şubat depreminde İslas Otelde yaşamını kaybedenlere dair bir davadır. Çünkü bu kentleri talancı bir anlayışla inşa ederseniz, rant uğruna kent haklarını yok sayarsanız işte, depremler sonucunda bu felaketleri de yaşamak zorunda kalırsınız. Biz bu davayı önemsiyoruz, 6 Şubat depreminden sonra açılmış bütün davaları önemsiyoruz, bu konuda ihmali olan herkesin yargılanması ve hesap vermesini istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen...

Teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ama onun ötesinde, artık, kentlere yaklaşımda rant değil kent hakları özelinde yaklaşmanın önemli olduğunu burada bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyoruz.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'a ait.

Sayın Günaydın, buyurun.

39.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, cezaevindeki Tayfun Kahraman'a, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Akın Gürlek'e ve gözaltına alınan gazetecilere ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, evet, Tayfun Kahraman haksız, adaletsiz bir şekilde Silivri zindanında tutulmaya devam ediyor; kızı Vera, babasız büyümeye, eşi eşine hasret yaşamını sürdürmeye devam ediyor.

Anayasa Mahkemesi bir karar verdi, Anayasa Mahkemesi adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ifade etti ve yargılamanın tekrarı ve tahliyesine ilişkin de kararını kesin olarak verdi. "Anayasa Mahkemesi kararları" başlıklı 153'üncü madde açıkça şunu söylüyor: "Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar." Peki, bu açık hükme rağmen İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı ve heyeti neye güveniyor da Anayasa'yı açıkça ihlal ediyor? Bu açık hükme rağmen nasıl ben Anayasa Mahkemesi kararlarına uymam diyebiliyor? Çünkü önünde örnek var; Akın Gürlek de İstanbul'da ağır ceza mahkemesi başkanıyken Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayarak kariyerine başladı ve böylece Adalet Bakan Yardımcılığına, oradan da İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına kadar yükseldi. O hâlde, memlekette Anayasa Mahkemesi kararlarına uymamak demek ki bir kariyer sebebi.

Peki, bu Akın Gürlek ne yapmış? Bakın, burada kamuya açık belgeler var, bunlar Avrupa'da ticaret sicilinin tasnif edildiği bütün sitelerde yayımlanıyor. Bu kararlar artık internet sitelerinde dolaştığı için tekrar tekrar göstermeye gerek duymuyorum ama hepimizin bildiği kararlar. Peki, ne deniyor bu kararlarda? Akın Gürlek hem Adalet Bakan Yardımcısı olduğu dönemde hem de Cumhuriyet Başsavcısı olarak İstanbul'a atandığı dönemde Lüksemburg'da kurulu bulunan Etimine SA adlı bir firmada yani Türkiye Varlık Fonuna bağlı Eti Madenin yurt dışı temsilciliğinde yönetim kurulu üyesi olarak maaş alıyor. Peki, kendisini nasıl savunuyor Akın Gürlek? Bir gazeteciye açıklama yapmış, "Ben Adalet Bakan Yardımcısıyken bu parayı aldım, Cumhuriyet Başsavcısıyken almadım." diyor. Peki, Anayasa'nın 140'ıncı maddesinin -hani uyuluyor mu emin değilim de bir göstereyim yine- son fıkrası ne diyor? "Hâkim ve savcı olup da adalet hizmetindeki idarî görevlerde çalışanlar, hâkimler ve savcılar hakkındaki hükümlere tâbidirler." Yani Adalet Bakan Yardımcısı olman seni hâkim ve savcı sıfatından çıkarmıyor. Peki, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ne diyor? Diyor ki: "Hakim ve savcılar, kanunlarda belirlenenlerden başka, resmi ve özel hiçbir görev alamazlar, kazanç getirici faaliyetlerde bulunamazlar." Öylesine katı ki bu kural, eşinin, reşit olmayan ve kısıtlanmış çocuklarının kazanç getirici faaliyetleri varsa bunu da Adalet Bakanlığına on beş gün içinde bildirecekler. Ben şimdi söylüyorum: Her konuya laf yetiştiren arkadaşlar, buna ne diyorsunuz ya? Türkiye Varlık Fonu idaresinde bulunan bir kurumdan maaş alan bir savcı Türkiye'de yargı dağıtıyor, ne diyorsunuz buna? Bu, yasama, yürütme ve yargının birbirinden ayrı ve birbirini denetleyerek bağımsız bir şekilde çalışmasına bir örnek midir yoksa bu bir hukuki skandal mıdır? Daha dün buradan seslendik: Hâkimler ve Savcılar Kurumu acaba ne yapıyor? Bu konuda da mı kulağının üstüne yatmaya devam edecek? (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, tabii, akşam bunların haberleri yapılırken sabaha bir basın operasyonu bekliyorduk. Gazeteci arkadaşlar tutuklandılar, gözaltına alındılar -dilemizden çıksın- gözaltından serbest bırakılmalarını umuyoruz ve diliyoruz. Peki, gözaltına alınmışlar; ifade nedir, gerekçe nedir? "Yalan haberi yaymak." Bakın, "Yalan haberi yaymak." deyince stok para görüntülerini yayınlayan TRT'ye, "560 milyar liralık yolsuzluk var." diyen TRT'ye bir bakalım. Akşamları kanalları pencere pencere 5'e bölüp de CHP'ye hakaret etmeye yeltenenlere bir bakalım ama daha önemlisi başka bir şeye bakalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sadece çalışabilen dillere değil çalışamayanlara da bakalım. Ya, siz, Sabah-ATV operasyonunu nasıl yaptınız? Sağır sultan biliyor değil mi? Siz şimdi inkâr edersiniz. Kamu ihalelerinden ayrılan paylarla, topladığınız paralarla Sabah'ı ve ATV'yi yandaşlaştırmadınız mı? Yani eskiden bağımsız, tarafsız haber yapan Sabah ve ATV o tarihten bu yana sizin borazanınız hâline gelmedi mi, yalan haberi yaymıyor mu? 2,5 milyar lira kamu ihalesi verdiğiniz Eşref Keleş'e 84 milyon TL'ye Flash TV'yi satın alıp da yandaşlaştırmadınız mı? Habertürk'ü ve Show TV'yi Can Holdinge Aralık 2024'te 575 milyon dolara satın alarak yandaşlaştırmadınız mı? Ha, inkâr edersiniz değil mi? Can Holdingin sahibi Kemal Can diyor ki: "Bana devlet büyükleri burayı satın almam talimatını verdiler."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "Zaten yönetim kurullarına bakarsanız devletin izini de görürsünüz." diyor. Devlette hükûmeti ayırılım, hükûmetin izini görürsünüz. Sonra Ekim 2025'te buna da tahammül edemeyip el koyup da TMSF'nin varlığı yapmadınız mı? Tele1'de Merdan Yanardağ daha ifadesini vermeden kayyım atayıp ana haber bültenine müdahale edip de yayını kesmediniz mi? Türkiye'de bir avuç tarafsız ve bağımsız gazeteci yayın yapabilir hâlde kaldı, onları da sabah operasyonlarıyla teslim alıyorsunuz.

Ha, bir de yeni yöntem çıktı: "Mevcutlu olarak ifadeye davet." Bu, ne demekse? Yani kırk yıllık ceza hukukçusu diplomam kan ağlıyor. Mevcutlu ifadeye davet etmek ile polis eliyle götürmek arasında ne fark var acaba, birisi bana ifade edebilir mi? Ya, bütün bu saçmalıklar Türkiye'yi hukuk devletinden giderek uzaklaştırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

Son kez uzatıyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hemen tamamlıyorum.

Şunu söyleyeyim: Bu mesele eninde sonunda sahiplerine döner, bir an evvel yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını sağlayın; ya değilse, bu tarafsız ve bağımsız olmayan yargıdan bir gün siz de şikâyet edeceksiniz.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'na ait. Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, AK PARTİ'nin yirmi üç yıllık iktidarına, Eskişehir Beylikova'daki nadir toprak elementlerine ve Türkiye'nin enerji alanındaki yatırımlarına ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bu hafta, 3 Kasım münasebetiyle iktidarda oluşumuzun 23'üncü yılını kutladık, 24'üncü yılından gün almaya başladık. Yirmi üç yıllık iktidarımız döneminde gerçekten tam bağımsız Türkiye ve muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkmış Türkiye hedefleri noktasında çok büyük ama çok büyük başarılar elde ettik. Bilhassa millî savunma sanayisinde ortaya koyduğumuz neticeler gerçekten göz kamaştırıcı, bütün milletimizin gurur şahikası. İşte HÜRJET'ler, ATAK helikopterleri, İHA, SİHA, TİHA, AKINCI insansız hava araçlarının dünyadaki ilk örneği olan uçak gemisi, ALTAY tankı her noktadan yüzde 80'lerin üzerine çıkmış bir millîlik ve yerlilik oranı.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Borç, faiz, enflasyon, yokluk, yoksulluk.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - İşte, biz bu başarıyı en büyük cari açığımıza sebebiyet veren enerji noktasında da elhamdülillah kolları sıvayarak dünyanın en iyi sismik ve sondaj gemilerine sahip bir ülkesi hâline gelerek muazzam bir adım attık, bu adımların devamını inşallah getireceğiz ve ülkemizin bu konudaki başarılarını da milletimizle paylaşacağız. Ben bu konuda yapılanlarla ilgili yüce Meclisi ve kamuoyunu kısaca bilgilendirmek istiyorum.

Biz yirmi üç yıl önce bu yola çıkarken güçlü ve büyük Türkiye hedefini bir hayal olarak değil bir vizyon olarak ortaya koyduk. Bugün geldiğimiz noktada bu vizyonun her adımı, her yatırımı, her keşfi artık gerçeklerin sahasında hayat buluyor. Enerjide bağımsızlık, savunmada yerlilik ve üretimde millîlik; bunların her biri Türkiye Yüzyılı'nın omurgasını oluşturuyor. Bugün artık enerjide dışa bağımlı bir Türkiye değil kaynaklarını bulan, işleyen, üreten, teknolojisini geliştiren ve dünyayla rekabet etme noktasında bir Türkiye var.

Son günlerde bazı çevreler Eskişehir Beylikova'daki nadir toprak elementleriyle ilgili asılsız iddialar ortaya atıyorlar, nadir toprak elementlerinin ABD'ye satışı yapıldı vesaire gibi. Şunu buradan ifade etmek isterim ve Meclis kayıtlarına geçirmek isterim ki bu külliyen iftirdir ve yalandır, böyle bir şey söz konusu değildir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Zemini oluştu, satılacak.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Bu sahalar devletimiz eliyle ve milletimizin menfaati için devlet tarafından işletilecektir. Beylikova dünyanın ikinci büyük nadir toprak elementi rezervine sahip bir alandır; bu sahada toryum da bulunmaktadır,

toryumun bulunduğu yerler de kanun gereğince mutlaka devlet eliyle de işletilecektir. Bu noktada biz adımlarımızı daha önceden attık; 2020 yılında burada bir pilot tesis açtık, onlar bu konuda çalışmalarını yaptılar. Şimdi, ikinci aşamadayız, Eskişehir'de inşallah 2026'da temelini atacağımız ve hayata geçireceğimiz endüstriyel tesisle yüksek teknoloji metallerinde daha katma değerli üretici hâline getirecek ve bu hedeflerimizi gerçekleştireceğiz. Yani artık sadece enerjiye değil geleceğin teknolojilerine de yön veren bir ülke olacağız. Nitekim, Bandırma'da açtığımız bor karbür fabrikamız bunun en önemli delillerinden bir tanesidir. Bugün terörden temizlediğimiz Gabar Dağı'nda dışarıya verdiğimiz 2 milyar dolar karşılığındaki gravitesi yüksek petrolü orada çalışan 3.500 Şırnaklı gencimizle Türkiye ekonomisine katma değer olarak üretiyoruz. Bu sadece bir üretim değil aynı zamanda bir istihdam ve bir birlik, beraberlik ve bütünlükle kalkınma hikâyesi ve hamlesi. Yeni sondajlarla bu üretimleri daha da artıracamız. Karadeniz'den Hakkâri'ye, Şırnak'tan Van'a, Trakya'dan doğuya, batıya, güneye, kuzeye; bütün altıyla üstüyle, gök vatanda, kara topraklarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...mavi vatanımızda, her noktada bu millete ait olan bütün değerleri, bütün madenleri, bütün hak ve menfaatleri bu milletin bütününe dönük olarak hep beraber katma değerli hâle getireceğiz. Vatandaşlarımızın, bütün toplum kesimlerinin alım gücünü daha da artıracamız. Güçlü, zengin vatandaşı; güçlü, zengin Türkiye'yi mutlaka ama mutlaka hayalleri gerçeğe dönüştürdüğümüz gibi mutlaka gerçekleştireceğiz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İktidara gelince değil mi(!)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu konuda Diyarbakır'da 4 sahada 24 sondaj kaya petrolü çalışmalarını da ayrıca başlattık.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Muhalefetteyken mi yapacaksınız(!)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Zaten Diyarbakır'ı sadece sömürmek için kullanıyorsunuz. Başka hiçbir şey yok. Ne yolu var... Al kaynağını sömür; madenini al, petrolünü al ama hiçbir şey verme.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Aynı yöntemi Trakya'da gaz üretiminde de uygulamayı düşünüyoruz. "Aranmadık yer bırakmayacağız." derken kastettiğimiz budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bugün sadece kendi deniz sahalarımızda ve kara topraklarımızda değil Afrika'dan Asya'ya geniş bir alanda enerji diplomamızı bihakkın sürdürüyoruz. Somali'de 3 kara sahasında sondaj hazırlıklarımız tamamlanmak üzere. Deniz sahalarında da veri analizleri yapılıyor. Libya'da yeni ortaklıklar oluşturuyoruz. Azerbaycan'da Şafak-Asiman sahasında yüzde 30'luk payla yeni üretilmeye başladık. Kazakistan'da, Pakistan'da, Kuzey Irak'ta aktif çalışmalarımız devam ediyor. Bu bölgelerde Türkiye artık sadece bir yatırımcı değil ortak akıl kuran, kazan-kazan formülüyle çok önemli bir aktör konumundadır. Bu konuda şunu ifade etmek istiyorum: Gerçekten 4.800 megavat gücüyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Cuma günü motorine 2 lira zam geliyormuş, haberin olsun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Akşam 2 lira zam geliyor, 2 lira.

BAŞKAN - Evet, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 4.800 megavat kurulu gücüyle Akkuyu Nükleer Güç Santralinde ilk reaktörü 1.200 megavat gücüyle 2026'da devreye alınmasıyla inşallah çok daha büyük bir aşama kaydedeceğiz. Bu, Türkiye'nin enerji alanındaki en büyük yatırımlarından biridir. Hedefimiz 2050 yılına kadar 20 bin megavat nükleer enerji kapasitesine ulaşmaktır. Bu sayede Türkiye sadece enerji tüketen değil enerji ihraç eden bir ülke konumuna gelecektir. Bugün NATO ülkelerinden nasıl millî savunma sanayisinde muazzam siparişler alıyorsak Allah'ın izniyle enerjide de ihracatçı konumuna gireceğiz. Bu konuda hiçbir şekilde durmadan, duraksamadan, ilk günkü heyecanla ve aşkla sadece bugünleri değil 2053'ü, 2071'i planlayarak Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmeye hep beraber AK PARTİ'yle, Cumhurbaşkanlığıyla devam edeceğiz diyoruz.

Teşekkür ediyorum. [CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından "Bravo(!)" sesleri, alkışlar(!)]

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bravo(!) Bravo(!) Bravo(!)

BAŞKAN - Evet, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.48

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amiri Hasan Turan ve beraberindeki heyetin 27-30 Ekim 2025 tarihlerinde Bakü'de düzenlenecek olan Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası'nın Kabulünün 30'uncu Yıl Dönümü Uluslararası Parlamento Konferansı'na katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/1223)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.
İlk tezkereyi okutuyorum:

05/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amiri Sayın Hasan Turan ve beraberindeki heyetin 27-30 Ekim 2025 tarihlerinde Bakü'de düzenlenecek olan Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası'nın Kabulünün 30'uncu Yıl Dönümü Uluslararası Parlamento Konferansı'na katılımı hususu 28 Mart 1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay ve beraberindeki Dışişleri Komisyonu heyetinin, Fransız Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Bruno Fuchs'un vaki davetine icabetle 11-14 Kasım 2025 tarihlerinde Fransa'ya resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/1224)

5/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Sayın Fuat Oktay ve beraberindeki Dışişleri Komisyonu heyeti 11-14 Kasım 2025 tarihlerinde Fransız Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Bruno Fuchs tarafından Fransa'ya resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir. Davete icabet hususu 28 Mart 1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Samsun Milletvekili Mehmet Karaman ve 20 milletvekili tarafından, KYK burs ve kredi sisteminin ekonomik, sosyal ve hukuki boyutlarıyla ele alınması, yıllara göre alım gücü kaybının incelenmesi, öğrencilerin barınma, beslenme, ulaşım ve eğitim giderleriyle orantılı bir modelin geliştirilmesi amacıyla 6/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6 Kasım 2025 Perşembe günü toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili Mehmet Karaman ve 20 milletvekili tarafından, KYK burs ve kredi sisteminin ekonomik, sosyal ve hukuki boyutlarıyla ele alınması, yıllara göre alım gücü kaybının incelenmesi; öğrencilerin barınma, beslenme, ulaşım ve eğitim giderleriyle orantılı bir modelinin geliştirilmesi amacıyla 6/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 6/11/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Evet, önerinin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a söz veriyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Karaman, buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkenin durumu içler acısı ama öğrenci kardeşlerimizin durumu daha da acı; her geçen gün daha mutsuzlar, her geçen gün daha fakirler, her geçen gün daha yorgunlar. Neden yorgunlar biliyor musunuz? Savaşmaktan ekonomik koşullarla, toplumsal olaylarla ve sonu gelmeyen baskılarla; en çok da sebep olmadıkları mecburiyetlere mecbur olmaktan yorgunlar. Kendinizi onların yerine lütfen koyun. Gözünüzü bu cennet toprakta açmışsınız ama bu cennetin hiçbir nimetinden istifade edemiyorsunuz. Neden? Çünkü birileri gelmiş "Bu ülkeyi güzelleştireceğiz." demiş ve onlar "güzelleşecek" dedikçe canım ülkemiz geriye gitmiş ve siz her gün fakirleşmişsiniz, sonunda elinizde kalansa ancak cama ekmek banmak olmuş.

Kıymetli arkadaşlar, simit hesabını seversiniz ya, bakın, size anlatacağım: Geçen gün illeri geziyoruz, bir simitçi kardeşime rast geldim, "İşler nasıl?" dedim, "Ekonomi çok kötü." dedi. "Tamam, haklısın da yani senin yaptığın işe de bu kadar hızlı bir etkisi var mı?" dedim. O da dedi ki: "Başkanım, ben günde 200 simit satıyordum, şimdi ise 100 simit satıyorum." Yahu arkadaşlar, alt tarafı simit bu, simit. Millet şimdi simidi bile lüks görmeye başladı, milletimiz simitten bile kesiyor. Sayenizde memlekette simit hesabı yapacak simit bile kalmadı.

Kıymetli arkadaşlar, geçen gün Kredi ve Yurtlar Kurumu kredi ve burs sonuçlarını açıkladı. Açıklandı ama rakamlar o kadar komik ki geri ödemesiz burs çıkanların bile hevesleri kursağında kaldı. Burslar ne kadar? 3 bin TL, bozdur bozdur harca, hepi topu 3 bin TL. Allah aşkına, aynı ülkede, aynı dünyada mı yaşıyoruz? Bu rakamlar yalnızca kara mizahtır. Yılbaşından sonra en çok ne yapacaksınız? 3 bin TL'den 4 bin TL'ye çıkaracaksınız. Bu rakam neye yetecek Allah aşkına? Bu rakam yalnızca bir haftalık temel giderleri karşılamaya ancak yeter, o da kıt kanaat. Enflasyon rakamları zaten ortada. Sektörel bazda en yüksek enflasyon değeri yüzde 65,69'la eğitim oldu. Gençlerimizin şanslı olanına yurt veya kredi çıksa bile devlet üniversitelerinin yurtlarına dahi yetmez bu rakamlar. Sadece dört duvarı olan özel yurtların ücretleri bile aylık 15-20 bin Türk lirasıyken verdiğiniz burs bunların küsuratını bile karşılamıyor. Rakamları önceki yıllara kıyaslayacak olursak hem yetersiz bursun hem de pul olmuş paramızın durumunu görmüş olursunuz. 2015 yılında verilen kredi 330 TL iken 120 dolar ediyordu. Bugün verilen 3 bin TL ise hepi topu 70 dolara tekabül ediyor yani dolara karşı bile yüzde 40 değer kaybetmiş. Gelin, bir de altın bazında bakalım: 2015'te bir KYK kredisiyle yaklaşık 3 gram altın alınabiliyordu, bugün ise ancak 0,5 gram alınabilmektedir yani yaklaşık yüzde 85 değer kaybetmiş. İşte, pul olmuş paramız ve sizin kötü ekonomik yönetiminizin gençlerimize kaybettirdiği bu.

Kıymetli arkadaşlar, bir öğrenci düşünün, Ankara'dan ülkemizin güzide üniversitelerinden biri olan Boğaziçi Üniversitesine gidecek ve ülkesine hizmet etmek için kaliteli bir eğitim alacak. Ne lazım bu kardeşimize? Barınma, beslenme, ulaşım ve eğitim. Bakın şartları nelere düşürdük? Sadece hayatta kalmasına şükrediyoruz; öyle ya, tiyatro, sinema, kültür ve sanat işleri yok, sadece okuyacak ve hayatta kalacak. Şanslıysa okulun yurdu çıktı, aylık 4 bin TL; üç öğünü de okulda yedi, günlük 150 TL, aylık 4.500 TL; öğrenci AKBİL'i yaptı, aylık 435 TL; ayda bir kere ailesini görmek için gidiş dönüş tren bileti alsa 1.500 TL.

Bakın, bu çocuk İstanbul'da bir balık ekmek yemese, bir tiyatro izlemese, bir spor yapmasa, bir kitap almasa ve bir kursa gitmese ve dört yıl boyunca aynı kıyafetleri giyse dahi aylık masrafı yaklaşık 10 bin TL. İşte, tablo bu. Şimdi de size soruyorum: Gençlerimizi buna mı layık görüyorsunuz? Gençlerimize bunu mu reva görüyorsunuz? İşte, sizin bu tutumunuz yüzünden gençlerimiz hayattan koparılıyor. Kimi bu zor şartlardan kurtulmak adına gayrimeşru yollara başvuruyor, kimi ise yurt dışına kaçıyor. Herkes taşıdığı sorumluluğun farkına varmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

Altın ısıtılmalı makam araçlarınızda gençlerimize verdiğiniz üç kuruşa kanaat göstermelerini lütfen tavsiye etmeyiniz. Bu meseleyi de sümen altı etmeden, gelin, bu önergeye destek verin, gençlerimiz için yapılacak iyiliğe engel olmayın. Elinizi sümenin üstüne değil, lütfen altına koyun.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na ait.

Lütfen buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; YENİ YOL Partisi önerisi üzerine söz almış bulunuyorum.

Geçtiğimiz günlerde açıklanan KYK burs ve kredi miktarının aylık 3 bin TL olarak belirlenmesi, üniversite öğrencilerimizin içinde bulunduğu ağır ekonomik koşullar göz önüne alındığında, eğitimde fırsat eşitsizliğini daha da katmerleştirecek bir karardır ve yeterli değildir. Bugün Türkiye'de 3 bin TL bir öğrencinin yalnızca bir haftalık beslenme masraflarını bile, temel giderlerini bile karşılamamaktadır.

Bakınız, TÜİK'e göre yıllık enflasyon yüzde 32,87; İTO'ya göre yüzde 40, malum, ENAG'a göre yüzde 60 ama eğitim sektöründeki enflasyon yüzde 65,59 olarak açıklandı. Üniversite kantinlerinde bir öğün yemek ortalama 80 ila 120 lira arasında değişiyor. Özel yurtların aylık ücreti ise 15 ila 20 bin lira, KYK yurtları ise hem kapasite hem de koşul açısından çok da yeterli değil. Gençlerimiz için öğrenci evi de artık bir barınma değil bir lüks hâline geldi. 2015 yılında verilen 330 liralık burs ya da kredi o dönemin 120 dolarıydı, bugün 3 bin TL 70 dolar ediyor; neredeyse yarı yarıya bir kayıp var, alım gücünde düşüş var. 2015'te bir KYK bursuyla 3 gram altın alınabiliyorken bugün ancak yarım gram alınabiliyor. İşte, Türk lirasının erimesi; işte, gençlerimizin umutlarının çalınma biçimidir bu.

Anayasa'mızın 42'nci maddesi "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz." diyor. Ancak bugün bu hak fiilen ortadan kalkmıştır çünkü öğrencilerimiz geçinemedikleri için ya eğitimini yarıda bırakıyor ya da düşük ücretli işlerde çalışmak zorunda kalıyor. Burs yerine kredi almak zorunda kalanlar ise eğitim-öğretim hayatının hemen sonunda borçla yeni bir hayata başlıyor.

TÜSİAD ve Eğitim Reformu Girişimi'nin birlikte hazırladığı Geleceğin Dünyasına Hazırlanırken Eğitimin Bütçesi Raporu'na göre Türkiye'de eğitime ayrılan kamu payı toplam bütçenin yüzde 10,6'sı. UNESCO'nun önerdiği rakam ise yüzde 15 ila 20 bandının çok çok gerisinde kalıyor. Yani bir yanda "Gençlik geleceğimiz." diyen bir iktidar, öte yanda bu geleceğe bütçe ayırmayan bir Hükümet anlayışıyla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim.

Raporun bir başka uyarısı da çarpıcı: Türkiye'de her 3 öğrenciden 1'i kahvaltı yapmadan okula gidiyor. Her 5 çocuktan 1'i parası olmadığı için bazı günler yemek yiyemiyor. Bu tablo sadece ekonomik değil ahlaki bir iflasın da tablosudur. Yani biraz önce Sayın Akbaşıoğlu 3 Kasım atıfta bulunarak "Yirmi üç yılın sonunda şuralara geldik." diyordu; bakın, raporlar nerelere geldiğinizi; öğrencilerimizi, gençlerimizi açlığa, yokluğa, yoksulluğa nasıl mahkûm ettiğinizi çok net gösteriyor.

Önergeyi destekliyoruz.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e ait.

Sayın İrmez, lütfen buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ekranları başında bizleri izleyen tüm Türkiye halklarını ve cezaevlerindeki tüm siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Evet, konumuz gençlik; gençlerin eğitimden uzaklaştırılması, barınamaması, borçlandırılması, umutsuzluğa ve geleceksizliğe mahkûm edilmeleri maalesef. Burada hangi ifadeleri kullanırsak kullanalım, elimizden geldiğince yaşatılan adaletsizliği dile getirelim, yine de bu tabloyu tam olarak anlatmaya elbette ki yetmeyecektir. Lisans eğitimi alan öğrencilerin yaşamını 3 bin TL'lik KYK bursuyla sürdürmeye zorlanmaları başlı başına bir haksızlıktır, izansızlıktır ve vicdansızlıktır.

Buradan iktidar mensubu milletvekillerine sesleniyorum; bakanlarına, yetkililerine sesleniyorum: 3 bin TL'lik bursun nasıl makul ve mantıklı bir açıklaması olabilir gerçekten? Ya, bu 3 bin TL gençlerin bir öğün yemeğine dahi yetmez, bir öğün yemeğine dahi; özel yurtlarda kalmalarına dahi yetmez, hele hele fahiş kiralardan olduğu böyle bir ortamda hiç yetmez. Ulaşım, otobüs parasına, kaynak kitaba, bir kazağa ya da bir bardak kahveye dahi bazen yetmeyebiliyor.

Keşke sorun sadece bursların düşüklüğüyle sınırlı olsaydı. Bu ülkede öğrenciler barınamıyor maalesef, yatacak yer bulamıyor, yurtlar yetersiz. Üstelik bu durum bugünün değil, AKP iktidarları boyunca büyüyüp kangrenleşmiş olan bir sorun. Şırnak'ta öğrenciler istiflenmiş bir biçimde küçücük odalarda kalmak zorunda bırakılıyor, Ankara Gölbaşı'nda yurttan kalan öğrenciler sıcak su yokluğu ve kötü yemekler nedeniyle eylemde. İki yıl önce Aydın'daki kız yurdunda Zeren Ertaş asansörün düşmesi sonucu hayatını maalesef kaybetti. Türkiye genelindeki tüm yurtlarda asansör sorunları hâlâ devam ediyor. Özcesi, gençler ve öğrenciler insanca koşullarda yaşamak istiyorlar, talep ediyorlar.

Peki, devlet yurtlarında yer bulamayıp özel sektörün insafına terk edilen öğrenciler ne olacak? Maalesef, aylık 30 bin, 40 bin TL'yi bulan özel yurt ücretlerini ödemek zorunda kalıyorlar. Kirada kalan öğrenciler nasıl geçinecek? Aileler çocuklarına nasıl destek olabilecek? Bunlar sizin sorunuz değil mi sayın iktidar milletvekilleri? Bu önergeye "hayır" oyu verirken içiniz gerçekten nasıl rahat olabilecek? Yani kısacası iktidar öğrencilere diyor ki: "Okumayın, yaşamayın, görmeyin, erkenden evlenin; ne itiraz edin ne sistemi sorgulayın, size reva gördüğümüz hayatı yaşayın sadece."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Ancak öğrencilerin talepleri açık ve nettir: İnsanca yaşam, nitelikli eğitim, ücretsiz burs ve barınma, liyakat, demokratikleşme ve nihayetinde eşit, sömürsüz bir yaşam.

Son olarak şunu da belirtmek istiyorum: Üniversiteler kayyum rektörlerin ya da eli palalı çetecilerin mekânı değil özgürlükçü, laik ve bilimsel anlayışı savunan öğrencilerin yurdu olmalı. O öğrencilere karşı yürütülen sindirme ve saldırı politikalarına karşı biz, öğrencilerin yanındayız ve yanlarında olmaya devam edeceğiz diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'a aittir.

Lütfen buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EVRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Partisinin vermiş olduğu grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım.

Bugün bu ülkede yaşayan her vatandaşımız, her anne-baba eğitimde fırsat eşitliği istiyor, çocukları iyi eğitim alsın istiyor; çocukları okurken iyi barınsın, iyi beslensin, sosyalleşsin, sonrasında da liyakatli bir şekilde iş kursun, iş bulsun istiyor; çocukları geleceğe güvenle ve umutla baksın istiyor ancak AKP iktidarının ülkeyi sürüklemiş olduğu ekonomik felakette maalesef bugün pek çok üniversite öğrencimiz ya kaydını donduruyor ya da okulu bırakıyor.

Bugün öğrencilerimize verilen burs ve krediler, bırakın gençlerimizin masraflarını karşılamayı, bir nefes dahi aldırmaktan çok uzaktır. Bugün Türkiye'de devlet yurtları yetersizdir, ihtiyacı karşılamaktan fersah fersah uzaktır. Bugün Türkiye'de özel yurtlar çok pahalıdır ve bugün Türkiye'de özel evde kalmak neredeyse hayaldir. Bu kredi ve burs miktarı minimumdan hesaplanırsa dahi bir öğünde öğrencilerimizin bir ayda günde 3 defa beslenmesini dahi karşılamaktan çok uzaktır. AKP iktidarının yaratmış olduğu bu adaletsiz sistemde gençlerimiz hem sağlıklı bir şekilde okuyamamakta hem de üzerine borçlanmaktadır. 3 bin lira olan KYK burs ve kredilerinin günümüz ekonomik koşullarına göre yetersiz kaldığını her fırsatta dile getirmemize rağmen iktidar bu sesimize kulaklarını tıkamaktadır ve bu durumu görmemektedir.

Şimdi, rakamlarla içinde bulunduğumuz durumu özetleyecek olursak 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildiği anda 470 lira olan KYK kredisiyle 2,5 gram altın alınabilirken bugün bu 1,1 grama düşmüştür. 2018 yılında KYK kredisiyle 1.000 adet yumurta alan öğrenci bugün 300 yumurta alabilmektedir, o dönemde 300 simit alan bir öğrenci bugün 150 simit alabilmektedir, 260 bardak çay içebilen öğrenci bugün 60 bardak çay içebilmektedir, 200 paket makarna alan öğrenci bugün ancak 75 paket makarna alabilmektedir. Enflasyon böyle devam ederse, KYK kredileri de bu seviyede kalırsa üniversite öğrencileri maalesef sadece kuru ekmekle beslenmek zorunda kalacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) - AKP iktidarının sayesinde, maalesef, gençlerimiz hayal kuramaz, geleceğe umutla bakamaz hâle gelmiştir. Ancak buradan tüm gençlerimize ve tüm milletimize şunun sözünü vermek istiyoruz: Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında gençlerimizin yüzü gülecek, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında gençlerimiz geleceğe umutla bakacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sinop Milletvekili Nazım Maviş'e ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZİM MAVİŞ (Sinop) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuştuğumuz konuyla ilgili birkaç temel parametreyi paylaşmak istiyorum. Öncelikle, bu konuda bizim baştan bu yana temel hedefimiz şu oldu: Yükseköğretime erişimin önündeki engelleri kaldırmak ve gençlerimiz arasında yükseköğretime erişimde ve yükseköğretim imkânında fırsat eşitliğini sağlamak. Bu temel hedeflere dönük de temel iki ilkemiz oldu. Bunlardan birincisi sosyal devlet ilkesi, ikincisi de sosyal devlet ilkesinin bir sonucu olarak "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." ilkesi oldu. Bu temel ilke ve hedefler doğrultusunda da önceliklerimiz, eğitimin mali yükünü hem öğrencilerimiz hem de velilerimiz üzerinde hafifletmek, azaltmak oldu.

Değerli arkadaşlar, bugün 6 Kasım; hepimiz hatırlarız, her 6 Kasımda üniversitelerin önlerinde öğrenciler YÖK'ün kuruluşunu protesto etmek amacıyla toplanır ve ellerinde pankartlar açarlardı "Haraca son." diye. Haraca biz son verdik, harçları biz kaldırdık, öğrencilerin üzerindeki harç yükünü devrim niteliğinde bir uygulamayla biz kaldırdık.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - YÖK'ü kaldırırsaydınız toptan.

NAZİM MAVİŞ (Devamla) - İkinci olarak, yine eğitime erişimin maliyetini azaltmaya yarayacak şekilde her ilimize üniversite kurduk. Bu bağlamda, öğrencilerimizin önemli bir kısmına ya kendi illerinde ya da yakın üniversitelerde, yakın illerin üniversitelerinde okuma imkânı sağlanmış olması nedeniyle eğitim maliyetini azaltmış oldular.

Üçüncüsü, öğrencilerimizin barınma sorununu çözdük. Burada söyleyen arkadaşlarımızın aksine, bu konuda çok iddialı rakamları sizlerle paylaşmak istiyorum: Bakın, 2002'de 190 yurdumuz vardı ve 182 bin öğrenciye ancak barınma imkânı sağlayabiliyordu. Bugün geldiğimiz yer itibarıyla, değerli arkadaşlar, 1 milyonu aşkın öğrencimize yurtlarımızda barınma imkânı sağlayabiliyoruz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - 7 milyonun üstünde üniversite öğrencisi var.

NAZİM MAVİŞ (Devamla) - Bakın, KYK'lerde barınan öğrencilerimizin sayısı İspanya'nın, Hollanda'nın, Almanya'nın ve Fransa'nın toplam kapasitesinden daha fazla ve biz 2025 yılı itibarıyla KYK'ye barınmak için başvuran öğrencilerimizin yüzde 94'ten fazlasına barınma imkânı sağladık ve bu öğrencilerimizi yurtlarımıza yerleştirdik. Hattaşunu rahatlıkla ifade edebiliriz ki bugün Türkiye'nin, ülkemizin, devletimizin KYK'lerde misafir ettiği öğrencilerin toplam sayısı birçok ülkenin nüfusundan daha fazladır. Öbür taraftan, yine burs ve kredilerle öğrencilerimizi desteklemek suretiyle velilerimizin ve öğrencilerimizin üzerindeki eğitim maliyetini azaltmaya çalıştık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NAZİM MAVİŞ (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlar, 2002 yılında sadece 451 bin öğrenciye yalnızca geri ödemeli kredi verirken bugün itibarıyla 1,5 milyon öğrencimize burs ve kredi imkânıyla destek vermekteyiz. Dolayısıyla yüksek lisans öğrencilerine 6 bin TL, doktora öğrencilerine 9 bin TL, lisans öğrencilerine 3 bin TL olmak üzere 1,5 milyonun üzerinde öğrencimiz kredi ve burs imkânından yararlanmaktadır. Gerçekten samimiyetle, dikkatle, elimizi vicdanımıza koyarak baktığımızda böyle bir sosyal devlet anlayışının, böyle bir sosyal destek politikasının dünyanın birçok ülkesinde olmadığını çok rahatlıkla göreceğiz. Elbette ki eksik olabilir, elbette ki daha fazlasını talep edenler olabilir; bu mümkündür, bunu anlayışla karşılamak da mümkündür ama şunu da sizlerden rica ediyorum: Türkiye bu konuda başarılı bir grafik ortaya koymuştur, başarılı bir politika ortaya koymuştur; bunun da takdirini yapmanızı istirham ediyorum, millet zaten bunun takdirini yapıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

YENİ YOL Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü (KYK) tarafından sağlanan burs ve öğrenim kredilerinin güncel ekonomik göstergeler ışığında yeniden değerlendirilmesi, burs miktarlarının enflasyon ve geçim endekslerine göre artırılması, kredi geri ödemelerinin gelir düzeyine göre yeniden yapılandırılması, lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrenciler için ayrı destek mekanizmalarının oluşturulması ve okul terk oranlarının azaltılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/11/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü (KYK) tarafından sağlanan burs ve öğrenim kredilerinin güncel ekonomik göstergeler ışığında yeniden değerlendirilmesi, burs miktarlarının enflasyon ve geçim endekslerine göre artırılması, kredi geri ödemelerinin gelir düzeyine göre yeniden yapılandırılması, lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrenciler için ayrı destek mekanizmalarının oluşturulması ve okul terk oranlarının azaltılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 6/11/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a söz veriyorum.

Lütfen buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün evladını üniversiteye gönderirken "Acaba geçinebilir mi?" diye her akşam uykusu kaçan annelerin, babaların, çocuğunun telefonunda "İyiim anne, merak etme." yazısını okurken gözleri dolan ailelerin hikâyesini bu önergeyle bir önceki önergede yaptığımız gibi tekrardan konuşacağız.

Bugün Türkiye'de yaklaşık 7 milyon üniversite öğrencimiz var. Bu gençlerden sadece 1,4 milyonu burs veya kredi alabiliyor yani milyonlarca gencimiz cebinde birkaç kuruşla, sırtında bir çantayla büyük bir hayalin peşinden gidiyor. Bu hayal de okuyup kendisine, ailesine ve ülkesine faydalı olmak ama ne yazık ki bu hayalin gerçekleşmesi her geçen gün biraz daha ağırlaşıyor ve zorlaşıyor. 2025 yılı itibarıyla burs ve kredi tutarları lisans öğrencileri için 3 bin lira, yüksek lisans öğrencileri için 6 bin lira ve doktora öğrencileri için de 9 bin liradır. Evet, kulağa bir destek gibi geliyor belki ama gerçekte bu miktar bir öğrencinin ayakta kalmasına ne kadar yeter? Bu soruyu kendimize sormalıyız.

Bugün resmî rakamlarla aynı dönemde yıllık enflasyon yüzde 44,38; eğitim harcamalarındaki artış yüzde 92,5 ve kiralardaki artış ise yüzde 60'ı geçmiş durumdadır. Yani burslar artıyor ama hayat daha hızlı koşuyor. Gençlerimiz en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hâle gelmiştir. Bugün bir öğrencinin en büyük masrafı artık kitap değildir, karnını doyurma ve barınmadır.

Bakın, diğer taraftan, üniversite şehirlerinde "paylaşımlı oda" denilen o küçük alanlarda 4, 5 hatta 6 genç birlikte yaşıyor ve birlikte kalıyor. Düşünün, biri ders çalışırken diğeri uyuyor, birinin sınavı var, diğeri sabah vardiyası; gecenin bir vakti masa lambasının altında kitap açmaya çalışan o gencin hayalini maalesef daracık bir odanın sessizliği boğuyor. Bu odalarda kişi başına düşen yurt ücreti 8 ila 12 bin lira, özel yurtlarda 15 ila 20 bin lira. KYK yurtlarının kapasitesi ise yalnızca 950 bin kişi yani her 7 öğrenciden 6'sı barınma sorununu kendi başına çözmek zorunda kalıyor. Kimi tanıdığının yanına sığınıyor, kimi şehir değiştirmekten vazgeçiyor, kimi de üniversiteyi kazandığı hâlde terk ediyor, gidemiyor ve biz, bu ülkenin Meclisi olarak onların bu sessiz çığlığını artık duymak zorundayız. Bir başka gerçek de şu: Yüksek lisans ve doktora yapan gençlerimiz sabah laboratuvarında deney yapıyor, gece makale yazıyor ama cebinde yol parasını sayarak eve dönüyor. TÜBİTAK ve YÖK bursları sınırlı, KYK kredileri yetersiz, üstelik mezun olduğunda genç işsizlik oranı neredeyse yüzde 20 yani bu gençler daha gelir elde etmeden borçla hayata başlıyor. Düşünün, yıllarca okuyan, gecesini gündüzüne katan bir gencin mezuniyet sevincini ilk iş olarak borç endişesi gölgeliyor.

Değerli milletvekilleri, eğitim hakkı Anayasa'nın 42'nci maddesiyle güvence altındadır ama gelin görün ki TÜİK verilerine göre, ekonomik nedenlerle okulunu yarıda bırakan gençlerin oranı yüzde 48,1'dir yani her 2 öğrenciden 1'i "Param bitti." deyip okuldan kopuyor. Bu sadece bireysel bir trajedi değil, bu ülkenin geleceğinden çalınan bir umuttur. Bir annenin "Çocuğum okusun, biz aç kalırız." dediği noktada devlet artık devreye girmelidir. Bir baba çocuğunun defterini doldurmak için kendi cebini boşaltıyorsa biz o emeğe sessiz kalamayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - O hâlde yapılması gereken bellidir: Burs ve kredi miktarları enflasyona ve geçim endekslerine göre artırılmalıdır. Kredi geri ödemeleri gelir düzeyine göre yeniden yapılandırılmalıdır. Lisansüstü öğrenciler için kalıcı, adil ve insani destek mekanizmaları oluşturulmalıdır. Bu, sadece ekonomik bir mesele değil, bir adalet meselesidir. Bu ülke zengin ailelerin çocuklarına değil, zeki ve çalışkan her gence fırsat tanımalıdır.

Sözlerimi tamamlarken şunu söylemek isterim: Bugün burada vereceğimiz karar bir öğrencinin okuluna devam edip edemeyeceğini, bir annenin gözyaşıyla, bir babanın gururla gülüp gülemeyeceğini belirleyecektir. Bir önceki önergeyi kabul etmediniz. Gelin, bu önergeyi birlikte destekleyelim çünkü bu mesele partilerüstüdür, bu mesele hepimizin evladının meselesidir. Gençlerimizin geleceği ülkemizin geleceğidir diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesinden gelen vatandaşlara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli vekiller, Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesinden bazı vatandaşlarımız misafir locasında Genel Kurulumuzu izliyorlar.
Hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü (KYK) tarafından sağlanan burs ve öğrenim kredilerinin güncel ekonomik göstergeler ışığında yeniden değerlendirilmesi, burs miktarlarının enflasyon ve geçim endekslerine göre artırılması, kredi geri ödemelerinin gelir düzeyine göre yeniden yapılandırılması, lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrenciler için ayrı destek mekanizmalarının oluşturulması ve okul terk oranlarının azaltılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye aittir.

Lütfen buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine YENİ YOL Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, üniversite, yüksek lisans ve doktora düzeyinde okuyan milyonlarca gencimiz bugün sadece dersleriyle değil ay sonunu getirip getiremeyecekleri kaygısıyla boğuşuyor. Barınma, ulaşım ve beslenme giderlerindeki artış eğitim hakkının eşit kullanımını ortadan kaldırıyor. Üzülerek söylüyorum ki bugün geldiğimiz noktada, Anayasa'da güvence altına alınmış olan eğitim hakkı, gençlerimizin gelir durumuna ve ailelerin bütçesine göre şekilleniyor. Burs ve krediler milyonlarca öğrencimiz için tek düzenli gelir kaynağı hâline gelmiş durumda. Ancak 2025 yılı itibarıyla lisans öğrencilerine 3 bin TL, yüksek lisans öğrencilerine 6 bin TL, doktora öğrencilerine 9 bin TL burs verilirken aynı tarihte yıllık enflasyon yüzde 44'ü, eğitim harcamalarındaki artış ise yüzde 92'yi aşmış durumdadır. Bakınız, çok değil, bundan beş altı yıl önce İstanbul'da lisans eğitimi alan 4 arkadaş burslarını ya da kredilerini birleştirerek bir öğrenci evine çıkabiliyordu, bugün ise bu rakamlarla bırakın merkezî bir semtte eve çıkmayı, kenar mahallede bile kirayı karşılaması mümkün değil. Artık aynı evi tutabilmek için en az 8 öğrencinin bursunu birleştirmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, TÜİK verilerine göre, yükseköğretimde öğrenci başına harcama 84.759 liraya çıkmış, toplam eğitim harcaması 1 trilyon 130 milyar lirayı geçmişken destek alan öğrenci sayısı 6,9 milyonun içinde sadece 1,4 milyonda kalıyor. Bu hususta bizim önerimiz nettir: Özellikle krediler hususunda kredilerin miktarı ve verildiği öğrenci sayısı anlamlı ölçüde artırılmalıdır. O anki ekonomik koşullara, bütçe darlığı söylemlerine sığınılmadan kredi talep eden her öğrencimize kredi verilmelidir. Bu kredilerin geri ödenmesi noktasında ise faizler düşük tutulmalı, gençlerimize borç batağı değil nefes alma imkânı sunulmalıdır ve en önemlisi de geri tahsilat için mutlaka bu krediyi alan öğrencilerimizin işe girmesi, belli bir gelir seviyesine ulaşması beklenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerimiz için ayrı ve güçlü destek mekanizmaları kurulmalı, burs ve krediler enflasyona ve geçim endeksine endekslenerek otomatik olarak güncellenmelidir. Unutulmamalıdır ki gençlerini koruyamayan bir ülke geleceğini de koruyamaz. Bu nedenle, yükseköğretim burs ve kredi sisteminin tüm boyutlarıyla incelenmesi, öğrencilerimizin barınma ve geçim krizinin araştırılması gerekliliğinin altını çiziyor, İYİ Parti önergesine destek verdiğimizizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'e ait.

Lütfen buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen halklarımızı, cezaevinde bizleri izleyen siyasi tutsakları, özellikle cezaevindeki genç arkadaşları buradan DEM PARTİ adına saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

İYİ Partinin vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz aldım. Türkiye'de üniversite öğrencileri eğitim hayatlarının en temel aşamasında barınma ve burs yetersizliği kriziyle maalesef karşı karşıya bırakılmış durumda. Bu sorunlar gençleri sistematik bir çaresizliğe mahkûm etmekte ve geleceğimiz olan gençleri ciddi bir şekilde tehdit etmektedir. İktidarın "her ile bir üniversite" politikasıyla 2002'de 74 olan üniversite sayısı 208'e, öğrenci nüfusu ise 1,8 milyondan 7 milyonun üstüne yükseltilmiş ancak KYK yurt kapasitesi yalnızca 1 milyon civarında bırakılmış, 7 milyonu aşan öğrenci kitlesinin büyük bir bölümü bizzat sizin politikalarınız aracılığıyla barınsız bırakılmıştır. Az önce Sayın Maviş ifade etti -şu an burada mı bilmiyorum ama- el insaf Sayın Maviş! İfade ettiğiniz rakamları biz de dinledik; 1 milyon öğrenciden bahsediyorsunuz, peki, geriye kalan milyonlarca öğrenci nerede barınacak? Bu sorunun cevabını açıkçası DEM PARTİ olarak şu an sizden bekliyoruz. Barınma hakkı kamusal bir hizmet olmaktan çıkarılıp piyasa koşullarına terk edilmiş, gençlere resmen müşteri muamelesi yapılmıştır. KYK yurtlarının yetersiz kapasitesi, hijyen eksikliği, altyapı sorunları nedeniyle milyonlarca öğrenci insan onuruna yakışmayan koşullarda yaşam mücadelesi vermek zorunda bırakılmıştır. 3 kişilik odalarda 7 öğrenci kalmakta, çoğu yurttan sıcak su bulunmamakta; öyle ki soğuk duş alan bir öğrencimiz kalp krizi geçirerek maalesef yaşamını yitirdi. Edirne'de 2.400 kapasiteli bir Kredi ve Yurtlar Kurumu yurdunda haftalardır sıcak su kesintisi üzerine gençler şunu ifade ediyorlar; "TOMA getirin, duş alalım." diyorlar, bu şekilde haykırıyorlar. Bu slogan aslında üniversite

öğrencilerinin durumunu ve sistemin geldiği noktayı, sizin getirdiğiniz noktayı özetler bir cümle. Burs yetersizliği mevcut krizi derinleştirmekte, KYK burs ve kredi miktarları 3 bin TL iken 3 öğün okul yemekhanesinden -bakın, okul yemekhanesinden- beslenme ihtiyacını karşılayan bir üniversite öğrencisinin aylık yemek masrafı 2.500 TL olarak karşımıza çıkmakta. Burslar enflasyon karşısında erimiş durumda, 2021'de 650 TL olan lisans bursu 2025 itibarıyla 3 bin TL'ye yükseltilmiş olsa da yıllık yüzde 100'ü aşan enflasyon oranları karşısında gerçek değeri yüzde 50'den fazla azaltılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Devamla) - Milyonlarca öğrenci burs alamamakta, alanlar ise temel ihtiyaçlarını maalesef karşılayamamakta. Geri ödemeli kredi yükü altında gelecekleri ipotek altına alınıyor bu öğrencilerin. Gençleri müşteri değil geleceğin sahibi olarak görmemiz gereken bir anlayışla karşı karşıyasınız ve bu anlayışı hayata geçirmekle de yükümlüsünüz. Bu utanç tablosu ancak sosyal devlet yükümlülüğünün gereği gibi yerine getirilmesiyle aşılabılır. KYK yurt kapasitesi derhâl 2 katına çıkarılmalı, mevcut yurtlar insan onuruna yaraşır asgari standartlara kavuşturulmalıdır. Burslar açıklık sınırının da değil yoksulluk sınırının üzerine çıkarılmalı, kredi sistemi tümüyle kaldırılmalı, her üniversite öğrencisi koşulsuz burs kapsamına alınmalı, barınma ve eğitim piyasa talanına değil kamu güvencesine teslim edilmelidir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'e ait.

Lütfen buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli yurttaşlarımız; sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün burada, Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün geleceğimizi emanet ettiği, ülkemizi emanet ettiğimiz umudumuz gençlerin sorunlarını konuşmak üzere İYİ Partinin grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Üniversitede okuyan, hayal kuran, geleceğini inşa etmeye çalışan milyonlarca gencimiz var. Bu gençler barınmadan ulaşım, beslenmeden eğitime kadar her alanda büyük zorluk yaşıyorlar. Eğitim hakkı Anayasa'mızın 42'nci maddesiyle güvence altına alınmış temel bir haktır. Fakat bugün ağırlaşan yaşam koşulları karşısında her geçen gün daha zora giren "En az 3 çocuk yapın." dediğiniz fakat destek olmadığınız aileler çocuklarının eğitim masraflarını nasıl karşılayacağını kara kara düşünmekte. TÜİK Aile Yapısı Araştırması'na göre, eğitime devam etmek istediği hâlde ekonomik nedenlerle okulunu yarıda bırakan gençlerin oranı maalesef yüzde 48'lere ulaştı. Yani gençlerimiz üniversite kapısına kadar gidip "Okuyamıyorum." diyerek geri dönmek zorunda kalıyorlar. Bu tablo, eğitimde fırsat eşitliğini ortadan kaldıran yapısal bir sorundur. Üniversite öğrencileri için can simidi olması gereken KYK bursu öğrencilerin giderleri için çok yetersiz. Artan ulaşım giderleri, kira giderleri, barınma, yemek masrafı gençlerin en güzel yıllarını endişeyle geçirmesine sebep oluyor.

2025 yılı itibarıyla lisans öğrencilerine verilen aylık burs miktarı sadece 3 bin TL. Oysaki Ekim 2002'de AKP iktidara geldiğinde öğrenci bursu çeyrek altından hesaplandığında 1,5 çeyrek altın alabiliyordu yani bugünün 16.500 TL'sine denk geliyordu oysa bugün geline noktada "3 bin TL yaptık." diye övünüyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, eğitim hakkı bir ayrıcalık değil herkes için eşit ve erişilebilir olmalıdır. KYK yurt kapasitesi çok yetersiz, üniversite öğrencilerimizin yalnızca üçte 1'i devlet yurtlarında kalabiliyor. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerimizde halkçı belediyeçilik anlayışımızla 77 öğrenci yurdumuzu açtık, İstanbul'da yurt sayımızı 16'ya çıkardık. Yükseköğrenim yalnızca bilgi üretme değil aynı zamanda ülkenin kalkınma gücünü besleyen bir yatırımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Devamla) - Öğrencilerin temel gereksinimlerini karşılamayan bir sistemin nitelikli insan kaynağı yetiştirmesi mümkün değildir. Bu nedenle burs ve kredi miktarları yeniden düzenlenmeli, KYK yurt kapasitesi artırılmalıdır.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında gençlerin nitelikli eğitim aldığı, ekonomik güvenceye sahip olduğu, barınmaya erişebileceği bir sistem kuracağız. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında gençlerimiz başka ülkelerde gelecek kurma telaşı yerine bu güzel ülkede geleceğe inançla, umutla bakan bireyler olarak yaşayacaktır.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Latif Selvi'ye ait.

Lütfen buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA LATİF SELVİ (Konya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu grup önerisi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bizim en önemli varlığımız iyi eğitim almış bireylerimiz, gençlerimiz, evlatlarımızdır. Onun için de çağ nüfusuyla rekabet edebilecek eğitime erişimdeki bütün engellerin ortadan kaldırılacağı ve her çocuğumuzun mutlaka eğitim kapsamına alınacağı çalışmaları başlattık ve güçlü bir şekilde de sürdürüyoruz. Okul öncesinden temel eğitime, temel eğitimden ortaöğretime, ortaöğretimden yükseköğretime, bütün kademelerde çocuklarımızın yüzde yüzünün eğitime erişimi temel hedefimizdir.

Değerli arkadaşlar, bu doğrultuda, zaman zaman konuşmalarda da zikrediliyor "Kız çocuklarımızı okullaştıracağız." diye; AK PARTİ iktidarlarından önce bu konular konuşulurdu gerçekten ama AK PARTİ iktidarları döneminde, hamdolsun, kız çocuklarımızın eğitime erişimi erkek çocuklarımızı geçmiş durumda hatta başarıları da erkek çocuklarımızı geçmiş durumda; onu ifade etmiş olalım.

Yine, şöyle bir değerlendirme yapılıyor konuşmalarda: Yükseköğrenimin çok yaygınlaşması ve çocuklarımızın yükseköğrenimden yararlanmasında istihdamla ilgili ciddi sorunlar olduğu söyleniyor. Hâlbuki bu da doğru değildir. Yıllar boyu bu çalışmaların içerisinde bulundum, şunu gördüm: Eğitimin her zaman eğitime erişimde ve saygın işe ulaşmada en önemli etken, ana

unsur olduğunu söyleyebiliriz. Yani eğitim kapasitesi arttıkça işi hem saygın bir iş hem de daha iyi ücretle çalışabileceği bir imkâna kavuşmuş oluyor. Elbette ki arkadaşlar, eğitimle ilgili bizim en temel konularımızdan biri yükseköğretim; yükseköğretimde de üniversitemiz, fakültelerimiz, bütün çalışmalarımız, hepsini değerlendirdiğimizde hoca kadrolarımızla birlikte gerçekten büyük bir inkişaf oldu. Ancak buradan şunu da belirtmiş olalım: Elbette ki hedeflediğimiz nokta bunun çok ötesinde yani şu anda bizim yüzde10- yüzde 12'lerde olan eğitime erişim imkânını yüzde 44'lere getirmemiz çok kıymetli ama eğer çağ nüfusuyla, yüzde 70'lerin üzerine çıkmış ülkelerle rekabet edeceksek elbette ki bu konuda yapmamız gereken hususlar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

LATİF SELVİ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, öğrencilerimizin burslarıyla ilgili her yıl önemli adımlar atıyoruz. Elbette ki her yıl artırılıyor, geçen yıla göre bu yıl yüzde 50 artırılmıştı ancak buradaki konuşmalardan şunu gördüm: Bu yıl müracaatlar henüz daha tamamlanmış değil, bu hafta sonu tamamlanacak ve kasım ayındaki bursları da iki aylık olarak ödenecek, ayrıca da önümüzdeki yılki burs miktarları da ocak ayında belirlenmiş olacak. Dolayısıyla elbette ki bir artış gerekiyor, bu artış da yapılacak.

Değerli arkadaşlar, çocuklarımızın eğitime erişebilmeleri için elbette yüksek lisansta da doktorada da lisansta da ön lisansta da destekliyoruz, desteklemeye devam edeceğiz. Biz bugüne kadar önemli mesafeler katettik. Ayrıca da şunu da söylemiş olalım: Kredi Yurtlar Kurumuna başvuran bütün öğrencilerimiz yerleşiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LATİF SELVİ (Devamla) - Buna itiraz eden arkadaşlar oluyor. Şu anda müracaat eden kim varsa hepsi yerleşebiliyor arkadaşlar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, YÖK'ün üniversiteler ve akademik özgürlük üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 6/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/11/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

6 Kasım 2025 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, YÖK'ün üniversiteler ve akademik özgürlük üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan -14805 grup numaralı- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 6/11/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya söz veriyorum.

Lütfen buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurul ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kırk dört yıldır üniversitelerin tepesine çöreklenmiş olan bir kurumu konuşacağız bugün, 1980 darbesinin eğitim alanındaki kurumsal aracı olan YÖK'ü konuşacağız. Malumunuz, Yükseköğretim Kurulu olan YÖK bundan tam kırk dört yıl evvel 12 Eylül darbesi ardına 6 Kasım 1981 tarihinde darbeciler tarafından kurulmuştu. Darbeciler giriştikleri askerî ve sermaye diktatörlüğünün eğitimdeki aracı olarak kurdular YÖK'ü. Üniversiteleri sıkı bir baskı ve denetim altında tutmak ve kendi çıkarlarına göre, faşizmin çıkarlarına göre şekillendirebilmek istediler. Sözüm ona, üniversitelerde huzur ve sükûnu sağlamak iddiasıyla aslında bir darbe operasyonuna giriştiler ve giriştikleri bu darbe operasyonuyla birlikte bilimselliğin, kamusalılığın, özgür düşünce ortamının adına ne varsa tek tek tasfiye edildi ve böylece değerli arkadaşlar, hem sert, otoriter hem de sermaye çıkarlarını önceleyen neoliberal bir eğitim anlayışı adım adım üniversitelerde inşa edilmiş oldu. Devrimci, demokrat, özgürlükçü öğrenciler ve akademisyenler anbean baskı altına alındı ve okullarla çoğunun ilişkisi kesildi. Bilimsel içerikler tasfiye edilerek müfredatlar neoliberal kapitalist düzenin zıvalarıyla doldurulmuş oldu. Hak ve özgürlükler adım adım yok edildi. Günümüz iktidarı AKP'nin ise 2002'de iktidara geldiğinde o dönem en önemli vaatlerinden bir tanesi YÖK'ün kaldırılması vaadiydi. İlk zamanlarında AKP, YÖK'ü darbe açısından bir vesayet aracı olarak tarifliyordu değerli arkadaşlar ama ne var ki iktidar koltuğuna oturduğu andan itibaren YÖK'ü kendi çıkarları doğrultusunda kendi inşası açısından kullanmayı tercih etti ve bugün geldiğimiz aşamada, aradan geçen kırk dört yıla baktığımızda

çok daha net bir şekilde, çok daha çıplak bir şekilde görüyoruz ki 12 Eylül diktasının üniversitelerde yaptıkları aslında AKP'li yıllarda üniversitelere karşı yürütülen kapsamlı saldırıların atası mahiyetindeydi. Bu anlamıyla, YÖK eliyle 12 Eylül ne yaptıysa katbekat fazlasını AKP yaptı. Öyle ki bugünden baktığımızda, üniversitelere atanmış rektörlerin, kayyum rektörlerin öncülüğünde polis şiddeti gündelik yaşamın bir parçası haline getirilmiş durumda değerli arkadaşlar. Öğrenciler, en temel yaşam haklarını savundukları zaman, insanca bir barınma talep ettikleri zaman; ulaşım haklarını, eğitim haklarını, ucuz gıdayı, sağlıklı gıdayı talep ettikleri zaman şiddete maruz kalıyorlar, baskıya maruz kalıyorlar; soruşturmalarla, operasyonlarla yıldırılmaya çalışılıyorlar. Hatta ve hatta eğitim hakları öğrencilerin ellerinden alınabiliyor ya da üniversite öğrencileri demokratik bir üniversite, demokratik bir ülke talep ettiklerinde, ana dil hakkı talep ettiklerinde; kulüp haklarını, topluluk haklarını, inanç ve ifade özgürlüklerini talep ettikleri zaman hedef alınıyorlar ve öğrenciler, bugün, okula çağırılan polislerce, faşist çetelerce şiddete maruz kalıyorlar; yine, idari soruşturma, eğitimden uzaklaştırma cezalarıyla karşı karşıya kalıyorlar. 19 Mart darbesine karşı durdukları için tutuklanan öğrenci arkadaşlarımız oldu mesela değerli arkadaşlar. Yine, geçtiğimiz günlerde ardı ardına gelen bir şekilde faşist çetelerin palalı, sopalı saldırılarıyla beyin travması yaşayan, şiddete maruz kalan öğrenci arkadaşlarımız oldu. Öte yandan, geçinemediği için, barınmadığı için, eğitime yeterli bütçe ayrılmadığı için eğitimden uzaklaşan öğrenci arkadaşlarımız oldu. Umutsuzluğa terk edildiği için intihar eden, yaşam hakkı elinden alınan öğrenci kardeşlerimiz oldu. Aslında tüm bunlar, üniversitelere ve öğrencilere reva görülen bu sefalet ve şiddet ortamının ilk tohumları kırk dört yıl evvel YÖK marifetiyle atılmıştı ve bugün saray iktidarı eliyle bir üniversite baskı rejimine dönüştürülmüş durumda. Öte yandan, 15 Temmuz bir fırsata çeviren saray oligarşisinin yaratmış olduğu yıkım bugün bir enkaz olarak sürüyor değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

PERİHAN KOCA (Devamla) - İhraçlar bu enkazın en somut ürünlerinden bir tanesi. Biliyorsunuz, 2016 yılında iktidarın Kürt halkına karşı açmış olduğu, ilan etmiş olduğu savaşa beraber bu savaşa bir tepki olarak barış imzacıları ortaya çıkmıştı ve 2.210 barış imzacısı akademisyenin imzasıyla yayınlanan bildiri o savaş ortamında barış için bir işaret fişeği olmuştu ve ama söz konusu barış imzacısı akademisyen arkadaşlarımız işlerinden edildiler, okullarından uzaklaştırıldılar; tutuklanan arkadaşlarımız oldu, sürgün edilenler oldu, intihar edenler oldu, hastalıklarından dolayı yaşamından olanlar oldu.

Velhasıl, işte tüm bunlarla birlikte 12 Eylül eliyle üniversitelerde baskı aygıtı olarak kırk dört yıl önce kurulan YÖK bugün AKP'nin elinde mükemmelleştirilmiş bir baskı aygıtına dönüşmüş durumda. Yaratılan tüm bu mağduriyetlerin ve sorunların giderilmesi için araştırma önergemize "evet" oyu vermeye hepinizi davet ediyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Elif Esen'e ait.

Lütfen buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başından bizleri, Genel Kurulu izleyen kıymetli vatandaşlarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Grubu ve partim DEVA Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Bu mesele yalnızca bir kurumun işleyişine dair değildir; Türkiye'nin bilimle, gençlikle ve özgür düşünceyle kurduğu ilişkinin aynasıdır aynı zamanda. Daha da ötesi, ülkemizin beşerî sermayesi gençlerimizin ve ülkemizin gerçek gelecek yani beka meselesidir.

1980 darbesinin ardından oluşturulan YÖK, aradan geçen on yıllarca süreye rağmen gelişmesini bir yana bırakalım, hâlâ merkeziyetçi, bürokratik bir anlayışın temsilcisi ne yazık ki. Üniversiteler, kendi kararlarını veremeyen, akademisyenleri özgürce üretemeyen, öğrencileri yönetim süreçlerine katılamayan, daha da ötesi, siyasetin gölgesinde çalışan yapılara dönüşmüş durumdadır. Buradan yola çıkarak, YÖK'ün bugünkü hâliyle varlığını sürdürmesi özgür düşüncenin değil idari denetimin yeniden üretimi hâlinindedir. Oysa üniversite, bilginin, sorgulamanın, yeniliğin ve inovasyonun doğduğu yer olmalıdır. Rektör atamalarının siyasetten arındırıldığı, kaynakların şeffaf biçimde dağıtıldığı, araştırma özgürlüğünün güvence altına alındığı bir sistem olmadan bilimin gelişmesinden söz etmek mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, bu yapının oluşturduğu tıkanmanın en somut sonuçlarından biri de gençlerimizin ülkeyi terk etmek zorunda kalmalarıdır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, yükseköğretim mezunlarının yurt dışına yerleşme oranı yüzde 2'ye yükselmiş, bazı alanlarda bu oran yüzde 10'u bulmuş durumdadır. Mühendislikten genetiğe, bilişimden sosyal bilimlere kadar binlerce genç bilgi ve emeğini artık başka ülkelerde değerlendirmek zorunda kalmaktadır çünkü ne yazık ki bilimsel özgürlüğün ve yeterli kaynağın olmadığı, var olan kaynakların da dershane gibi her yerde açılan yetersiz üniversitelerin bina inşaatlarına aktarıldığı bu tablonun sonucunda gençlerimiz parlak fikir ve çalışmalarını bilimsel, teknolojik düşünce yatırımının mümkün olduğu ülkelere taşımaktadır. Bu yalnızca bir beyin göçü değildir, aynı zamanda bir umut göçüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Üniversitelerin idari, mali ve akademik özerkliğini güçlendiren, bilim insanının özgürlüğünü güvenceye alan, liyakat ve katılım esaslı yeni bir yükseköğretim düzeni inşa edilmelidir. YÖK, koordinasyon sağlayan ama yönlendirmeyen, denetleyen ama baskılamayan bir yapıya dönüşmek zorundadır. Demokrasi ve Atılım Partisi olarak biz, gençlerin sesini duyan, siyasetten değil akıldan güç alan bir yükseköğretim sistemini savunuyoruz. Kanayan bu yaranın anlaşılması ve çözülmesi için DEM PARTİ araştırma önergesini desteklediğimizi yeniden ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'a söz veriyorum.

Lütfen buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "üniversite" derken biraz durmanız lazım çünkü artık üniversiteler özerkliğin olmadığı, fikirlerin örselendiği, rektörlerin hiçbir liyakate sahip olmadığı birer kurum hâline geldi. Eğer siz hakikaten üniversite kurmak istiyorsanız bu YÖK'ü kaldırmanız lazım. YÖK 1980 ihtilaliyle beraber geldi, İhsan Doğramacı'yı koydular, ondan sonra Anavatan Partisi dâhil olmak üzere bütün partilerin vaadi oldu "YÖK'ü kaldıracağız." diye ama

öyle bir, nasıl bir tat aldılarsa hiçbirisi de kaldırmadı ve hepsi de kendine uygun olarak onu kullanmaya devam etti. "Niye ilk 500'de üniversitemiz yok?" Ya, üniversitede ders verecek asistan bırakmadınız, yüksek lisans yapacak öğrenciye rehberlik edecek hoca yok. Üniversite rektörleri arasında akademik dergilerde yazısı olan hiç yok, bir tane yok. Yabancı dil bilmeyen üniversite rektörü var bu ülkede ya, ne akademik dilden yayın yapacak; lisede öğrendiği Gatenby kitabından, "...tan başka İngilizce bilmiyor, o adamı siz götürdünüz rektör yaptınız oraya.

Bir de vakıf üniversiteleri meselesi var Türkiye'de. Her ile bir üniversite, yapamadıklarınıza, büyük şehirlere bir de vakıf üniversiteleri koydunuz. İsmi "vakıf" bunların; bakın, bu vakıf üniversitelerinin tamamına yakını -belki arasından 2-3 tane ayırabilirsiniz- Türkiye'de vergi kaçırmak üzere kurulan özel kuruluşlardır. (CHP sıralarından alkışlar) Bunlar üniversite falan değildir, bunlar vergi vermemek üzere "vakıf üniversiteleri" adı altında okul kurmuşlar. "Burs veriyoruz..." Nereye burs veriyorlar biliyor musunuz? At Yetiştiriciliği Yüksekokulu, iki yıllık. Adet tutturacaklar ya... Gemi temizleyici yani gemi adamı... "Gemi adamı" dediği, gemide temizlik yapan, yatta temizlik yapan çocuğa iki senelik üniversite koymuşlar, onlara da burs diye veriyorlar. İşin bir başka tarafından daha bahsedeceğim: Bakın, bunlar bu memlekette bir kuruluş vermedikleri gibi, bu paraları alıp yurt dışına kaçırmıyorlar. Hepsinin yurt dışında paraları var. Nasıl yapıyorlar biliyor musunuz? Gidiyorlar bir off-shore şirketi kuruyorlar yurt dışında, bir müşavirlik faturası kestiriyorlar oradan, "müşavirlik faturası" adı altında, "danışmanlık faturası" adı altında milyon dolarları yurt dışına kaçırmıyorlar. İsmine gelince "üniversite". Ne üniversitesi? "Vakıf üniversitesi." Nereye vakfetmiş, kime ne vermiş? Hiçbir şey yok.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Ticarethane!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Her şeyin dibine dinamit koydunuz, öğretim hayatının da dibine dinamit koydunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Türkiye'nin övündüğü, Türkiye'nin gerçekten mezun olmakla övündüğü Boğaziçi Üniversitesini bile rezil rüsva ettiniz. Kaç senedir oraya, kapısından içeri giremeyen öğretim üyeleri var. Bu kadar ayıp da size yeter!

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Fethi Açıkel'e ait.

Lütfen buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen sevgili yurttaşlarımız; YÖK'ün üniversiteler üzerindeki etkilerinin araştırılması hakkında verilen araştırma önergesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Atatürk cumhuriyetimizin en önemli başarılarından biri modern bilim ve teknoloji üretmeye odaklı bir üniversite reformunu gerçekleştirmiş olmasıdır. Cumhuriyet hikâyemiz ve kalkınma süreçlerimiz özerk ve nitelikli bilimin yapıldığı, aydınlanma felsefesiyle koşut, kadın-erkek eşitliğinin gözetildiği bir üniversite sistemiyle birlikte kurgulanmıştır. Ancak bu konuşmaya konu olduğu şekliyle 12 Eylül darbesi, 6 Kasım 1981'de yani bundan kırk dört yıl önce bugün YÖK'ü kurmuştur. O zamanın askerî darbeci zihniyeti 1402 sayılı Kanun'la yüzlerce akademisyeni üniversite sisteminden uzaklaştırmış, akademik kadroları ve üniversite gençliğini zapturapt altına almaya çalışmıştır.

Değerli milletvekilleri, 12 Eylül askerî darbesinden kırk beş yıl sonra bugün, YÖK ve kayyum rektörlerin elinde şekillenen artık bir sivil darbe sisteminden, bir sivil cunta sisteminden bahsetmek zorundayız maalesef. AKP'nin sivil darbeci zihniyetinin bir baskı aracına dönüşmüş olan YÖK; üniversiteleri, hocaları kayyum rektörler aracılığıyla yönetmeye çalışmaktadır ancak milletin çoğunluğundan destek bulamayan bir azınlık diktası, başta Boğaziçi Üniversitesi olmak üzere üniversite sistemi üzerinde bir karabasan olarak gezmektedir. KHK'lerle üniversite dışına atılan barış akademisyenleri başta olmak üzere binlerce akademisyen her şeye rağmen dünya standartlarında bilimsel üretim gayretini devam ettirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP'nin vesayetçi yönetiminin gölgesinde 18 Mart 2025 günü Cumhuriyet Halk Partisinin ve milletin Cumhurbaşkanı adayı Sayın Ekrem İmamoğlu'nun diplomasını geçersiz kılarak YÖK ve İstanbul Üniversitesi âdeta cuntanın sivil taşeronluğunu üstlenmiştir. AKP rejimi, maalesef, Cumhurbaşkanlığı seçimine müdahalenin bir aracı hâline gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

FETHİ AÇIKEL (Devamla) - Sayın İmamoğlu'nun diplomasının iptaliyle AKP, Türkiye'yi ve gençlerimizi bir azınlık diktasıyla yönetmeye çalıştığını göstermiştir. Ekrem İmamoğlu'nun diplomasını iptal eden YÖK ve İstanbul Üniversitesi zihniyeti aslında Türkiye gençliğinin diplomasının da bir değeri olmadığını göstermiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler bugün inanıyoruz ki Türkiye'nin, 1930 ve 1960'lardakine benzer, bilimsel özerkliği ve liyakati önceleyen, çağın bilimsel ve endüstriyel ihtiyaçlarına dönük, yeni sektörleri ve yeni teknolojileri yakalayan yeni bir üniversite reformuna ihtiyacı vardır, bu üniversite reformunda ise YÖK'ün yeri yoktur.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak DEM PARTİ Grubunun bu önergesini destekliyoruz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'e aittir.

Lütfen buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ tarafından Yükseköğretim Kurulunun yapısı ve yükseköğretim sistemi üzerine verilen Meclis araştırması teklifi için AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2002 yılında Türkiye'de sadece 76 olan üniversite sayısı bugün 208'e ulaşmıştır. Artık 81 ilimizin tamamında üniversite vardır. Bu sadece sayısal bir artış değil eğitimde fırsat eşitliği, bölgesel kalkınma ve bilginin ülke genelinde yayılması açısından tarihi bir dönüşümdür.

YÖK'ün işleyişi AK PARTİ dönemlerimizde şu temel başlıklarla güçlendirilmiştir:

1) Kalite ve akreditasyon reformuyla 2017 yılında kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK)'la üniversitelerimizin uluslararası eğitim ve araştırma kalitesi bağımsız bir şekilde değerlendirilmeye başlanmıştır. Bugün artık her üniversite kalite göstergesine göre ölçülmekte, gelişim planlarını buna göre hazırlamaktadır.

2) Bilimsel üretkenliğin teşviğiyle 2002 yılında sadece 25 bin olan akademisyen sayısı bugün 180 bine ulaşmıştır. Bilimsel yayın sayısı yirmi yılda 4 kat artmıştır. Bu artış, yükseköğretim politikalarımızın ilmi teşvik eden yapısının en somut göstergesidir.

3) YÖK 100/2000 Doktora Projesi, Türkiye'nin gelecekte ihtiyaç duyacağı stratejik alanlarda uzman insan gücü yetiştirmek amacıyla başlatılmıştır. Bu proje sayesinde binlerce genç araştırmacı desteklenmiş, ülkemiz akademik olarak derinleşmiştir.

4) Uluslararasılaştırma hamlesiyle 2002'de sadece 16 bin olan uluslararası öğrenci sayımız bugün 350 bine ulaşmıştır. Türkiye, yükseköğretimde bölgesel cazibe merkezi hâline gelmiştir. Bu, küresel ölçekte rekabet gücünün artması anlamına gelmektedir.

5) Engelsiz ve kapsayıcı üniversite yaklaşımıyla YÖK, son yıllarda üniversitelerde erişilebilir engelli öğrenci destek birimleri, kadın akademisyen oranlarının artırılması ve fırsat eşitliği konusunda çok önemli projelere imza atmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eskiden üniversiteler kaynak yetersizliği, bürokratik tikanıklıklar ve kapalı yapılarla anılırken bugün AR-GE merkezleri, teknoparklar, girişimcilik ofisleriyle ekonomiye katkı sunan, topluma dokunan kurumlar hâline gelmiştir. Bir dönem üniversitelerimiz, maalesef, ideolojik baskıların, yasakların, ayrımcılığın en yoğun yaşandığı kurumlar hâline gelmişti; "İkna odaları" adı altında öğrencilerin inançları, kıyafetleri ve kimlikleri sorgulanıyordu, üniversiteler özgür düşüncenin değil korkunun mekânları hâline dönüşmüşlerdi. Bugün ise tablo çok farklı; üniversitelerimiz artık ifade özgürlüğünün, bilimsel üretkenliğin ve çeşitliliğin yuvası hâline gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Her görüşten gencimiz düşüncesini özgürce ifade edebilmekte, bilim insanlarımız çalışmalarını hiçbir baskı altında olmadan sürdürebilmektedir. Bu dönüşümün temelinde AK PARTİ hükümetlerimizin insanı merkeze alan özgürlükçü ve demokratik vizyonu vardır.

Bu vesileyle Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımızı sunuyor, Genel Kurulu ve çok kıymetli Bayburtlu hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Deniz Demir ve arkadaşları tarafından, motokuryelerin sorunlarının araştırılması amacıyla 23/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Kasım 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/11/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Deniz Demir ve arkadaşları tarafından, motokuryelerin sorunlarının araştırılması amacıyla 23/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan -259 sıra no.lu- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 6/11/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Evet, önerinin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Deniz Demir'e söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, artık hepimizin hayatının bir parçası hâline gelen, sokak sokak ekmeğini kazanan motokuryelerin sesi olmak için aldım. Sözlerime bugün Nefes gazetesine konuşan İsmail Salih Hızarcı'nın öyküsüyle başlamak istiyorum. Şöyle diyor genç kardeşimiz: "Çiftçi bir ailenin çocuğuyum. Akdeniz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi mezunuyum. İl 1'inci oldum, Türkiye 6'ncısı oldum ama mülakatta elendiğimi görünce yıkım yaşadım. Şimdi, parasızlıktan kurye olarak çalışıyorum. Erzurum'da iş bulamadım, İzmir'de teyzemin yanına geldim, yirmi aylık emeğim hiç edildi. 60 sorudan 50'sini doğru yaptım, elendim. Cumhuriyete ve liyakat ilkelerine inanarak dersime çalıştım ama hayatım zehir oldu. Sonuç ortada, 26 yaşında bir erkek olarak gizli gizli ağlıyorum,

dava açacağım." Evet, sadece içlerinden birinin öyküsü bu. Belki hepimizin kapısına geliyorlar ama çoğu zaman onların yaşam koşullarını, risklerini, çaresizliklerini görmüyoruz. Oysa her teslim edilen siparişinin ardında bir gencin hayali, bir babanın sorumluluğu, bir annenin duası var. Her gün önümüzden geçen, yağmurda, karda, fırtınada sipariş yetiştirmeye çalışan bu genç insanlar Türkiye'nin en görünür ama en güvencesiz çalışan kesimlerinden biri. Sadece son bir yılda motokurye kazalarında 69 canımızı yitirdik. Yani neredeyse beş günde bir genç emekçi, bir baba, bir evlat trafikte hayatını kaybediyor. Bu insanlar, teslimat birkaç dakika gecikmesin diye bedelini canıyla ödüyor. Türkiye genelinde 1 milyonun üzerinde kurye bulunuyor. Bunların çok büyük bir kısmı sigortasız, güvencesiz ve asgari ücret geliriyle çalışıyor. Bazı şirketler, kuryeleri "bağımsız çalışan" adı altında gösterip sosyal güvenlik primini ödemekten kaçınıyor. Kuryeler ise hem kendi araçlarının masrafını hem benzinini hem de bakımını cebinden karşılıyor. Bir sipariştten aldıkları ücret bazen 30 lirayı, bazen 40 lirayı geçmiyor. Günde on iki-on dört saat direksiyon başında kalıyorlar ama ay sonunda ellerine geçen para oldukça küçük miktarda oluyor. Bu tablo sadece kuryelerin değil bu ülkede tüm emekçilerin yaşadığı derin geçim krizinin bir yansımasıdır. Motokuryeler bu ülkenin sessiz kahramanlarıdır; birçoğu üniversite öğrencisi, birçoğu ailesine destek olmaya çalışan gençlerdir. Bir kısmı sabah başka işte çalışır, akşam motora atlar; bir kısmı gün boyu trafikte sipariş yetiştirir, eve döndüğünde hâlâ borç hesaplar. Bu gençler sadece sipariş taşıyor, umut taşıyor, sorumluluk taşıyor, onur taşıyor ama sistem onların sesini duymuyor. Motokuryeler diyor ki: "Emek benim, risk benim, motor benim, masraf benim, kazanan kim?" Evet, kazanan kim? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, artık lafla, yasayla, denetimle, kararlılıkla adım atmak zorundayız. Motokuryeler için atılması gereken adımlar bellidir. Zorunlu sigorta sisteminin hayata geçirilmesi, çalışma saatlerinin yasal sınırlarla düzenlenmesi, trafikte koruyucu ekipman desteğinin ve özel eğitim programlarının zorunlu hâle getirilmesi, motokuryelerimizin dinlenebilmesi, ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için yeni yapılacak tüm imar planlarında yol kenarında dinlenme alanları ayrılması ve şirketlerin taşeronla sorumluluktan kaçmasının önlenmesi artık bir zorunluluktur.

Bu gençlerin çoğu aslında bir üniversite öğrencisi, bir baba, bir hayat sahibi ama sistem onları güvencesizliğe, ölüme ve sessizliğe mahkûm ediyor. Bunlar lütuf değil hak. Bu düzenlemeler yapılmadığı sürece her gün başka bir kardeşimizin acı haberi gelecektir ve o zaman hepimiz bu kürsüde ne söylersek söyleyelim geç kalmış olacağız. Emeğin hakkını savunmak bir partinin değil bir vicdan meselesidir. Bu ülke, birkaç şirketin değil milyonlarca emekçinin alın teriyle ayakta duran bir ülkedir. Bu ülkenin sokaklarını, caddelerini, ekonomisini ayakta tutan işte o motorun üzerindeki gençlerdir. Gelin, o gençlerin seslerine kulak verelim; gelin, onların güvenceli bir yaşam sürebilmesi için bu Mecliste güçlü bir irade ortaya koyalım; gelin, emekçinin hakkını siyasetin ötesine taşıyalım; gelin, bu ülkenin alın terine, emeğine sahip çıkalım; gelin, motokuryelerin haklarını alabilmesi ve kayıt dışılığın önüne geçmek için bu önergemize destek verin çünkü bu ülke ne patronların ne şirketlerin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

DENİZ DEMİR (Devamla) - Bu ülke çalışanların, emekçilerin, alın teriyle yaşayanların ülkesidir.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya ait.

Lütfen buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin araştırma önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada ülkemizin dört bir yanında milyonlarca vatandaşımıza hizmet veren motokuryelerin sorunlarını dile getirmek istiyorum. Onlar yağmurda, karda, sıcakta, trafikte hep bizim için yollardalar. Ancak ne yazık ki bu yollarda çoğu zaman hayatlarını kaybediyorlar. 2025 Ocak ayı itibarıyla Türkiye'de trafiğe kayıtlı motosiklet sayısı 6 milyon 287 bindir. Bu rakam toplam araçların yüzde 20'sini oluşturmaktadır. Bu büyüklük kuryelerin ekonomimizdeki rolünü açıkça göstermektedir. Ancak aynı yıl içinde onlarca kurye trafik kazalarında yaşamını yitirmiştir. Her bir kayıp bir evladın, bir babanın, bir kardeşin acısıdır. Değerli arkadaşlar, soruyorum size: Bir paket bir canla kıyaslanabilir mi? Peki, nedir sorunlar? Birinci sorun iş güvenliğidir. Kuryeler trafikte en savunmasız gruplardan biridir. Uzun çalışma saatleri, teslimat baskısı ve yetersiz koruyucu ekipman kullanımı kazaların başlıca nedenleridir. Çözüm; koruyucu ekipman desteğinin zorunlu hâle getirilmesi, kuryelere özel trafik eğitimleri ve teslimat algoritmalarının insan sağlığını önleyecek şekilde düzenlenmesidir.

İkinci sorun sosyal güvenlik meselesidir. Birçok kurye hâlâ sigortasız çalıştırılmaktadır. Bu yüzden iş kazası geçirdiklerinde ya da hastalandıklarında devletin koruması dışında kalmaktadırlar. Çözüm; kuryelerin sigorta kapsamına alınması, iş kazası ve meslek hastalığı sigortalarının zorunlu hâle getirilmesidir.

Üçüncü sorun çalışma koşullarıdır. Teslimat algoritmaları sadece hız ve verimliliği incelemekte, bu da baskı oluşturmaktadır. Retorik bir soruyla ifade edeyim: Bir insanın sağlığı bir algoritmanın hızından daha önemsiz olabilir mi? Peki, bu sorunların çözüm kaynağı, merkezi neresi? Elbette Parlamentoda alacağımız kararlardır.

Değerli arkadaşlar, dördüncü sorun örgütlenme meselesidir. Kurye Hakları Derneğinin 2025 raporunda da belirtildiği gibi, kuryelerin örgütlenme alanları sınırlı, seslerini duyurmakta zorlanıyorlar. Çözüm; dertlerini duyuracakları platformların, örgütlenmenin önünün açılması, kurye temsilcilerinin karar mekanizmalarına dâhil edilmesi ve sektör için özel bir kurye çalışma yasası hazırlanmasıdır.

Değerli milletvekilleri, kuryeler sadece paket taşıyor, onlar toplumun yükünü taşıyor. 2025 verileri bize şunu gösteriyor: Motosiklet sayısı artıyor, kurye sektörü büyüyor ama riskler ve kayıplar da aynı hızla artıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Teşekkür ederim.

Eğer biz harekete geçmezsek bu tablo daha da ağırlaşacaktır. Bugün buradan bir çağrıda bulunuyorum: Kuryelerin can güvenliği için trafik düzenlemelerini güçlendirelim. Kuryelerin sosyal güvencesi için yasal düzenlemeleri hızla hayata geçirelim. Kuryelerin çalışma koşullarını insanca bir seviyeye getirelim. Kuryelerin örgütlenme hakkını tanıyalım ve destekleyelim.

Unutmayalım ki bir paket yerine bir hayat kaybedildiğinde aslında hepimiz kaybediyoruz diyor, Cumhuriyet Halk Partisinin araştırma önergesini desteklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'a söz veriyorum.

Lütfen buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

İki yıl önce bu konuyla ilgili bir önerge vermiştim ama her zaman olduğu gibi hiçbir önergemize cevap verilmedi. Tekrar gündeme geldiğine sevindim, inşallah bu sefer sorunlara çözüm bulunur.

Tüketim alışkanlıklarının değişmesi nedeniyle her sektörde yeni iş kolları ortaya çıkmaya başladı. Motokuryeler de çalışma hayatında yeri giderek önemli hâle gelen bir iş kolu oldu. Hızlı teslimat sektöründe hizmet veren motokuryelerin sorunları tüm yönleriyle ele alınmalıdır. Hükûmet bugüne kadar gerekli adımları atmadı ancak hiçbir şey için geç değil. Bu araştırma önergesinden dolayı inşallah bir adım atılır.

Güvenlik açısından risk barındıran, korumasız bir araçla hizmet veren motokuryeler; teslimat süresi baskısı, dinlenme imkânlarından yoksunluk, mevsim riskleri, aşırı çalışma saatleri, mesleki eğitim ve yeterliliğe sahip olmayan kurye sayısındaki artış, iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda risklerin dikkate alınmaması nedeniyle ciddi sorunlar yaşamaktadır. Sektörde yaşanan büyümeyle birlikte çalışanların çalışma koşulları, ücret düzeyleri, yasal hakları, iş kazası ve meslek hastalıklarında yaşadıkları mağduriyete ilişkin kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır. Özellikle mesleki ekipman tanımının geliştirilmesi, mesleki yetkinlik ve güvenliği üst seviyeye alacak düzenlemelerin hayata geçirilmesi için yönetmeliklerin güncellenmesi gerekiyor. Motokurye sektöründe kayıt dışılığın önüne geçilmelidir. Genel hükümlere tabi olarak ciddi bir güvenlik soruşturması yapılmalıdır. Güvenlik açısından kasklarında ya da yakalarında isimlerinin yazılması zorunlu hâle getirilmelidir. Kuryeler için taksi durakları gibi dinlenme ve toplanma alanları tahsis edilmelidir. Trafikte yok sayılan kuryelere yönelik farkındalığı artıracak, kurye ve diğer araç sürücüler arasındaki ilişkileri düzenleyecek kamu spotları hazırlanmalıdır. Karşılıklı saygı ve kurallara uymanın önemi mutlaka vurgulanmalıdır. Trafikte kullanılan bariyer gibi düzenleyiciler kuryelerin can güvenliğini doğrudan tehlikeye sokmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kurye sektöründe çalışanlar sigortalı ya da esnaf kurye olarak ikiye ayrılıyorlar. Maalesef, bilindiği üzere iki çalışma düzeni arasında belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Sigortalı çalışan motokuryelerin ücretli izin hakkı, sosyal güvencesi bulunurken esnaf kuryelerin ise ücretli izin haklarının olmadığı, sosyal güvencelerinin bulunmadığı ve yasal haftalık çalışma saatlerinin çok üzerinde çalıştıkları bilinmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Bu konuda da yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Kamunun düzenleme ve denetleme faaliyetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi için motokurye sektörünün sorunlarını ele almak mecburiyetindeyiz. Atılacak adımlar kısa, orta ve uzun vadeli planlanmalı. Ülkemizdeki işsizlik ve istihdam sorunu nedeniyle son çare olarak başvurulacak motokuryelik insani şartların yok sayıldığı, emeğin sömürüldüğü bir sektör hâline gelmektedir. Kurye emeğinin artan önemini dikkate alarak ekonomik ve sosyal haklarının iyileştirilmesi için gerekli adımlar vakit kaybedilmeden atılmalıdır.

Büyük Türk milletini ve Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'ye ait.

Lütfen buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen kıymetli halkımız ve motokurye emekçileri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu, motokuryelerin yaşadığı iş kazalarının ve çalışma koşullarının araştırılması yönündeki önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Konumuz çok önemli çünkü burada bir dönemin emeğe bakışının aynasını görüyoruz. Ülkenin dört bir yanında motor sesleri yankılanıyor. Her birinde hayatını alın teriyle kazanmaya çalışan gençlerin nefesi var. O motorların sesi, emekçinin ve güvencesizliğin sesidir. Günün her saati, her koşulunda yollardalar. Bir paket yetişsin diye, bir sipariş birkaç dakika gecikmesin diye canlarını ortaya koyuyorlar. Kendi canlarını başkalarının memnuniyetine rehin bırakıyorlar. Motokuryeler artık şehirlerin görünmez emekçileridir. Her bir işçi sınıfının yeni yüzü kuryelik bir hayatta kalma biçimine dönüşmüş durumda. Çalışma süreleri belirsiz, sigortaları eksik, dinlenmeleri yok. Kuryelerin çoğu piyasanın insafına terk edilmiş hâlde. Yapay zekâ sistemleriyle puanlanıyor, performans olarak değerlendiriliyorlar. Bir sipariş geciktiğinde verilen düşük puan bir emekçinin rızasını kesiyor. Bir gecede, bir tıkanmayla işinden olan yüzlerce kurye var. Kaza geçirdiğinde raporlara sadece "trafik kazası" yazılıyor. Oysa o kazalar sermayenin hızı kutsayan sisteminin doğrudan sonucudur. Emeğiyle yaşayan motokuryeler bu çarkın içinde eziliyor; bir yandan dijital çağın parlayan yüzü, öte yandan yıpranmış bedenler, yorgun zihinler, tükenen hayatlar. Onlar olmadan bu kentler dönmez çünkü o motorlar durduğunda sistem de duruyor fakat emeğin sahipleri hâlâ söz hakkından, güvenlikten, örgütlenmeden yoksun durumdadır. Siyasete ne görev düşüyor? Bu emeği korumak, emekçiyi görünür kılmak ve emekçinin yaşamını esas alan bir düzenin kurulmasını sağlamak. Kuryelerin dinlenme hakkı, sigortası, güvenlik ekipmanı, örgütlenme özgürlüğü bir lütuf değil haktır. Bu haklar bir an önce yasayla güvence altına alınmalıdır. Şu an konuştuğumuz önerge emek tarihine dair bir yüzleşme çağrısıdır. Bu çağrıyı görmezden gelmek her gün bir kurye haberini ölümle duymaya razı olmak demektir. Buradan çağrı yapıyorum: Motokuryelerin sesi olalım; onların emeğini, yaşamını ve onurunu koruyalım. Bu Meclis, emekçinin alın terine sırtını dönmemelidir.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'e aittir.

Lütfen buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarım; sizleri saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ Grubu adına Cumhuriyet Halk Partisinin motokuryelerle ilgili verdiği grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Cumhuriyet Halk Partisinin önerisinde Hükümetimizin motokuryelere yönelik politikaları eleştirilmiş, bu alanda düzenleme eksikliği olduğu öne sürülmüştür ancak gerçek tam tersidir. AK PARTİ iktidarı döneminde motokuryelerin hem çalışma koşullarının iyileştirilmesi hem de can güvenliklerinin sağlanması adına çok önemli adımlar atılmıştır. Biz motokuryeleri sadece bir meslek grubu olarak değil ekonomimizin, ticaretimizin ve dijital çağın yeni dinamiklerinin ayrılmaz bir parçası olarak görüyoruz. Bu anlayışla hem çalışma güvenliklerini hem de sosyal haklarını güçlendirmek için kapsamlı düzenlemeleri hayata geçirdik. 15 Mayıs 2025 tarihinde yayınlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliği değişikliğiyle artık motokurye işletmeciliği resmî olarak tanımlanmış ve bu faaliyet alanı yasal bir çerçeveye kavuşturulmuştur. Bu düzenlemeyle, kuryelik yapacak kişilerin yetkilendirilmesi, kayıt altına alınması ve yükümlülüklerinin belirlenmesi sağlanmıştır. Kurye işletmeciliği faaliyeti yürütenler için P1 yetki belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir. Böylece hem çalışanların hem de hizmet alan vatandaşların güvenliği yasal güvence altına alınmıştır. Ayrıca, kurye yetki belgesi ücretlerinde de yüzde 95 oranında indirim uygulanarak bu sürece dâhil olmak isteyen işletmelere büyük bir kolaylık sağlanmıştır. Kurye işletmeciliği faaliyetlerinde hizmet alan ve hizmet verenlerin hak ve menfaatlerinin korunması güvence altına alınmıştır yani hem çalışan hem de vatandaş odaklı bir düzenleme yapılmıştır. Kurye faaliyetlerinde herhangi bir taşıma süresi taahhüdünde bulunulması yasaklanmıştır. Bu da kuryelerin trafik güvenliğini tehlikeye atacak şekilde zaman baskısına maruz kalmalarını engelleyen son derece önemli bir adımdır. Ayrıca, belirli suçlardan hüküm giymiş kişilerin kuryelik yapamayacağı hükme bağlanmış; mesleğin itibarı, güvenilirliği ve toplumsal saygınlığı korunmuştur. İşletmelere çalışanların koruyucu ekipmanlarını sağlama zorunluluğu getirilmiştir. Kuryelerin reflektif yelek kullanımı ve taşıma güvenliği gibi konular da doğrudan yönetmelikler kapsamında denetlenmektedir.

Değerli milletvekilleri, tüm bu adımlar AK PARTİ hükümetlerinin sadece sözle değil mevzuatla, denetimle ve sahada icraatla hareket ettiğinin göstergesidir. Bununla birlikte, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız, platformlar ekonomisinde çalışan kuryelerin sigorta kapsamına alınması ve iş güvenliği mevzuatına dâhil edilmesi yönünde önemli adımlar atmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MEHMET DEMİR (Devamla) - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızca güvenli sürüş sertifikası uygulaması hayata geçirilerek kuryelerin özel eğitim programları başlatılmıştır. İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğümüz ise denetimleri artırarak trafik güvenliğini ve kuryelerin bilincini güçlendirmiştir. Yani biz, popülist politikalar, söylemlerle değil çözüm odaklı icraatlarla hareket ediyoruz. Motokuryelerin emeğini, alın terini, güvenliğini koruyan, bu alanda somut adımlar atan AK PARTİ hükümetlerimizdir. Bugün geldiğimiz bu noktada, AK PARTİ iktidarı sayesinde hem sosyal güvenlik ağı genişletilmiş hem de iş güvenliği ve sağlığı bilinci tüm sektörlerde olduğu gibi bu alanda da kökleştirilmiştir. Kısacası, motokuryelerin arkasında laf değil icraat vardır ve icraat AK PARTİ'nin eseridir.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesindeki bir grup öğrenciye ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şu anda Van Yüzüncü Yıl Üniversitesindeki bir grup öğrenci ablukaya alınmış ve şiddete maruz kalmaktalar. Buna yol açan da bildiğiniz gibi, üniversitenin rektörü. Ne istiyor bu öğrenciler? Aslında yitirdikleri arkadaşları için adalet istiyorlar, Rojin Kabaiş için adalet istiyorlar. Rojin Kabaiş cinayeti aydınlatılmasın diye Adli Tıp Kurumu bile olayın üstünü örtmeye çalıştı ama örtmedi. Şimdi rektör de aynı niyetle. Biz öğrencilere yönelik bu muameleye son verilmesini istiyoruz ve güvenlik güçleri öğrencilerle uğraşmak yerine Rojin Kabaiş'in katillerini aramakla uğraşsın diyoruz ve buradan bu talebimizi bir kez daha dile getirmek istiyoruz.

BAŞKAN - Birleşime kırk dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.49

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

---- 0 ----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ve Kars Milletvekili Adem Çalkın ile 95 Milletvekilinin Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ve Kars Milletvekili Adem Çalkın ile 95 Milletvekilinin Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3309) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 229)²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 229 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi kabul edilmişti. Teklifin görüşmelerine 9'uncu madde üzerinden devam ediyoruz.

9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 229 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ
Muğla
Mustafa Kaya
İstanbul

Elif Esen
İstanbul
Sema Silkin Ün
Denizli

Necmettin Çalışkan
Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Burhanettin Kocamaz
Mersin
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Turan Yaldır
Aksaray
Selcan Taşcı
Tekirdağ

Yüksel Arslan
Ankara
Metin Ergun
Muğla

BAŞKAN - Evet, Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Lütfen buyurun. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Kimse yok, bari ben alkışlayayım Sayın Necmettin Bey, alacağım olsun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Osman Başkan, sizden de alkış bekliyoruz grubu temsilen.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; Türkiye Büyük Millet Meclisi sadece kanun çıkarmaz, burada toplumun vicdanını, hafızasını temsil eder. Türkiye Büyük Millet Meclisi Türkiye'nin ortak menfaatinin gözetir, Anayasa'nın da amir hükmü gereği vatandaşlar arasında eşit ve adil davranır. Ne yazık ki 9'uncu madde bu açıdan Anayasa'ya da aykırıdır.

Bir zümreyi zenginleştirme aracı olarak herhangi bir yasa kullanılamaz. Her şeyden önce net bir sabitedir ki devlet aynı zamanda aile reisidir. Aile fertleri arasında ayırım gözetemez ve devleti yönetenler bir emanet bilinciyle hareket etmek durumundadır; kendilerine verilen emaneti en iyi şekilde nasıl korur, bunun gayreti içerisinde olurlar. Ne yazık ki son dönemdeki uygulamalar hemen her işin altında bir bityeniği aranmasına neden olduğundan bu işte de bir peşkeş ve bir bityeniği kokusu ortaya çıkıyor.

İdareden beklenen şudur: "Elimizdeki kaynakları nasıl daha iyi değerlendiririz? Varsa kamuya ait mülkiyeti olan biri, burayı nasıl daha verimli, daha pahalı verip kamu menfaati gözetiriz?" Oysa burada "Burayı nasıl peşkeş çekeriz?"e çözüm aranmış.

Devletin aynı zamanda kendisine karşı yükümlülüklerini yerine getirmeyenler ile getirenleri aynı pozisyonda bile tutmaması gerekirken burada rekabet ortamı ortadan kaldırılıyor, vatandaşlar arası eşitlik ortadan kaldırılıyor, kamu menfaati yok ediliyor, "Kamuya karşı görevini yerine getirmeyen, borcunu ödemeyen yüzüstü nasıl savunuruz." buna çözüm bulunuyor. Aziz milletimiz, burada Vakıflar Kanunu çıktığını düşünerek bu milletin menfaatinin düşünüldüğünü sanıyorsunuz oysa bu yasa yeni bir peşkeş yasası, "Kamunun elindeki yerleri yüzüstülere nasıl daha fazla peşkeş çekeriz." buna bir çözüm aranıyor.

Kamu kaynakları bütün milletin ortak malıdır; özellikle de ormanlar, kıyılar, göller, şelaleler milletin ortak kullanımına açılması gerekirken iskeleler -bu çıkan yasayla da bir kez daha net pekişiyor ki- özel iskele hâline gelecek, kıyılara özel mülkiyetle ya para ödenerek girilecek veya "otopark ücreti" adı altında birileri zengin edilecek. Yasanın Anayasa'ya bile aykırı bu yönleriyle beraber, aynı zamanda bu yasa bir paralel devlet yasasıdır. Bugüne kadar kültürel varlıkları korumak belli bir kurumun, Kültür Bakanlığının uhdesindeyken işin ucuna Millî Saraylar İdaresi de katılarak burada bir paralel yapı oluşturuluyor. Belli ki "Her şey yalnızca bizim kontrolümüzde olsun, bizim dışımızda hiç kimse hiçbir işi yapmasın." denilmek isteniyor.

Değerli milletvekilleri, bu yasanın pek çok maddesi mutlaka gözden geçirilmeli ama özellikle de bu 9'uncu madde hakkaniyetin, adaletin, eşitliğin ortadan kaldırıldığı, rekabetin yok edildiği, Anayasa'nın çiğnendiği bir yasa olarak mutlaka bu madde metninden çıkarılmalıdır. Belli ki burada kamuya yönelik yükümlülüklerini yerine getirmeyenler cezalandırılacağı yerde özel olarak ödüllendiriliyor. Bu açıdan da burada bir soru işareti olduğu net olarak ortada.

Evet, bugüne kadar hemen her kaynak israf edildi; ormanlar, doğa, enerji kaynakları, madenler peşkeş çekildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bugün başka peşkeş çekecek bir şey kalmadı, vakıfları nasıl yok ederiz; onun için şaşırtmıyorsunuz. Gelen bütün yasalar parayla ilgili, her kanun "kamuunun kaynaklarını belli bir zümreye nasıl aktarırız" buna yönelik olarak tasarlanmıştır. Bilinmelidir ki bu ülkenin tek bir çakıl taşı asla bir zümreye peşkeş çekilemez; bu bir vebaldir, sorumluluktur. Arkadaşlar "Veren el alandan üstündür." hadisini de muhtemelen yanlış anladılar. Bunu ancak kendi öz malınızdan, varlığınıza verirsiniz bir anlamı var, kamuunun malını başkasına peşkeş çekerseniz bunun ancak vebalini üstlenmiş olursunuz. Belli ki yasadaki imza sahiplerinin hiçbirisi burada değil çünkü utanıyorlar, bu yasayı savunamayacaklarından burada yoklar.

Genel Kurulu selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önerge üzerinde ikinci söz Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşçı'ya ait.

Lütfen buyurun.

SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 9'uncu maddesiyle, kamu taşınmazları üzerinde turizm yatırımı bulunan mevcut yatırımcılara süreleri sona eren sözleşmelerini kırk dokuz yıla kadar uzatma hakkında yararlanmaları için bir aylık ek başvuru süresi tanınıyor. Daha önce limanlar üzerinden buna benzer bir girişimde bulunuldu. Katarlı şirkete verilen Antalya Limanı da dâhil olmak üzere, benim ilimdeki Tekirdağ Limanı da dâhil olmak üzere 18 limanın sözleşme sürelerinin aynı yöntemle uzatılmasına kalkışıldı, yargıdan döndü.

Dolayısıyla sorumuz çok basit: Neden aynı yanlışta ısrar ediliyor? Yargı aynı konuda demiş ki: "Sen ek sözleşme yapma imkânını sadece mevcut taraflara tanıyamazsın arkadaş. Eğer bunu yaparsan daha önce ihaleye girmiş ve kaybetmiş olanları veya potansiyel talipleri engellemiş olursun, bu da serbest rekabet ilkesine aykırı, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine aykırı, ayrıca da varlık rekabete kapalı bir ortamda gerçek değerinin çok altında bir değere kiralandığından kamu zararı." AYM'nin çok açık, çok anlaşılır bu kararı ortadayken yani Anayasa Mahkemesinin şimdi geçireceğiniz maddeyi de aynı şekilde iptal edeceği ortadayken aslında aynı işlemi başka bir alanda tekrarlayanın ne anlamı var; biz gerçekten anlamakta zorlanıyoruz. Nasrettin Hoca'nın göle maya çalmasına benziyor bu iş biraz, "Ya tutarsa?" gibi ama pek de tutacak gözüküyor. Yasama bu kadar sulandırılacak bir iş değil, olmamalıdır; Türk milleti adına kullandığımız temel yetkisi bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin. Bu sebepten dolayı bizim İYİ Parti olarak talebimiz de teklifimiz de tavsiyemiz de bu maddenin bu tekliften çıkarılmasıdır. Keza, teklifin genel ruhu içinde ekonomik iflas politikaları, kültürel yozlaştırma politikaları, eğitirken cahilleştirme politikaları; bebek katillerine, bölücülere dönük memnunlaştırma politikaları; güvenliğimizi, birliğimizi, bütünlüğümüzü, terörle mücadeledeki emeğimizi, döktüğümüz kanı, verdiğimiz canı terör örgütlerine kurban etme politikaları nasıl ki geleceğimizden alıyor, geleceğimizi çalışırsa bu ülkenin doğal birikimini, kültürel varlıklarını, tarihî emanetlerini vakfiye mantığıyla da tezat şekilde işletmeleştirme ve bu işletmeleri de bir kişinin, bir kesimin, bir grubun lehine keyfi şekilde, ölçsüz şekilde tahsis etmek de geçmişimizden alıyor aslında. Millete miras alanlara seçilmiş mirasçılar üretmek oluyor bu iş biraz, riyakârca üstelik de. Bakın, bu kürsüde edilmedik iftira, hakaret bırakılmayan; bu kürsüde hakarete, iftiraya uğraması ne yazık ki İYİ Parti dışındaki hiçbir grup tarafından tepkiyle karşılanmayan cennetmekân Talat Paşa mevzu bahis rant olunca paylaşılmadı ya. Kendi bütçesiyle yaptığı konak "vakıf malı" diye belediyenin elinden Bakanlığa veriliverdi. Bizanslıların yaptığı Yerebatan Sarnıcı öyle, Cenevizlilerin yaptığı Galata Kulesi öyle, Beyazıt döneminde boş arsa olduğu hâlde vakıf yapısı var sayılan Gezi Parkı öyle, Boğaziçi alanı öyle; kentsel sit, doğal sit, arkeolojik sit gibi farklı yasa ve yönetmeliklere tabi alanlarla bezeli olan Adalar öyle, Hidiv Kasrı öyle. İnşasından iki yüz yıl önceki vakfa mal edilerek el konuldu Hidiv Kasrı'na. Bu mudur bizim vakıf kültürümüz Allah aşkına? Vakıflaşmanın bir amacı vardır. Bu, kahir ekseriyetle de yardımlaşmadır, dayanışmadır. Bugün iktidarın arka bahçesi ya da laboratuvarı varsayılan vakıfların da var amaçları. Biri; ben gençlerin tarihini, kültürünü ve medeniyetini tanıyan nitelikli insanlar olmalarına çalışacağım diye çıktı yola. Diğeri, her daim hakkın ve adaletin tarafında olacak bir nesil yetiştirmeye azmetmiş. Öteki, insani değerlere bağlı bir nesil amaçlamış. Keşke böyle olabilseydi, keşke ama sonuç ortada. Bu vakıflar üzerinden değerler eğitimi verilen okullar çok yazık ki uyuşturucu kuşatmasında. Çocuklar müptela, gençler değil bakın, çocuklar müptela; demek ki bir yanlışlık var bu işte, bu yönetim tarzında. Sokağa bakıyoruz, sapkınlaşan bir nesil, en büyük millî tehdit hâline gelmiş. Ne yazık ki çocuklarımız suç makinası olarak formatlanıyorlar. Demek ki burada da başarıya ulaşamamış, yine bir yanlışlık var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SELCAN TAŞÇI (Devamla) - İzole alanlarına bakıyoruz bu vakıfların; tecavüz, şiddet, istismar. Amaç neymiş, sonuç ne olmuş? Şimdi, Vakıflar Kanunu madde 9: "Vakıflarda; hırsızlık, dolandırıcılık, zimmet, rüşvet, sahtecilik, hileli iflas..." diye gidiyor. Bu suçların birinden mahkûm olanlar vakıf yöneticisi olamazlar. Ne demektir bu aslında? Bu tiyettekiler vakıf yöneticisi olmamalılar ama biz Ankara'ya bakıyoruz; şaibeli ihaleler, 100 milyonlarca liralık vurgunlar vakıflarla anılıyor. New York'a kadar uzanmış, New York'ta milyon dolarlık rüşvet geliyor vakıf denince artık akla. Demem o ki bu örneklerden sonra, bunca rezaletten sonra vakıftan, vakıfçılıktan kılıf olmaz ortadaki mazrufa.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3309 esas numaralı Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 9'ncu maddesinde 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a eklenen Geçici Madde 30'un 2'nci fıkrasında yer verilen "...bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde sonuçlandırılır." ibaresinin "...bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde sonuçlandırılır." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Öztürkmen

Mehmet Tahtasız

Ayça Taşkent

Gaziantep
Gülcan Kış
Mersin

Çorum
Semra Dinçer
Ankara
Ömer Fethi Gürer
Niğde

Sakarya
Sururi Çorabatır
Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'e söz veriyorum.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde söz aldım. Ancak, önce, Gaziantep'te bugünlerde yaşanan bir mağduriyeti dikkatlerinize sunmak istiyorum: Gaziantep'te günlerdir tarıma da zararlı üvez istilası yaşanıyor. Ev hanımları pencere açamıyor, çamaşır asamıyor, vatandaşlarımız sokağa çıkamıyor, nefes alamaz hâle gelmişler. Tarıma zararlı bu üvez konusunda ben geçtiğimiz günlerde bir açıklama yaptım ancak ne yazık ki, Gaziantep İl Tarım Müdürü "Yağmur yağarsa bunlar dağılır." demiş; peki, yağmur yağmazsa... Bu çağda bunun çözümü bu mu olacak? Vatandaşlarımız sokağa çıkamıyor, kadınlar çamaşırlarını asamıyor, pencerelerini açamıyor, nefes alınamaz hâle gelmiş Gaziantep'te hem şehir merkezinde hem de tarım bölgelerinde; Sayın İl Tarım Müdürü diyor ki: "Bu, tarıma zararlı değil." Oysa çiftçiler feryat ediyor, kadınlar feryat ediyor. Gaziantep'in her tarafından her gün bize şikâyet telefonları geliyor, Tarım İl Müdürü "Yağmur yağarsa dağılır." diyor. Peki, yağmur yağmazsa ne olacak? Bulduğunuz çözüm bu mu? Bu ne ciddiyetsizlik, bu ne çapsizlik, bu ne vasıfsızlık, bu ne liyakatsizlik! Bir an önce bu Tarım İl Müdürünü ciddiyete davet ediyorum.

Evet, Anayasa'mızın 88'inci maddesi açık biçimde "Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir." diyor ancak bugün görüyoruz ki tekliflerin büyük bölümü fiilen sarayda hazırlanmakta, iktidar milletvekillerinin imzasıyla Meclise sunulmaktadır. 9'uncu maddeyle kanuna yeni bir geçici madde ekleniyor. Kanuna eklenmek istenen yeni geçici maddenin gerekçesinde aradan yedi yıl geçmiş olmasına rağmen yatırımcıların süre uzatımı işlemlerini tamamlayamadığı ve bunlara ek süre tanımak gerektiği söyleniyor. Peki, hangi yatırımcılar? Turizm yatırımı için kırk dokuz yıllığına alan tahsis edilen yatırımcılar. Peki, bir kırk dokuz yıl daha uzatılsın diye süre uzatım işlemlerini tamamlamaları için yeni bir hak mı verilmelidir? Peki, bu alanlar kimlere tahsis edilmektedir? Antalya'nın Gazipaşa ilçesinde bulunan doğal sit alanı niteliğindeki Kuru Sahili, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından otel yapılması için geçtiğimiz yıl Rizeli Ekşi ailesinin şirketi olan Ahes Gayrimenkule tahsis edildi. Mülkiyeti TOKİ ve Hazineye ait olan bu parseller beş yıldızlı 3 ayrı otel yapımı için hazırlandı. TOKİ'ye ait parsellerde otel yapmak isteyen şirketin yöneticisi olan Mücahid Hamza Ekşi'nin, TOKİ'nin eski Başkan Yardımcısı Mehmet Özçelik'in damadı olduğu ortaya çıktı. TOKİ'ye ait sahil, üstelik sit alan niteliğinde, TOKİ eski Başkan Yardımcısının damadına tahsis ediliyor; bunun gibi yüzlerce örnek var.

Seferihisar'daki denize sıfır hazine arazisi özel bir şirkete verildi. Bodrum ilçesi Kızılağaç Mahallesi'nde Gerenkuyu mevkisindeki 36 bin metrekarelik alan Limak İnşaatı tahsis edildi. Akbelen'de ağaçlarımızı kesen bu şirket Bakanlık tarafından ödüllendiriliyor. Antalya'nın Demre ilçesinde Daniştayın kıyı şeridinin 50 metresinin halka ait olduğu yönündeki kararına rağmen Kültür ve Turizm Bakanlığı sahilleri otel yapımı için tahsis ediyor. Oysa Kültür ve Turizm Bakanlığı bizzat kendi yayınlarında Ege ve Akdeniz kıyılarında sadece deniz odaklı otellerde aşırı yığılma olduğu bilgisini ortaya koyuyor; kırsal turizm, köy turizmi, ekoturizm gibi çeşitli yaklaşımları öngörüyor; "Parsel bazlı planlama sona erdirilmeli, bütüncül bir bakış açısı olmalı; yerleşim yerlerinin tarihi, kültürü ön plana çıkarılmalı." diyor ancak maalesef uygulamada bu göz ardı ediliyor. Aynı Bakanlık Antalya'dan Mersin'e, Bodrum'dan Çanakkale'ye kadar el değmemiş kıyılarımızı ve ormanlarımızı "turizm yatırımı" adı altında peşkeş çekiyor. Anayasa'nın 43'üncü maddesinde "Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetiliyor." deniliyor. Anayasa'da ve Kıyı Kanunu'nda yer verilen "Kıyılardan yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir." denilmesine rağmen maalesef bu yine göz ardı edilmiştir. Antalya'nın Kemer ilçesindeki İdyros Antik Kenti'nin bulunduğu bölgede geçmişte orman dokusu korunarak tatil köyü yapılmış. Arazinin kullanım süresi dolunca tahsis süresi uzatılarak üst kullanım hakkı 17 Aralık 2068 tarihine kadar Özak Gayrimenkul şirketine veriliyor. Özak Gayrimenkul tarafından ÇED süreci başlatılmadan ve ruhsat alınmadan iş makineleri Ay Işığı Koyu'na bitişik orman alanına girerek çalışma başlatılıyor, burası antik bir kent.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Devamla) - Özak Gayrimenkul AKP iktidarıyla birlikte deyim yerindeyse uçuşa geçen şirketlerden biri. Erdoğan çiftini otellerinde ağırlayacak kadar siyasi iktidara yakın olan Ahmet Akbalık Özak Gayrimenkulün Yönetim Kurulu Başkanı. Şirket son yıllarda turizm ve gayrimenkul alanlarında aldığı ballı ihalelerle tanınıyor. İşte, sizin kırk dokuz yılına peşkeş çektiğiniz yerler burası.

Genel Kurulu ve milletimizi saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Önergeyi kabul etmeyenler...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu iddiaların tümünü reddettiğimizi ifade ediyoruz. Biz bir yeri peşkeş çekmedik, çekmeyiz.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Peşkeş çekiyorsunuz ya, ne yapıyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Varsa elinde savcılığa ver, suç duyurusunda bulun.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Olmaz, burası milletin Meclisi.

BAŞKAN - Evet, oylara sundum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 229 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi
Batman
Heval Bozdağ
Ağrı

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Hüseyin Olan
Bitlis

İbrahim Akın
İzmir
Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'a söz veriyorum.

Lütfen buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, size de geçmiş olsun.

Şimdi, biliyorsunuz, 23 Ekimde, 2026 bütçesi Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından sunuldu. Geçen yıl 14 trilyon 700 milyar olan bütçe 18 trilyon 9 milyar liraya çıkarılmış, yüzde 34'lük bir artış var. Tercihlere baktığımız zaman ise geçen dönemden bir farkı yok, paralel bir şekilde pay edilmiş ve eğitim, sağlık, tarım gibi birçok kalem yine hak ettiğini bulamamış. Bütçenin büyük paylarının güvenlik ve savaş endüstrisine, faiz lobisine ve "vergi harcamaları" adı altında sermayeye tanınan muafiyete ve istisnalara gittiğini görüyoruz. Bu vergi muafiyeti meselesinde muaf tutulananın ülke ekonomisine ne kattığı ise aslında meçhul. Zaten çalışma hayatında derin bir sömürü var. Kâr oranlarına kâr katıyor bu sınıf, zenginliklerine zenginlik; ülkenin geri kalanı ise sürekli fakirleşmekte. Gelir dağılımında uçurumlar var. Toplumun ezilenleri emekçiler, köylüler, küçük esnaf, hepsi yoksulken ve asgari ücretliler ile emekliler açlık sınırında ve altında yaşamak zorunda iken bu sermayedarlar topluma ne vadetmektedir, ülkeye ne vadetmektedir ki sürekli olarak tüm iktidarınız boyunca kollanmaya devam etmişlerdir? En yüksek yüzde 20'lik gelir grubu dâhil bu sınıf zaten toplam gelirin yüzde 50'sine çökmüş durumda. Bunun izahatı nedir? Emekçilerden alıp sermayeye aktarmayı artık bırakın.

Evet, Türkiye'de derin bir yoksulluk sorunu var, üstüne üstlük bu iktidar yoksulun sırtından batan ekonomiyi düze çıkarmaya çalışıyor. TÜİK 3,5 milyon hanenin düzenli olarak sosyal yardım aldığını söylüyor. 2026 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda ise sosyal yardıma muhtaç hane sayısı 4,5 milyon olarak belirtilmiş. Yakacak yardımı, barınma yardımı, aşevi yardımına başvuru sayıları da 2013 yılına göre yüzde 100 ile yüzde 300 oranında artmış durumda. Alo 144 Sosyal Yardım Hattı'na 2013'te 2 milyon başvuru yapılırken bu başvuru sayısı bugün 5 milyona ulaşmış durumda.

Bugün açlık sınırı 30 bin lira, yoksulluk sınırı 90 bin lira, asgari ücret ise 22.104 lira; insanlar gıda ihtiyacını bile karşılayamaz duruma gelmişler. DİSK-AR asgari ücretin enflasyon karşısında kaybının 6-7 bin lira civarında olduğunu söylüyor. Toplumun gelir seviyesi açısından yüzde 20'lik en alt gelir grubunda olanlar gıda ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk yaşıyorlar, kazançlarının yüzde 30'dan fazlasını gıdaya harcıyorlar. Gıda enflasyonunda ise OECD ülkeleri arasında biz lideriz. Toplum enflasyona ezdirilmiş, açlığa ve sefaletle sürüklenmiş durumda. Bugün çocuk yoksulluğunda Avrupa Birliğinde 1'inci sıradayız, OECD ülkeleri içerisinde ise 2'nci sırada. TEPAV "22 milyon çocuktan 7,5 milyonu yoksul." diyor. 2 milyon çocuk ise derin yoksulluk yaşıyor. Türkiye Çocuk Araştırması da "Çocukların yüzde 62'sinin sofrasında sadece ekmek ve tahıl ürünleri var." diyor ancak ve ancak yüzde 12'si her gün bir çeşit ete ulaşabiliyorlar. Her 5 çocuktan 1'i okula aç gidiyor, bütün gününü aç geçiriyor.

Tüm bu sefalet tablosu karşısında Sayın Cevdet Yılmaz'ın yaptığı sunumda çocuklara dair bir şey duymak isterdik, en azından okullarda bir öğün yemeği ücretsiz vermeyi düşündüklerini açıklayabilirlerdi.

"Yatırımları teşvik etmek, ekonomiye yön vermek..." adı altında sermayeden vergi almamayı bir rutin hâline getirmişsiniz ama desteğe en çok ihtiyacı olan, teşvike en çok ihtiyacı olan ve geleceğimize yön verecek olan çocuklara ise hiç kalem oynatmamışsınız.

Dünyada 100'den fazla ülke çocuklara bir öğün yemek verebilmek için çabılıyor ve bunun bir kısmını karşılayabiliyorlar. Bunun birçok olumlu sonuçları var. Bir araya gelen, paylaşan çocuklar sosyalleşiyorlar, eşitlik duygusu geliyor, okula aidiyet ve güven duygusu geliyor; kız çocuklarında okullaşmada artış var ve tabii ki aile bütçesine katkı... Dünya Gıda Programı'nın raporuna göre, ücretsiz yemek için yapılan her 1 euroluk yatırım 7 ila 35 euro olarak size geri dönüyor, gelecek açısından sağlık harcamaları azalıyor. Beslenmenin erken çocuklukta beyin gelişimine, bağışıklık sistemine doğrudan etkisi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Beslenemeyen çocukların fiziksel, duygusal, zihinsel gelişimleri olumsuz etkileniyor. Tabii, yoksulluk beraberinde sosyal dışlanma riskini de getiriyor.

Peki, ücretsiz bir öğün yemeğin maliyeti nedir, bu yapılamaz mıydı? Okul öncesinden lise son sınıfına kadar kişi başına 2-2,5 dolar üzerinden hesaplanıyor, yaklaşık 4,5-5 milyar dolar civarında bir maliyeti var.

Bu bütçeler toplum ihtiyacını maalesef karşılamıyor ve gözetilmeden yapılıyor. Bu bütçe sermayenin bütçesi, savaşın bütçesi; halkın bütçesinde çocuklara ücretsiz bir öğün yemek her zaman olur.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Görüşülmekte olan 229 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin kanun metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ
Muğla
Mehmet Atmaca
Bursa

Elif Esen
İstanbul
Mustafa Bilici
İzmir

Sema Silkin Ün
Denizli
Mustafa Kaya
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye söz veriyorum.

Lütfen buyurun.

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündemimizdeki Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 19 maddede değişiklik öngören ve 10 ayrı kanunu bir torbaya dolduran tipik bir torba yasadır. Torba yasa tekniği konu bütünlüğünü dağıtmakta, komisyonların ihtisaslaşmasını boşa düşürmekte ve Meclisin denetim kapasitesini zayıflatmaktadır. Dahası, bu teklif, Anayasa'ya aykırılık iddialarıyla Komisyon aşamasında yok sayılmış, İç Tüzük'ün 38'inci maddesi uyarınca yapılması gereken Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılmamıştır.

Usul yönünden altını çizmek istediğim bir diğer husus da şudur: Anayasa Mahkemesi tarafından daha önce iptal edilmiş benzer düzenlemeler ufak değişikliklerle torba kanunun içine yerleştirilerek tekrar önümüze getirilmektedir. Bu husus iktidarcı bir gelenek hâline getirilmiştir. Kuvvetler ayrılığına ve mahkeme kararlarına saygı yükümlülüğüne aykırı olan bu eğilim yalnızca yargıyı değil Meclisi de işlevsizleştirmektedir. Bu çerçevede özellikle 11 ve 15'inci maddelerde üzerinde durulması gereken hususlar var. Zira bu maddeler Anayasa'nın temel ilkeleriyle ve hukuk devletinin vazgeçilmez esaslarına aykırı ve çelişki doğurmaktadır. Teklifin 11'inci maddesi incelendiğinde "vakıf kültür varlığı" tanımı öyle geniş ve muğlak biçimde yeniden kaleme alınmıştır ki tarihinin herhangi bir döneminde bir vakıftan onarım ya da katkı görmüş binlerce yapı artık vakıf yoluyla meydana gelmiş sayılabilecek ve mazbut vakıflara devrin önü açılabilir. Bu, kamulaştırma hukukunu dolanarak hazinenin belediyelerin ve diğer kamu kurumlarının mülkiyetindeki kültür varlıklarını Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün idari tasarrufuna geçirme riskini büyütmektedir. Anayasa'nın 127'nci maddesinde teminat altına alınan yerel yönetim özerkliğini zedeleyen, kamusal mülkiyeti merkezî bir bürokrasiye bağlayan bu yaklaşım şeffaflığı azaltmakta, hesap verilebilirliği zayıflatmakta ve şehirlerin müştereklerini tek elde toplayan bir varlık transferi mekanizmasına dönüşmektedir. Bu madde vakfedenin iradesini korumaktan ziyade ekonomik değeri yüksek taşınmazların merkezileştirilmesini teşvik eden ölçüsüz bir yetki genişletmesi yaratmaktadır.

Değerli arkadaşlar, 15'inci maddeye geldiğimizde ise karşılaştığımız model Gelibolu Yarımada'sında kurulmak istenen alan başkanlığı modelidir. Bölgenin yerel yönetimlerin ve birden çok bakanlığın standart yetki, denetim açısından çıkarılıp tek merkezli bir başkan idaresine devredilmesi istenmektedir. Gelibolu gibi stratejik bir konuma öncelikli yerlerde yetki sınırlarının açık, denetimin gerçek, hesap verilebilirliğin ise etkin olması gerekirken teklifin yetkiyi tekelleştirerek objektifliği zayıflattığı görülmektedir. Bu model, daha önce Kapadokya ve Uludağ örneklerinde de görüldüğü üzere yargısal denetimi etkisizleştirme ve Anayasa Mahkemesi kararlarını dolaşma amacı taşımaktadır. Teklifin savunucuları, genel gerekçelerinde etkinlik ve verimlilikten söz etmektedir. Oysa, etkinlik merkezi bir avuç kişi ya da kuruma sınırsız yetki vermek değildir. Etkinlik, açık, ölçülebilir, öngörülebilir kurallar ve bağımsız denetim mekanizmalarıyla sağlanabilir. Bu teklifte ise Vakıflar Genel Müdürlüğü ekseninde bir gayri menkul düzeni kurmanın taşları döşenmektedir.

Sonuç olarak, bu teklif gelişmelere paralel verimlilik söylemine sığınıp özü itibarıyla idari gücü merkezileştiren, kamu servetini daha az şeffaf kanallara yönlendiren ve yargısal denetimi zayıflatan bir çizgide ilerlemektedir. Meclis çoğunluğuna yaslanarak Anayasa Mahkemesi kararlarını baypas etmek iktidarın kolayına gelebilir fakat hukuk devletinde esas olan kolay olan değil hukuka uygun olandır. Gelin, bu hukuksuz yasa yapma anlayışına hep birlikte "Dur!" diyelim. Torba yasa tekniğini terk edip her başlığı ayrı ve kapsamlı bir yasama denetimine tabi turalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - 11 ve 15'inci maddeler başta olmak üzere "belirlilik" "ölçülülük" ve "denetime açıklık" ilkeleri doğrultusunda teklifi ya geri çekelim ya da kökten tadil edelim. Millet iradesinin tecelligâhı olan bu çatı altında yerinden yönetimi, kamusal müşterekleri, temel hakları ve yargının üstünlüğünü savunalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3309) esas numaralı Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesinde 20/2/2008 tarihi ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 20'nci maddesine eklenen "...Yatırım karşılığı uzun süreli kira sözleşmeleri hariç, yıllık kira bedeli Meclis tarafından her yıl belirlenecek bedelin altında kalan taşınmazların sözleşmeleri noter tasdiki olmaksızın imza altına alınabilir." cümlesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Tahtasız
Çorum
Ayça Taşkent
Sakarya

Gülcan Kış
Mersin
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul

Ömer Fethi Gürer
Niğde
Semra Dinçer
Ankara
Sururi Çorabatır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'na söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Lütfen buyurun.

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine bir torba kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Hızlıca Komisyondan geçirildi, şimdi de Genel Kurulda kanunlaşması bekleniyor. Bu teklifin adı her ne kadar "Vakıflar Kanunu" olsa da uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi için bir revizyonu maalesef göremiyoruz, daha çok yerel yönetimleri etkileyecek düzenlemeler içeriyor. Vakıf kültürünü güçlendirmek yerine vakıf mallarını belli ellerin denetimine bırakıyor, ayrıca birbiriyle ilişkisiz 10 farklı kanunda değişiklik yapıyor.

Değerli milletvekilleri, vakıflara ilişkin düzenlemelere geçmeden önce hazine taşınmazları kanununa eklenen geçici maddeye değinmek istiyorum. 2017 yılında kamu taşınmazlarında yatırımcı firmalara kırk dokuz yıllık belli haklar tanınmıştı, bir yıl içinde yani 2018 sonuna kadar başvurulması hâlinde ise sözleşmenin kırk dokuz yıllığına uzatılması hakkı verilmişti. Şimdi bu teklifle, yedi yıl geçmesine rağmen hâlâ bu hakkını kullanmayan, gerekli şartları yerine getiremeyen firmalara tekrar altı aylık bir süre daha verilmek isteniyor. Olması gereken ise yükümlülüklerini yerine getiremeyen yüklenicilerle yapılan sözleşmelerin feshedilmesi ve yeniden ihale sürecinin başlatılmasıdır. Bu firmalar hangi firmalardır, neden bu kadar büyük imtiyazlar bu firmalara sağlanmaktadır, öğrenmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün burada yalnızca bir kanun teklifini değil aslında bir zihniyeti konuşuyoruz. İktidarın vakıf kültürüne ve yerel yönetime bakış açısını görüyoruz. Vakıflar, bu ülkenin vicdanıdır; kamu yararını gözetken, sosyal hizmet odaklı, kültürel mirası yaşatan kurumlardır ama bu teklifte vakfın anlamı unutulmuş görünüyor. Ne yazık ki düzenlemeler bu tarihsel ruhu yansıtmıyor. Vakıf malını rant kapısı hâline getirecek düzenlemeler yapılıyor. Bu teklif, vakıf kültür varlıklarının yönetimini merkezî idareye devrediyor, yerel yönetimleri devre dışı bırakıyor. Yıllardır belediyelerimizin restore ettiği, yaşattığı, halka açık tuttuğu taşınmazları ellerinden alacaksınız yani. (CHP sıralarından alkışlar) Yalnızca İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait 100'den fazla vakıf taşınmazı bundan etkilenecek. Evet, belediye başkanlarımızı tutsak ettiniz, yetmedi; kayyum atadınız, yetmedi; şimdi de yönetimlerdeki taşınmazları ellerinden almak istiyorsunuz. Bunu kabul edemeyiz, sessiz de kalamayız.

Değerli milletvekilleri, yine bu teklifle vakıf taşınmazlarının kira süresi üç yıldan beş yıla çıkarılıyor. Enflasyonun bu kadar yüksek olduğu bir dönemde beş yıllık kira süresi demek vakıf gelirinin erimesi demektir. Noter şartı da kaldırılıp kiralama süreci tamamen Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün takdirine bırakılıyor. Üstelik doğrudan kiralama imkânı da getiriliyor. Yani ihale yok, rekabet yok, denetim yok; ne var peki? Siyasi kayırmacılık var.

Değerli milletvekilleri, vakıf gelirlerinden alınan yönetim payı yüzde 20'den yüzde 40'a çıkarılıyor yani vakfın kazandığı her 100 liranın 40 lirası artık vakfa değil merkezî yönetime gidecek. Bu, vakfedenin iradesine de halkın vicdanına da sığmaz. Gerekçe olarak "Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün iş yükü ve maliyet artışı" denmiş ancak bu kurum zaten devlet bütçesinden pay almaktadır. Vakıf gelirleri idari masraflara değil topluma hizmete harcanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu teklifin özünde vakıf taşınmazlarını ranta teslim etme anlayışı var. Biz, vakıflar yaşasın ama vakıf malları kişisel çıkarların değil halkın hizmetinde olsun istiyoruz. Bu teklifin bu hâliyle geçmesi ne vakıf geleneğine ne kamu yararına ne de vicdana sığar. O nedenle, Cumhuriyet Halk Partisi olarak teklifin geri çekilmesini ve tüm kesimlerin katkısıyla yeniden hazırlanmasını istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Burhanettin Kocamaz
Mersin
Turan Yaldır
Aksaray

Yüksel Arslan
Ankara
Metin Ergun
Muğla

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Lütfen buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Sayın Türkoğlu, rekor kıracaksınız bu gidişle.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifi aslında yerel yönetimlerin mülkiyet hakkına, mali özerkliğine ve anayasal güvencelerine çok ciddi bir müdahale getiriyor. Söz konusu düzenlemeyle hazineye, belediyelere, il özel idarelerine hatta köylere ait taşınmazların "vakıf kültür varlığı" sayılarak bedelsiz biçimde vakıflara devredilmesi öngörülüyor yani belediyelerin elindeki mallar, halkın malı olan taşınmazlar Ankara'daki bir dairenin kararıyla el değiştirebilecek. Bu ne demek biliyor musunuz? Bu, yerel iradeye senin malın da senin kararın da artık benim demektir. Biliyor

musunuz ki bu konuda doğabilecek büyük mağduriyetlerin en canlı örneğini geçtiğimiz mayıs ayında biz Bursa Büyükşehir Belediyesinde yaşadık. Bursa Vakıflar Bölge Müdürlüğü 1880 yılında yapılan, 1928'de belediye adına tescillenen tarihî belediye binasına el koymaya kalktı. Kamu hizmeti için Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından Bursalıların parasıyla önce tepeden tırnağa restore edilen sonra da parası ödenerek, satın alınarak Bursa şehrinin envanterine kazandırılan tarihî belediye binasına âdeta sorgusuz sualsiz el konulmaya kalkıldı. Bu absürt olayla birlikte ortaya çıkıyor ki yıllar önce yine belediyeler tarafından Bursa'ya kazandırılmış birçok yapı da vakıflar tarafından zaptırap altına alınmış. Büyükşehir adına tescilli tarihî belediye binasına Vakıflar Bölge Müdürlüğü önce yıllık 1 milyon 440 bin lira kira istiyor, kendisini arayan Büyükşehir Belediye Başkanına da diyor ki: "Üç gün içerisinde bu kirayı ödeyin, ödemezseniz gelir oraya otururum, o binaya taşınırım." Evet, aynen böyle söylüyor yani henüz daha bu kanun çıkmadan yaşanan ve kamuoyunda büyük tepkilere neden olan olayları görüyoruz ve göreceğiz. Sonradan öğreniyoruz ki Bursalıların tarihî mekânları Mahfel, Şehir Kütüphanesi, Mahkeme Hamamı, Eski Lojman, Hakkı Paşa Konağı, Hüsnü Züher Evi, İncirli Hamamı, Bayezid Paşa Medresesi, Umur Bey Hamamı, Mudanya Tahir Ağa Hamamı, Hünkâr Köşkü, Darphane ve pek çok taşınmaz da benzer gerekçelerle Vakıfların uhdesine alınmış. Tamamı belediye yatırımlarıyla ihya edilen bu taşınmazların halkın ortak değeri olmasına karşın âdeta gasbedilmesi bu teklifin ne tür mahzurlar ortaya çıkaracağını da bize apaçık gösteriyor.

Muhterem milletvekilleri, bu kanun teklifi bütün bu nedenlerle Anayasa'nın 127'nci maddesinde güvence altına alınmış "yerinden yönetim" ilkesine açık bir darbedir. Zira, belediyelerin mülkiyet hakkı sadece bir tapudan ibaret değildir. O mülk, o taşınmaz, o tarihî yapı aslında o şehrin hafızasıdır, kimliğidir, geçmiştir. Siz şimdi diyorsunuz ki: Bu kimliği biz Ankara'da oturur ve belirleriz. Üstelik maddeye yerleştirilen "vakıf yoluyla meydana gelme" ifadesi tam bir hukuki mayın tarlasıdır. Geçmişte vakıf kaynaklarıyla bir bölümü dahi onarılmış bir yapı resmen vakıf malı sayılma tehdidi altındadır. Anayasa'nın 35'inci maddesi mülkiyet hakkını, 2'nci maddesi hukuk devleti ilkesini, 128'inci maddesi idarenin kanuniliğini korur ve gözetir. Sizin teklifinizle birlikte ise hepsi bir kalemde yok sayılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayacağım.

Özetle, efendim, bu madde yerel yönetimlerin elini kolunu bağlarken merkezî idareye sınırsız bir takdir yetkisi veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Kısacası, belediyelerin mallarına el koymanın, yerinden yönetimi işlevsiz hâle getirmenin hukuki kılıfı hazırlanıyor. Bu madde Anayasa'ya aykırıdır, hukuk devletine aykırıdır, yerel demokrasiye darbedir; milletin malını, bu halkın iradesini kimse keyfine göre devredememelidir. Yani bir klasik AK PARTİ geleneğiyle, yani bir çökebe kültürle yine karşı karşıyayız. En azından vakıflarla ilgili böyle bir tavrın gösterilmemesi gerekir diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 229 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "gelmek üzere" ibaresinin "gelecek şekilde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi
Batman

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

İbrahim Akın
İzmir

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Hüseyin Olan
Bitlis

Ömer Faruk Hülakü
Bingöl

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'ye söz veriyorum... Yok.

O zaman gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anlam bütünlüğünün sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 11 ila 19'uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili İdris Şahin'e aittir.

Lütfen buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine YENİ YOL Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz Vakıflar Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Hükümet tarafından kamu hizmetlerinde etkinlik ve verimlilik iddiasıyla hazırlanmış bir torba kanun olarak sunulmuştur. Ancak teklifin geneline baktığımızda ne etkinliğin ne verimliliğin ne de kamu yararının gözetildiğini görmekteyiz. Kamu yararı yalnızca bir söylem değil her düzenlemenin pusulası olmalıdır. Kamu yararı vitrin değil yön olmalıdır. Kamu yararının olmadığı yerde verimlilikten söz edilemez. Bu teklif bir bütün olarak değerlendirildiğinde; idari gücü merkezileştiren, yargısal denetimi zayıflatan, şeffaflığı azaltan ve son yıllarda iktidarınız için yol olan iş tutuş tarzıyla "mış" gibi yaptığınızı Anayasa'nın etrafından dolaşmayı amaçlayan düzenlemeleri içinde barındırmaktadır. Bu torba kanun, teknik bir uyum düzenlemesi olmaktan ziyade, siyasi ve idari güç yoğunlaşmasını kalıcı hâle getiren bir proje görünümündedir. İçerdiği hükümlerle devletin kurumsal dengelerini sarsmakta, yerinden yönetim ilkesi yerine merkezî kontrolü ön plana çıkarmaktadır. Oysa güçlü devlet, gücü tek elde toplayan değil bir şekliyle kuvvetler ayrılığını benimseyen ve ülkenin kaynaklarını, yetkiyi akılla yani ehliyetli ve liyakatli kişilerle, kural ve kurumlarla paylaşan devlettir. Gücü tek elde toplamak devleti büyütmek değil kurumsal akıllı zayıflatmaktır. Merkeziyet dengeyi bozar, denge bozulduğunda adalet de etkinlik de yara alır. Gücün tek elde toplandığı yerde denetim zayıflar, denetim zayıflarsa devlet de zayıflar. Gücün tek elde toplandığı yerde şeffaflık değil sis hâkim olur. Şeffaflığın olmadığı yerde de etkinlik sadece bir masaldır. Gücün tek elde toplandığı yerde "benim adamım" düzeni başlar, liyakat yoksa kural da kurum da çöker. Gerçek etkinlik, gücün tek elde toplandığı denetimsiz güçte değil şeffaf ve adil yönetimdedir.

Teklifin bütününe baktığımızda, Değerli Milletvekilimiz Sayın Mehmet Atmaca'nın muhalefet şerhinde de dile getirdiği 3 temel sorun öne çıkmaktadır. Birincisi, mülkiyetin devri üzerinden gerçekleşen büyük bir kamusal varlık transferi; ikincisi, gözetim ve denetim alanlarının genişletilmesi; üçüncüsü ise Anayasa Mahkemesi kararlarının açıkça görmezden gelinmesidir. Bu üç eksen yalnızca teknik bir yasa değil hukukun üstünlüğü ilkesine meydan okuyan bir anlayışın göstergesidir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi 2023 yılında 2023/7 esas ve 2023/150 karar sayılı ilamıyla Milli Saraylar İdaresine ilişkin düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğunu açıkça belirtmiştir. Ancak bu teklif aynı düzenlemeyi bu kez kanun metniyle geri getirmekte, yargı kararının ruhunu hiçe saymaktadır. Bu durum kuvvetler ayrılığını zedelemekte ve yargısal denetimi etkisizleştirmektedir. Hukukun en temel ilkelerinden biri de şudur: Mahkeme kararının etrafından dolanmak karara uymamaktan daha büyük bir ihlaldir. Yargı kararını dolanmak hukuku inkârın en kurnaz biçimidir, aynen bugün 13. Ağır Ceza Mahkemesinin vermiş olduğu karar gibi. Aklınızca, kurnazlıkla, Parlamento eliyle milleti kandırmaya devam ettiğinizi düşünüyorsunuz. Oysa millet hafızasına bunların hepsini yazıyor ve asla unutmayın ki devletin arşivi güçlüdür, gün gelir, bunu mutlaka önünüze koyar. Milli Saraylar İdaresine kültürel miras üzerinde neredeyse sınırsız bir yetki verilmesi bilimsel uzmanlık gerektiren restorasyon ve koruma süreçlerini siyasallaştırma riski taşımaktadır, Selimiye Camisi'nde yaşanan örnekler bunun en bariz göstergesidir. Kültürel miras, siyasal gücü tahkim eden bir araç değil milletimizin ortak hafızasıdır. Bu nedenle, bu mirasın korunması iktidarın keyfine değil bilimin rehberliğine emanet edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, bu teklif, vakıf taşınmazlarını yerelden alıp merkeze devrediyor, belediyelerin elindeki değerler tek bir bürokratik merkezin kontrolüne giriyor. Oysa vakıf dayanışmadır, halkın kendi imkânıyla iyilik üretmesidir. Bugün yapılan ise tam tersidir; kamusal olan halktan alınmakta, idari olan siyasete teslim edilmektedir. Vakıflar Genel Müdürlüğü artık bir koruyucu değil bir işletme ofisine dönüştürülüyor. Yönetim giderlerinin yüzde 20'den yüzde 40'a çıkartılması ise küçük vakıfların nefesini kesecektir. Unutmayalım, vakıflar devletin değil milletin eseridir; onları yaşatmak bütçe değil medeniyet meselesidir.

Teklifin bir başka yönü gözetimi genişletmek ve veriyi merkezileştirmektir. Kimlik Bildirme Kanunu'na eklenen maddelerle marinalar, limanlar ve deniz turizmi alanları artık anlık denetim altındadır. Bu düzenleme, vatandaşın özel yaşamını ve seyahat özgürlüğünü sürekli gözetim altına sokmaktır. Evet, güvenlik önemlidir ama özgürlüğü güvenliğe feda eden devlet, demokrasisini yitirir. Güvenlik bahanesiyle özgürlük kısılrsa toplum nefessiz kalır. Devletin görevi izlemek değil korumaktır. Vatandaşını potansiyel şüpheli değil hak sahibi yurttaş olarak görmek zorundadır.

Bir diğer sorun torba kanun anlayışının kendidir. Birbiriyle ilgisiz düzenlemelerin tek metinde toplanması yasama kalitesini düşürmekte, Meclisi tartışmadan uzaklaştırmaktadır. Kanun yapmak irade göstermek değil hukuk üretmektir. Hukuk aceleyle değil müzakereyle yapılır. Anayasa'nın 88'inci maddesi son derece açıktır değerli milletvekilleri; Anayasa'nın 88'inci maddesine göre yasama süreci şeffaflıkla, dengeyle, katılımıla gerçekleşmelidir.

Değerli milletvekilleri, kamu kaynakları etkin, ekonomik ve verimli kullanılmalıdır ama bunun yolu denetimi kaldırmak değil güçlendirmektir, şeffaflığı azaltmak değil artırmaktır. Kamu hizmetleri merkezden değil yerinden yönetimle halka ulaşmalıdır. Kamu yararı siyasetin değil aklın, bilimin, istişarenin rehberliğine bırakılmalıdır. Bugün torba kanun israfı büyütüyor, tekrar eden bürokrasiler yaratıyor, tasarruf değil kaos üretiyor. Bu teklif ne Anayasa'ya ne hukuk devletine ne de kamu yararına uygundur. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ne Anayasa'ya ne hukuk devletine, kamu yararına uygun olmayan bu düzenleme karşısında bir kez daha düşünmesini tavsiye ediyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi yürütmeyi onaylamak değil denetlemektir. Yasama bir mühür değil milletin iradesinin temsilcisidir. Bizler denetimden, şeffaflıktan ve adaletten yanayız. Devlet gücünü artırmak hukuku zayıflatmakla değil hukuku yüceltmekle mümkündür. Gerçek kalkınma merkeziyetçilikle değil katılımcılık, liyakat ve adaletle olur.

Dünyanın hiçbir yerinde, değerli milletvekilleri, kendi yetkilerini tek tek, aydan aya çıkardığı kanunlarla bir başkasına devreden bir Parlamento göremezsiniz. Bizler el birliğiyle çıkardığımız her yasada bize ait olan bir yetkiyi Sayın Cumhurbaşkanlığı makamına tevdi ediyoruz ve gücü tek elde topluyoruz. Emin olun bu çok büyük bir tehlike arz ediyor. Bugün olmazsa yarın bunun acılarını hep birlikte yaşayarak göreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O yüzden, değerli milletvekilleri, teklifin turizm düzenlemeleri küçük işletmeleri ve bağımsız girişimcileri yükümlülük ve yüksek cezalarla zor durumda bırakıyor. Serbest rekabet değil merkezî idarenin keyfî uygulamalarını güçlendiriyor.

Biz YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi olarak şunu söylüyoruz: Güçlü devlet güçlü kurumlarla, adil yönetim ve hukukun üstünlüğüyle olur. Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen yetkilerin yeniden düzenlenmesi hukuk devletine meydan okumaktadır.

Sözlerimin sonunda Hitlerden sonra seçilen Almanya Şansölyesi Konrad Adenauer'in sözüyle bitirmek istiyorum: "Umarım bir daha Hazreti İsa gelse bile gücü tek elde toplayan bir yönetime asla ve asla destek vermeyeceğiz." diyor. Ben de size, buradan Parlamentoda ifade ediyorum: Gelin, gücü tek elde toplayan bir yönetime karşı Parlamento olarak hep birlikte karşı duralım diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'a ait.

Sayın Uz, lütfen buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisimizi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Bu düzenleme doğrudan belediyelerimizin mülkiyet hakkına, yeniden yönetim ilkesine ve yerel demokrasinin özüne müdahale eden bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. İktidar, yıllardır adım adım sürdürdüğü merkezileştirme politikasını şimdi vakıf kültür varlıklarını koruma bahanesiyle yerel yönetimlerin mallarına el koyma sürecine dönüştürmüştür. Şöyle ki vakıf yoluyla meydana gelip de her ne suretle olursa olsun hazine, belediye, özel idareler, köy ve diğer kamu tüzel kişileri ile bunlara ait müessese, iktisadi işletme ve bağlı ortaklıklarının mülkiyetine geçmiş vakıf kültür varlıkları mazbut vakfına devrolunur. Yani birinci fıkrada sayılan "Tüzel kişilerin mülkiyetinde olup doğrudan vakfedilen veya mevcut olup olmadığına bakılmaksızın vakıf kaynaklarının inşa edilmiş, onarılmış veya ilaveler yapılmak suretiyle katkı sağlanmış vakıf kültür varlıkları vakıf yoluyla meydana gelmiş sayılır." diyor. Anayasa'nın 127'nci maddesi, yerel yönetimlerin mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan, karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kişilikleri olduğunu belirtiyor. Bu madde belediyelere sadece hizmet üretme değil kendi bütçesi, geliri ve taşınmazı üzerinden de hâlbuki tasarruf hakkı tanıyor ancak bu teklif yoluyla meydana gelme gibi belirsiz bir kavramla belediyelere ait taşınmazları Vakıflar Genel Müdürlüğüne devretmenin önü açılıyor. Dikkat edin "vakıf yoluyla meydana gelme" ifadesi ne Medeni Kanun'da ne Vakıflar Kanunu'nda herhangi bir tanıma tabi değil. Bu hukuki bir kavram değil keyfî bir araçtır. Bir taşınmaz geçmişte bir vakfın katkısıyla onarılmışsa ya da sadece bir çeşmesi bir hayırsever tarafından yaptırılmışsa o alan artık belediyelerin olmaktan çıkacak, vakıflara devredilecek. Bu düzenleme "tarihi koruma" adı altında mülkiyeti el değiştirmekten başka bir şey değil. Örneğin, Çanakkale merkezde bulunan ve yıllardır belediye tarafından restore edilip kültür evi olarak kullanılan Fevzipaşa Mahallesi'ndeki bir Osmanlı konağını düşünün. Bu konağın geçmişte bir hayırsever tarafından onarılmış ya da avlusuna bir çeşme yaptırılmış olduğunu düşünün. Şimdi bu teklif yürürlüğe girdiğinde Vakıflar Genel Müdürlüğü çıkıp diyecek ki: "Bu taşınmaz, vakıf yoluyla meydana gelmiştir." O yüzden Çanakkale Belediyesinin mülkiyetinde olan bu kültür mirası idari bir kararla belediyeden alınacak, merkeze bağlı bir vakfa devredilecek. O binada yıllardır yürütülen kültürel etkinlikler, atölyeler, halkın belleği de kaybolup gidecektir. Hepsisi bir yönetmelik satırının insafına bırakılacak.

Benzer bir şekilde, Lapseki'de Belediyenin restore ettiği tarihî bir hamamın duvarına geçmişte bir vakıf tarafından sadece kitabe konulmuşsa bile o yapı artık vakıf yoluyla meydana gelmiş sayılacak. Bu ne demektir? Belediyelerimizin yıllarca emek ve bütçe harcayarak yaşattığı eserler birer birer Vakıflar Genel Müdürlüğüne devredilecek. Peki, Vakıflar Genel Müdürlüğü personelinin bunda ne kadar sayıda yeterliliği var, o da ayrı bir tartışma konusu.

Kıymetli milletvekilleri, Gelibolu ve benzeri alan düzenlemelerinde şeffaflık ve katılım sağlanmalıdır. Koruma komisyonu ve alan yönetimi, yapılan yerel temsil ve uzmanlaşmış kamu kurumlarının dengeli katılımıyla yeniden biçimlendirilmelidir. Tahdidi yani geçici düzenlemelerden kaçınılmalı; kiralama, tahsis ve yönetim süreçlerinde nizalı gibi muğlak ifadeler somut hukuki terimlerle mutlaka değiştirilmelidir. Hukuk devletinde mülkiyetin devri açık, öngörülebilir ve ölçülü esaslara dayanır. Anayasa'nın 35'inci maddesi mülkiyet hakkını koruma altına alır ama bu teklifle, kamu kaynaklarıyla inşa edilmiş bir yapının geçmişte yapılan basit bir onarıma dayanarak idari işlemle devrine imkân tanınıyor; bu, hukuki güvenlik ilkesine değil keyfiliğe de kapı aralıyor. Kamu mülkiyetinin geçmişteki belirsiz vakıf katkılarına dayanarak Vakıflar Genel Müdürlüğüne aktarılması Anayasa'nın 128'inci maddesinde idarenin kanuniliği ilkesine de aykırıdır. Zira bu kamu mallarının tasarrufu kanunla belirlenir. Burada ise sınırları belirsiz, ölçüsüz, yargı denetimi dışı bir idari yetki yaratılmaktadır. Bu düzenleme yalnızca taşınmaz devrinden ibaret değildir; bu, yerinden yönetim ilkesinin fiilen ortadan kaldırılmasıdır. Yerel yönetimlerin elinden mülklerini alırsanız geriye tabela belediyeleri elimizde kalır. Hâlbuki milletin oyuyla seçilen belediye başkanlarının Ankara'daki bir bürokratin talimatıyla yönetilmesi kabul edilebilir bir durum olmamalıdır. Buradan açıkça söylüyorum: Bu teklif sadece belediyelerin değil milletin hakkına da el uzatmaktadır çünkü belediyenin malları bir milletin vergisiyle alınmıştır. O malları koruyan, yaşatan ve hizmete dönüştüren yerel yönetimlerdir. Bu teklif yasalaşırsa yarın Çanakkale'de bir tarihî han, Bursa'da bir köy camisi, Konya'da bir medrese geçmişte bir vakfın katkısıyla yapıldığı gerekçesiyle belediyelerden alınacaktır yani "mülkiyet devri" adı altında kültürel yağmaya dönüşecektir.

Kıymetli milletvekilleri, bu teklif yalnızca Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda görüşülmüştür oysa Kimlik Bildirme Kanunu'nda yapılan değişiklikler gereği İçişleri Komisyonu, kamu kaynaklarının aktarımını ilgilendiren maddeler bakımından Plan ve Bütçe Komisyonu mutlaka bunun için toplanmalıydı. Ancak, iktidar partisi Meclis İçtüzüğü'nü dahi hiçe sayarak tali komisyonların görüşlerini almadan teklifi Komisyondan geçirmiştir. Anayasa'mızın 88'inci maddesi açıktır; kanun teklifi verme yetkisi yalnızca milletvekillerine aittir, yürütme organı artık yasa tasarısı hazırlayamaz lakin bu teklif Cumhurbaşkanlığı bürokrasisi tarafından hazırlanıp AK PARTİ milletvekillerinin imzasıyla Meclise sunulmuştur. Bu, fonksiyon gasbidir, yasama yetkisinin fiilen yürütmeye devridir.

Bu vesileyle şunu net olarak söylemekte fayda görüyoruz: Bu kanunun Anayasa'ya aykırılığı sebebiyle Anayasa Mahkemesine götürülmesi ve dönmesi gerekliliğini bir kez daha ifade ederek yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili George Aslan'a aittir.

Sayın Aslan, lütfen buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına söz aldım. Genel Kurulu ve televizyonları başında bizleri izleyen halklarımızı ve cezaevlerindeki siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurul ve komisyonlara getirilen birçok yasa teklifiyle iktidarın yasa yapma anlayışının genel iki temel amaç etrafında şekillendiğini söyleyebiliriz; birincisi merkezî otoritenin yetkilerini daha da artırmak, diğeri ise kamu yararı yerine iktidarın ve iktidar çevresinin çıkarlarını korumak ve bunları daha da güçlendirmek. Bunu yaparken de öncelikle denetim mekanizmaları sistematik biçimde zayıflatılmakta, tartışma ortamı ortadan kaldırılmaktadır. Toplumun bütününe ilgilendiren düzenlemeler iktidarın siyasal ve ekonomik önceliklerine göre şekillendirilmektedir. Kamuoyunda tepki çeken ve tartışılan bu düzenlemeler torba yasa tekniğiyle, içerisine serpiştirilen birkaç olumlu madde aracılığıyla meşrulaştırılmaya veya gizlenmeye çalışılmaktadır. Görüştüğümüz bu yasa teklifi de benzer bir anlayışla hazırlanmıştır. Vakıflar Kanunu, Turizmi Teşvik Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Kimlik Bildirme Kanunu, Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu gibi farklı kanunlardan oluşan, içinde bazı olumlu değişiklikleri barındıran ancak diğer yandan toplumun yararını göz ardı eden ve merkezî yetkileri artıran düzenlemelerin olduğunu görüyoruz. Cumhurbaşkanlığı sistemiyle birlikte ülke yönetimi zaten tek merkeze yoğunlaştırılmış durumda ancak bu yeterli görülüyor, daha fazlası isteniyor. Çıkarılan her yeni düzenlemeyle merkezî yönetimin yetkileri daha da genişletiliyor. Yerel yönetimlerin toplumsal ihtiyaçlara en yakın karar alma mekanizması olduğu gerçeği göz ardı edilerek halkın kendi kendini yönetme hakkı adım adım kısıtlanıyor. 2016 yılında HDP'li belediyelere kayyum atanmasıyla başlayan süreç günümüzde CHP'li belediyelere yönelik müdahalelerle daha da genişletilerek muhalif yerel yönetimlere karşı sistematik bir baskı politikasına dönüşmüştür. Halkın iradesiyle seçilmiş belediyelerin merkezî idare tarafından çeşitli yöntemlerle etkisizleştirilmesi ve denetim altına alınması artık olağan bir uygulama hâline gelmiştir. Seçilmiş belediye başkanlarının görevden uzaklaştırılması, tutuklanması, yerlerine kayyum atanması, belediye bütçelerinin kısıtlanması, projelerin engellenmesi gibi uygulamalarla yerel yönetimler işleyemez hâle getirilmekte ve demokratik temsil ve yerinden yönetim ilkeleri yok sayılmaktadır. Ayrıca, yerel yönetimlerin planlama, bütçe kullanımı, personel atamaları ve yatırım kararları gibi temel yetki alanları giderek merkezî idarenin onay ve denetimine tabi hâle getirilmektedir. Bu durum, yerel yönetimlerin kendi bölgelerinin ihtiyaçlarına uygun kararlar alabilme kapasitesini sınırlandırmaktadır. Yasa taslağının 11'inci maddesi de bu baskı politikalarının yeni bir adımı ve devamı niteliğindedir. Bu maddeyle birlikte, geçmişte vakıf yoluyla meydana gelmiş ya da vakıf kaynaklarından katkı sağlanmış birçok kültür varlığının mülkiyeti belediyeler ve diğer yerel idarelerin elinden alınarak Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı mazbut vakıflara devredilecektir.

2021 yılında Gezi Parkı ve Galata Kulesi, Şişli Etfal Hastanesi, Vefa Lisesi gibi İstanbul'da ve Türkiye genelinde 100'den fazla taşınmaz mazbut vakıflara devredilmişti. Bu düzenleme, kültürel mirasın yönetimini merkezî idareye bağlayarak denetim ve karar süreçlerini merkezde toplamakta, yerel yönetimlerin inisiyatifini yok saymaktadır. Kültürel mirasın korunması gerekçesiyle merkezî otoritenin yetkileri daha da pekiştirilmektedir. Merkezî idarenin güçlendirilmesi amacıyla yapılan bu ve benzer yasal düzenlemeler, belediyelerin ve diğer yerel yönetim birimlerinin karar alma süreçlerinde bağımsız hareket etme alanlarını daraltmaktadır. Söz konusu düzenleme, iktidarın yerel yönetimlerin yetkilerini daha fazla kısıtlayan bir politika izleme konusundaki ısrarını sürdürmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vakıflarla ilgili sorunlu olan diğer bir madde 12'nci maddedir. Bu maddeyle, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yönettiği vakıflardan alınan yönetim ve temsil masrafı oranı yüzde 20'den yüzde 40'a çıkarılmaktadır, gerekçe olarak da iş yükü ve bunun getirdiği maliyet gösterilmektedir. Ancak bunun vakıflar üzerindeki mali yükü artıracığı göz ardı edilmektedir. Özellikle geliri sınırlı sosyal hizmet odaklı vakıflar bu tür yüksek kesintilerle faaliyetlerini sürdürmekte zorlanacaktır. İktidarın her türlü desteği sağladığı ve mali sorunu olmayan vakıflar bu düzenlemeden belki etkilenmeyecek ancak iktidarın mali ve siyasi baskısı altında bulunan vakıflar için önemli bir mali yük demektir.

İktidarın kamu kaynaklarını kendi yakın çevresine ve yandaşlarına aktarmadaki en önemli araçlarından biri vakıf, dernek gibi kuruluşlardır. Bu nedenle iktidarın özellikle vakıflarla ilgili pratiklerine bakmamız lazım. Kendisine yakın vakıfların her türlü siyasi ve mali desteklerden yararlandığı, buna karşılık muhalif ya da bağımsız vakıfların ise her türlü baskı ve ayrımcı uygulamalara maruz bırakıldığı bilinen bir gerçek. Eğitimden sosyal hizmetlere, kültürden sağlığa kadar hemen her alanda kamu kaynakları liyakat ve gerçek ihtiyaç gözetilmeksizin bu vakıflar aracılığıyla belirli kesimlere ve kişilere yönlendirilmektedir. İktidara yakın kurumlar öncelikli olarak desteklenirken toplumsal eleştiri üreten veya muhalif olan kuruluşlar göz ardı edilmekte veya bütçe kısıtlamalarına maruz bırakılmaktadır. Örneğin, 2020'de İstanbul Büyükşehir Belediyesi müfettişleri tarafından hazırlanan rapora göre, AKP döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından vakıflara ve derneklere ulaşım, malzeme, yeme içme, bakım onarım, tadilat, yer tahsis, konaklama, personel desteği, kiralama bedeli gibi çeşitli kalemler altında yüzlerce milyon lira aktarıldı. Bunlar özellikle TÜRGEV, TÜGVA, Ensar gibi vakıflar aracılığıyla yapılmaktadır.

Diğer taraftan, özellikle kayyum atamalarından sonra, belediyelerimiz bünyesinde kültür, dil, sanat, kadın ve gençlik alanlarında çalışma yürüten pek çok kurum ya kapatıldı ya da faaliyetleri sınırlandırıldı; kültürel etkinlikler iptal edildi, dil kursları durduruldu, kadın merkezlerinin kapıları mühürlendi.

16 ve 17'nci maddelerde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen bazı hükümler tekrar düzenlenmektedir. Özellikle 2018 yılından bu yana çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin önemli bir kısmı yetki aşımı veya Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir ancak bu ve buna benzer kararların iptal edilmesi bile iktidarın işine engel olmamaktadır çünkü bir düzenleme iptal edilse bile iptal kararları genellikle uzun bir yargılama sürecinin sonunda alınmakta, bu süre zarfında yürütme istediği düzenlemeleri fiilen uygulamayı sürdürmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sonuç olarak, sorun yalnızca görüşmekte olduğumuz yasa teklifinin içeriğiyle sınırlı değildir, genel bir anlayış sorunu var ortada; kamu yararının dikkate alınmadığı, yasa yapılırken ilgili tarafların görüşlerinin alınmadığı ya da alınsa bile karar süreçlerine yansıtılmadığı, kuralları tanımayan, "ben yaptım oldu" anlayışının hâkim olduğu bir durum. Her şeyden önce bu yaklaşımın değişmesi lazım diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'a ait.

Lütfen buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu yasa Komisyona geldiğinde oradaki bütün muhalefet milletvekilleri, hepimiz ayrı ayrı orada konuştuk; Sayın Bakan Yardımcımız ve Komisyon Başkanına bunları tek tek anlattık. Bu kanun, sadece yerel yönetimlerdeki vakıfların yerlerini alarak genel merkeze yani Bakanlığa yani Vakıflar Genel Müdürlüğüne devrediyor. Şimdi, Sayıştay raporu var, Sayıştay raporunda şunu söylüyor, diyor ki... 64 bin gayrimenkulü var Vakıfların, bunun 9 bin tanesi işgal edilmiş arkadaşlar, 9 bin tane yani Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olan 64 bin taşınmaz malın üzerine 9 bin tanesine el konulmuş, mafya tarafından veya yandaşlar tarafından, kiralar ödenmiyor. Peki, 1.300 tanesi de şu an mahkemelik. Vakıflar Genel Müdürü 64 bin tane gayrimenkulü denetleyemiyorsa, 9 bin tanesi de işgal altında ise geri kalan, belediyelerin ve özel idarelerin elindekileri neden alıyorsunuz? Bana bir açıklamasını yapın arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Ve bunu defalarca gündeme getirmemize rağmen, Ankara'daki Vakıflar Genel Müdürü Urfa'daki, Mardin'deki, İstanbul'daki, İzmir'deki vakıfların yerini, belediyeye ait olan vakıfların yerini denetleyemez zaten. O yüzden, bu kanun gerçekten -samimiyetle söylüyorum- iktidar partisine de yaramayacak. Siz yarın, ömür boyu iktidarda kalmayacaksınız ve yanlış bir madde olarak getirdiniz buraya değerli arkadaşlar.

Tabii ki bu Turizm Bakanlığı Komisyonu olduğu için, önemli olan bir de bunun turizm ayağı var değerli arkadaşlar. Yani vakıfların, bu maddenin buraya getirilip bütün yetkileri merkeze çekmek her şeyden önce Anayasa'ya da aykırıdır. Ve yönetemezsiniz de çünkü elinizdeki mallara bile sahip çıkamazsınız.

Değerli arkadaşlar, onun için, defalarca söylememize rağmen bir gram dahi değişiklik yapılmadan Genel Kurula getirdiniz, bunu yasalaştıracaksınız. İnşallah, Grup Başkan Vekilim burada, bunu Anayasa Mahkemesine götürerek... İptali olacaktır illaki, Anayasa Mahkemesi de iptal edecek yani onu da baştan söyleyeyim.

Değerli arkadaşlar, ikinci bir husus, Turizm Komisyonu olarak... Bugün Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesi görüşülüyor Plan ve Bütçede, orada da Mehmet Şimşek herhâlde bizi dinliyordur veya kulağına gitmiştir; ekim ayındaki ithalat ve ihracat arasında 6,5 milyar ekside olduğunu söyledi kendisi ve yılda ortalama -12 ayla çarptığın zaman- 70-80 milyar dolarlık dış açığın olduğunu... Bu dış açığın da turizm gelirlerinin yüzde 99'u tarafından ödendiğini hepimiz biliyoruz arkadaşlar. On yıldan beri, burada aynı Komisyonda olmama rağmen, her türlü eleştiriyi ve öneriyi getirmemize rağmen, maalesef, iktidar partisi -üzülerek söylüyorum- muhalefet partisinden hiçbir zaman göz önüne alamadı. Eğer bugün yani 2025'te siz turizmde 100 milyar dolarlık bir ciro elde etseydiniz bugün kapı kapı dolaşmazdı Maliye Bakanınız arkadaşlar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kapı da kalmadı, gidecek kapı da kalmadı.

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, sorun burada.

Hatırlıyorsanız 1983'te, Özal döneminde turizmi geliştirmek için özellikle Antalya bölgesinde korkunç derecede teşvikler verildi ve o dönemde adım atıldı. Sonra, SHP ve Doğruyol iktidarı da bu atılan adımları daha da ileri götürdü, turizm başkenti yaptı Antalya'yı. Size bir örnek vereceğim. Eskiden Millî Emlakta, yatırımcılar gittiğinde yatırımın maksimum yüzde 5'ini yatırıyorlardı. Arkadaşlar, Aydın Milletvekili olarak, Didimli olarak ben size bir örnek vereceğim. Şimdi, Turizm Bakanı ihaleye çıkarıyor, diyor ki: "200 yataklı bir yer yapacaksın, 13 dönüm yer, bunun 3 dönümü günübirlik, 10 dönüm..." Yani "200 yatak" dediğine göre 100 oda oluyor. Bunun bedeli 267 milyon. Peki, avantada "sorma, ver" parası kaç para biliyor musunuz arkadaşlar? 300 milyon. Ne diye alıyorsunuz? Alt yatırım parasını alıyorsunuz değil mi? 300 milyon, iş adamı gelip 267 milyon orada yatırım yapacak, 300 milyon lira inşaata başlamadan para ödöyorsunuz. Peki, size, AK PARTİ'nin değerli vekillerine soruyorum: Siz iş adamı olarak 300 milyon götürüp de verir misiniz? Niye veresiniz ki zaten o arsanın değeri 300 milyon lira. O yetmiyormuş gibi, ne oluyor biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Cironun yüzde 1'ini kira bedeli olarak her sene yatırıyorsunuz zaten. Vergini yatırıyorsun, o yetmiyormuş gibi, cironun yüzde 1'ini Turizm Bakanlığına yatırıyorsun, Tanıtma Fonu'na veriyorsun. Peki, hangi yatırımcı gelecek buraya yatırım yapacak değerli arkadaşlar, soruyorum size. İşte, sorun şurada başlıyor: Siz bu ülkenin turizminin ilerlemesini gerçekten istiyor musunuz? İstiyorsanız bizim önerdiğimiz şeyleri getirip uygulayacaksınız. Eğer uygulasaydınız bugün 100 milyar dolar ciro yapıyordunuz; bugün İspanya 150 milyar dolar yapıyor arkadaşlar, 150 milyar dolardan bahsediyorum. İşte o zaman Maliye Bakanınız Katar'a, İngiltere'deki tefecilere gitmeyecekti. Sorun burada başlıyor zaten. O yüzden, işsizlik bu kadar artmayacaktı. Burada 2015'ten beri arkadaşlarımız var. O zaman Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri il il dolaştık, dedik ki: "Bu şeker fabrikalarını özelleştirmeyin." Soğuk çamur demeden mücadele ettik, özelleştirdiniz. Kaç paraya? Toplam 612 milyon dolar arkadaşlar. Peki, sonra ne oldu? Sonra ne oldu biliyor musunuz... Türkiye Cumhuriyeti devleti o zamana kadar hiçbir zaman şeker ithal etmemiştir. Sonra ne oldu biliyor musunuz? Yılda 1 milyar dolar şeker ithal ettiniz arkadaşlar bu ülkeye. 612 milyona 12 tane fabrikayı sattınız, döndünüz yılda 1 milyar dolar şeker ithal ettiniz bu ülkeye ya. Çiftçiyi, pancarcıyı yok ettiniz arkadaşlar. Biz doğruları savunuyoruz burada. (CHP sıralarından alkışlar) Biz gerçekleri size öneriyoruz, yapınız diyoruz. Bizim burada muhalefetimiz, eleştirirken öneriyoruz. Siz bizim söylediklerimizin, önerilerimizin yüzde 10'unu yapsaydınız bu ülke buraya gelmezdi arkadaşlar.

Özellikle burada Turizm Bakanına sesleniyorum arkadaşlar ben bir Didimli olarak, Aydın Milletvekili olarak: Lütfen ve lütfen elini Didim'den çek. Eğer gerçekten yatırım yapmak istiyorsan buyur gel, şöyle bir teklifte bulunacağım: Gelin, siz Antalya'da yapacağınıza, Bodrum'da otel yapacağınıza Didim'e yatırım yapın. Vallahi de billahi de oradaki esnafı toplayacağım, var ya, senin ruhsat parayı Didimliler olarak ödeyeceğiz, Antalya'da kurduğun o otelin aynısını Didim'e yap. Yap, o parayı da verme bize, istemiyoruz ama maalesef, üzülerek söylüyorum bunu değerli arkadaşlar, yanlış planlama yapıyorlar.

Size bir örnek daha vereyim: Aydın Havaalanı 1960'ta açılmış, -Aydın Büyükşehir Belediyesi- Aydın büyükşehir ve 30 büyükşehirde havaalanı olmayan tek il biziz. Var havaalanı ama yok. O havaalanının yerini vatandaş bağışlamış, vatandaş; sivil havacılığa açılın diye yerini bağışlamış, 70 bin dönüm yeri. Türk Hava Yollarına kiraya vermişler. Ya, turizm bölgesi arkadaşlar. Sen benim yerimi götürüp kiraya veriyorsun, Bayburt'a gidiyorsun 2 milyar dolarlık yatırım yapıyorsun, havaalanı yapıyorsun; 80 bin kişilik nüfus. Yapılmasın demiyorum ama planlama yanlış, yer yanlış, uygulama yanlış. Bu yüzden turizmi siz geliştiremezsiniz, geliştirme şansınız da yok çünkü planlama olmayan bir yerde geleceği göremezsin ki. Planlama yapmadığın sürece...

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Bayburt'ta havaalanı niye olmasın?

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) - Var mı havaalanı?

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Niye olmasın, Bayburt'ta niye olmasın havaalanı?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - "Olsun." dedi, konuşmayı dinleyememişler.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "Aydın'da niye yok?" diyor.

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) - Olsun Bayburt'ta, olmasın demiyorum ki arkadaşlar; planlamayı yanlış yapıyorsunuz. Tekrar ediyorum: Turizm bölgesi olan, tarım bölgesi olan bir ilde -büyük şehir olmasına rağmen- oranın havaalanını Türk Hava Yollarına kiralityorsunuz, orada pilot yetiştiriyorsunuz ama diğer tarafta 80 bin nüfuslu bir ile de 2 milyar dolarlık havaalanı yapıyorsunuz. Sorun burada.

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Bak, yine Bayburt.

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) - Bizim planlamada bir yanlış var. He, doğru, şöyle yapalım: Uşak'ta yapmışız havaalanı da şimdi orada hayvanlar otlanıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Niğde'ye de yaptırılın, Niğde'ye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) - Değerli vekillerim, tekrar ediyorum; yaptığınız planlamalar yanlış. O zaman, gideceksiniz, Afyon'daki, Uşak'taki havaalanında pilot yetiştireceksiniz; Aydın'a da havaalanı yapacaksınız, sivil havacılar yani uçaklar inip kalkacak orada. Ben tarım ülkesiyim, ben turizm bölgesindeyim; işte, onun için isyan ediyorum. 100 milyar dolarlık turizm potansiyelini 40 milyar dolara düşürdünüz. Siz yaptınız, ben değil. Yirmi üç yıldan beri siz yönetiyorsunuz bu ülkeyi ama bizim dediğimizi yapmıyorsunuz arkadaşlar. Yapın, başarılı olun. Size öneriyoruz.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Şahsı adına ilk söz Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'a ait.

Sayın Kadim Durmaz, lütfen buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşüğümüz teklif bir koruma düzenlemesi gibi sunulsa da gerçekte kamu mülkiyetinin sessizce el değiştirmesine kapı aralayan, devletin kurumlarını karşı karşıya getirebilecek ölçekte bir mülkiyet tasarrufu değişikliğidir. Hepimiz biliyoruz ki vakıf kültür varlıklarını korumak ortak görevimizdir fakat koruma ancak hukuk, şeffaflık ve yargı denetimiyle anlam kazanır. Bu teklif bu çizgiyi aşıyor.

Vakıflar Kanunu'nun 30'uncu maddesi yıllardır vakıf yoluyla meydana gelmiş eserlerin vakfiyesine uygun kullanılmasını sağlamak için kurgulanmış iyi niyetli bir mekanizmadır. Mevcut hüküm 2 temel şart arar: Bir, eserin vakıf kültür varlığı olarak tescilli olması. İki, o eserin vakıf yoluyla inşa edildiğinin somut belgelerle kanıtlanması. Bugün önümüze gelen değişiklik bu omurgayı yerinden oynatıyor. Ne deniyor? "Her ne surette olursa olsun, bir vakıf izi varsa; geçmişe bir onarım, bir katkı hatta bir kiralama ilişkisi, o yapı vakıf kültür varlığı sayılabilecek." Üstelik kapsam yalnızca hazine, belediye ve il özel idareleriyle sınırlı da değil; Bakanlıklar, Devlet Demiryolları, üniversiteler, belediye şirketleri, KİT'ler ve bağlı ortaklıklar da maalesef dâhil ediliyor. En kritik nokta ise tapu devri. Artık bir mahkeme kararıyla değil Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün idari yazısıyla tapuda yapılacak tek işlemle gerçekleştirilecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; düşünün, İstanbul'daki valilik binası, yarın bir üniversite kampüsü, öbür gün Haydarpaşa Garı geçmişte vakıf katkısı bulunduğu öne sürülerek bu devre konu edilebilecek. İstanbul Valiliğinin kullandığı tarihî binanın ertesi gün idari bir yazıyla vakıflara devrildiğini ve Valiliğin hazine mülkiyetinde olmayan bir binada fiilen işgalci konumuna düştüğünü lütfen hayal edin, empati yapın. Bu yalnızca sembolik bir örnek değil devletin kendi iç mülkiyet düzenini bile bozabilecek sonuçlar doğurur.

Teklifin 11'inci maddesi yerel yönetimlerin mali özerkliklerini de zayıflatıyor. Belediyelerin mülkiyetindeki taşınmazların mazbut vakıflara devri bu taşınmazlardan elde edilen gelirleri ortadan kaldırıyor. Anayasa'nın 127'nci maddesinde güvence altına alınan yerinden yönetim ilkesini aşındırıyor.

Bu, yalnız İstanbul meselesi değil; Edirne'den Bursa'ya, Tokat'tan Kars'a kadar kamu hizmeti sunulan binaların mülkiyetini belirsizleştiriyor. 15'inci maddede Gelibolu Tarihî Alanı'nda doğal sit alanlarının Cumhurbaşkanlığı kararıyla değiştirilmesi Uludağ gibi ekolojik açıdan kırılgan bir bölgede "etkin yönetim" adı altında yapılaşma baskısı doğurabilir. Bu da Anayasa'nın 123'üncü maddesine aykırıdır. 17'nci maddede Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeyi fiilen geri getiriyorsunuz. Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfına ücret ve personel konusunda geniş tasarruf vererek şeffaflık, hesap verebilirlik ve kamu mali yönetimi ilkelerini zedeliyor, hukuk devletiyle bağdaşmayan bir yola itiyorsunuz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bizim önerimiz net ve yapıcıdır:

1) Vakıf kültür varlığının tanımı vakıf yoluyla meydana gelmiş olma ve vakfiye belgesine dayalı somut delil şartıyla korunmalıdır. Katkı, onarım, kiralama gibi ucu açık ilişkiler mülkiyet devri için yeterli şart sayılmamalıdır.

2) Her türlü devir için zorunlu yargı kararı aranmalıdır. İdari yazıyla tapuda tek işlemle devir yapılamaz. (CHP sıralarından alkışlar)

3) Kapsam genişlemesi geri çekilmeli; KİT'ler, üniversiteler, belediye şirketleri için özel koruma ve istisna rejimi oluşturulmalıdır.

4) Devre konu taşınmazlar için ülke çapında bağımsız envanter ve kamuoyuna açık, şeffaf kayıt sistemi ve etki analizi zorunlu olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

KADİM DURMAZ (Devamla) - 5) Üzerinde kamu hizmeti yürütülen binalarda geçiş hükmü ve kullanım güvencesi tanınmalı, kurumlar arası protokol olmaksızın fiilî tasarruf değişikliği asla yapılmamalıdır.

6) Bilim kurulları güçlendirilmeli, ekolojik hassas alanlarda koruma öncelikli yönetim ilkesi kanuna açıkça yazılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, bu kapsam ve içerikle bu konuyu yönetemezsiniz. Hukuk devleti ve kurumsal düzen açısından da ağır bir kaosun kapısını açıyorsunuz. Gelin, bu teklifi geri çekin, uzlaşıp hep birlikte vakfiyeye uygun kullanımı güvence altına alalım ama bunu yaparken kamunun mülkiyetini, yerel yönetimlerin mali özerkliğini, yargı denetimini baypas etmeyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Devamla) - Biraz da sesli konuşayım Başkanım, prensip olarak ek süre vermiyorsunuz.

Unutmayalım, vakıf eserleri sadece taş ve toprak değil bir medeniyetin vicdanıdır. Her yıkılan vakıf eseri geçmiş ile gelecek arasındaki köprünün tuğlasını eksiltir. Vakıflar sorumluluğumuzdur, korumak insanlık borcudur. Biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak korumayı savunuyoruz ama mülkiyet devrini idari tasarrufa bağlayan, yargıyı devreden çıkaran, kul ve kurum hakkına giren, tertemiz vakıflara gölge düşüren bu düzenlemeye "hayır" diyeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, Sayın Durmaz, teşekkür ediyorum.

Şahsi adına son söz Çanakkale Milletvekili Ayhan Gider'e ait.

Sayın Gider, lütfen buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN GİDER (Çanakkale) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun, deprem bölgesindeki esnafımızın mağduriyetlerinden, turizmin daha etkin ve verimli bir şekilde yönetilebilmesi adına birçok alanda yeni düzenlemeleri getirmektedir. Aynı zamanda, Çanakkale Tarihi Alan Başkanlığı kapsamındaki işlerin de ihtiyaç duyulan yeni bölgelerini eklemektedir.

Çanakkale tarihte 2 kez emperyalizme kafa tutmuş bir coğrafyadır. Bu anlamda da Çanakkale'yi yalnızca bir il ya da bir bölge olarak anmak doğru değildir. Çanakkale'yi geçmiş ve bugünü itibarıyla bir duruşun, bir tavrın adı olarak kabul etmek zorundayız. Bu anlamda da bizlerin görevi, bu duruşu gelecek nesillere en net bir şekilde aktarabilmek adına gerekli yatırımları yapmak, kurum ve kuralları tesis etmek, bu kurumların bu kuralları en rasyonel şekilde uygulayabilmeleri için gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

1915 Türk milleti, Osmanlı bakiyesi topraklar ve İslam âlemi için Çanakkale demektir. Mustafa Kemal'in tarih sahnesine çıktığı yerin adı Çanakkale, zaman da 1915'tir. İmanın imkâna galebe çaldığı yerin adıdır Çanakkale. Çanakkale bir ruhtur. "Ben size savaşmayı değil ölmeyi emrediyorum." diyen komutanın kararlılığıyla, gözünü kırpmadan, bir an olsun tereddüt etmeden "Allah Allah" nidalarıyla ölüme koşan Mehmetçik'in adanmışlığının adıdır.

Çanakkale savaş alanları sadece Gelibolu Yarımadası değil bu savaşın cereyan ettiği tüm bölgedir. Uzun yıllar Orman Bakanlığı tarafından millî park olarak kullanılan alanda en büyük yatırım ve düzenlemeler de Recep Tayyip Erdoğan hükümetleri döneminde hayata geçirilmiş ve nihayet 2014 yılında Tarihi Alan Başkanlığı statüsüne kavuşturulmuştur. Bu düzenlemeyle alan, koruma ve ihyanın ötesinde ciddi bir yönetim planına kavuşarak çok başlılığın da önlenmesiyle hem ulusal hem uluslararası arenada gurur tablomuz olmuştur.

Ben bu vesileyle, dönemin Kültür Bakanı Ömer Çelik'e ve düzenleme için büyük mücadele veren milletvekillerimiz Mehmet Daniş ile İsmail Kaşdemir'e şükranlarımı sunuyorum. O dönem kanunlaşan düzenlemeyle savaş coğrafyasının tamamı değil ancak millî park ilan edilen yerler Alan Başkanlığı sistemine dâhil edilmiştir. Oysa savaş, düşman askerlerinin üs olarak kullandığı Gökçeada ve Bozcaada'dan tutun, yaralıların tedavi gördüğü hastane merkezi olarak kullanılan Biga'ya, Şarköy'e hatta Edremit'e ve Körfez'e kadar geniş bir coğrafyada cereyan etmiştir. Dolayısıyla bu yönetim planı bütüncül yaklaşımla çok daha verimli, araştırma geliştirme faaliyetlerinin önünü açacak şekilde genişletilmek zorundaydı. İşte, bugünkü gelen düzenleme bunu vazetmektedir. İnaniyorum ki bugün getirdiğimiz değişiklikle bizler, çalışmaların eski millî park alanı sınırlarından kurtarılıp savaşın cereyan ettiği -lojistik dâhil- tüm alanlarda bütüncül bir şekilde ele alınmasını sağlayacak ve şühedaya bir nebze olsun yaraşır işler yapabilmenin gururunu taşıyacağız.

Kanunun, milletimiz ve gönül coğrafyamız için hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, başta Anafartalar kahramanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehit ve gazilerimizi minnetle yâd ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gider, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.17

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

229 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 11 Kasım 2025 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.18